

انجيل لوقا

۱

مقدمه

^۱ عالیجناب تئوفیلوس، از اونجه که خلیلیا اقدام به بنوشتن کارایی هاکارنده که آمه پلی اتفاق دکتته، ^۲ درس همون جور اونایی که از اول، شه چش همراه بدینه و کلام خادم بینه، اما ره بسپارسنه، ^۳ من هم که همه چی ره از اول دقت همراه واری هاکاردمه، این جور صلاح بدیمه که اونا ره طوری منظم شمه وسه بنویسیم، ^۴ تا از درسی اونچی که یاد بییتی، مطمئن بوئین.

یحیی تعمید دهنده دنیا بییموئن پشگویی

^۵ هیرودیسی، یهودیه پادشاه دوره پتا کاهن که وه اسم زکریا و آبیا کاهنون دسه جم بییه، زندگی کارده. وه زنا الیزابت هم هارون کاهن نسل جم بییه. ^۶ هر دتا خدا نظر دله صالح بینه و تموم خداوند احکام و دستورات بی عیب به جا یارنده. ^۷ ولی وشون وجه نداشتنه، چونکه الیزابت نازا بییه و هر دتا پیر بینه.

^۸ ات گش که خدمت هاکاردن زکریا دسه نوبت بییه، و وه خدا حضور کاهنی کارده، ^۹ طبق کاهنون رسم، قرعه وه اسم دکتته که خداوند معبد دله بوره و بخور بسوزونه. ^{۱۰} بخور بسوزوندین مووقه، تموم جمیت بیرون ایست هاکارده بینه و داشتنه دعا کارنده ^{۱۱} یهویی خداوند پتا از فرشته ها که بخور تشدون راس طرف ایست هاکارده بییه زکریا ره ظاهر بییه. ^{۱۲} زکریا وه بدینته جم پریشون بییه و وه ره ترس بیته. ^{۱۳} ولی فرشته وه ره باته: «ای زکریا، ترس! ت دعا مستجاب بییه. ت زنا الیزابت ت وسه پتا ریکا دنیا یارنه که ت وه اسم یحیی ایلینی. ^{۱۴} ت شادی و خشالی جم پر بونی، و خلیلی هم وه دنیا بییموئن جم خشال بونه، ^{۱۵} چون وه خداوند نظر، گت مردی بونه. یحیی نوسه هیج وخت، شراب یا عرق تک بزیه. حتی وه شه مار اشکیم دله، روح القدس جم پر بونه، ^{۱۶} خلیلی ره اسرائیل قوم جم به سوی خداوند، وشون خدا برگردینه. ^{۱۷} وه ایلیا روح و قوت همراه، خداوند پشاپش انه تا پیرون دل به و چون نژیک هاکنه و سرکش آدمون یاد هاده که شه پیرون واری خداوند دوس دارن تا قومی آماده، خداوند وسه فراهم هاکنه.» ^{۱۸} زکریا فرشته جم پرسیه: «این

کَجَه جِم بَدونم؟ مَن پیرمردیمه و م زنا هم پیر.»^{۱۹} فرشته جواب هدا: «مِن جبرائیلمه که خدایا حضور ایست کامبه. اِسا بفرسی بیمه تا ت همراه گب بَرزم و این خورِ خِش ت ره هادِم. ۲۰ اِسا لال بونی و تا اون روز که این اتفاق دَکِفَه، نتوندی دبیّه گب بَرنی، چون م گب که وه وخت مووقه اتفاق گفنه ره باور نکاردی.»

۲۱ جَمِیتی که بیرون زکریا! انتظار گشینه، از اینکه وه آمده معبد دله بَمونسه بییه، تعجب هاگردنه. ۲۲ وختی زکریا بیرون بییمو، نَتونسه مَرَدِم همراه گب بَرزه. پس بَقَهَمِسِنَه معبد دله رُیایی بدیته، چون فقط ایما و اشاره زوئه و نَتونسه گب بَرزه. ۲۳ زکریا بعد از اینکه شه خَدِمَتِ تموم هاکارده، شه سیره بَرَدِگَرَدَسَه.

۲۴ چن وخت دبیّه، وه زنا اِلِزَابَتِ حامله بییه و پنج ماه شه ره سیره دله جا هدا. ۲۵ اِلِزَابَتِ گاته: «خداوند م وسه این جور هاکارده. وه این روزا دله م ره لطف هاکارده و اونچی که مَرَدِم پش م وسه مایه ننگ بییه ره بییته.»

عیسی زاد روز پشگویی

۲۶ شیشمین ماه دله، خدا شه فرشته، جبرائیل یتا شهر که وه اسم ناصره و جلیل منطقه دله بییه بفرسیه، ۲۷ تا یتا اَذَبِ کِیچالِ پَلی که وه اسم مَرِیمِ بییه، بُوره. مَرِیم یتا مَرَدِی نومزه بییه، به اسم یوسف، داوود پادشاه نسل جِم. ۲۸ فرشته مَرِیمِ پَلی بُورده و باته: «سلام بر ت، ای کسی که مورد لطفی. خداوند ت همراه دَرَه.» ۲۹ ولی مَرِیمِ وختی وه گب بَشُنَسَه خله پریشون بییه و شه همراه گنجار شیه تا بَقَهَمَه این چه جور سلامیه. ۳۰ ولی فرشته وه ره باته: «ای مَرِیم، تیرس! چون خدا ت ره لطف هاکارده. ۳۱ اِسا حامله بوونی و یتا ریکا دنیا یارنی که وه اسم عیسی- ایلیخی. ۳۲ وه گت مَرَدِی بونه و خدایا متعال ریکا بَخونَدَسَه بونه. خداوند خدا، وه جد، داوود پادشاهی تخت وه ره دنه. ۳۳ وه تا ابد یعقوب نسل پادشاهی کاندِه و وه پادشاهی هیچ وخت تموم نَوونه.» ۳۴ مَرِیم فرشته جِم بفرسیه: «چی طی این جور بونه، چون من هیچ مَرَدِی همراه ذنی بیمه؟» ۳۵ فرشته جواب هدا: «روح القدس بر ت نازل بونه و خدایا متعال قوت، ت سر سایه دم دنه. این وسه، اون وَجَه، مقدس و خدایا ریکا بَخونَدَسَه بونه. ۳۶ بَدون ت فامیل اِلِزَابَتِ پیری دله، یتا ریکا، شه اِشکَم دله دارنه. آره، وه که گائنه نازا، شیش ماه بونه که حامله نه. ۳۷ چون هیچ کاری خدایا وسه محال نییه!» ۳۸ مَرِیم باته: «مِن خداوند گنیزمه. اونچی که م خوری بااوتی، بَووه.» اون وخت فرشته وه ور جِم بُورده.

مَرِیمِ اِلِزَابَتِ وینده

۳۹ همون روزا، مَرِیمِ بِلند بییه و عجله همراه یتا شهر، یهودیه کوه دله بُورده، ۴۰ وه زکریا! سیره دله بُورده و اِلِزَابَتِ سلام هاکارده. ۴۱ وختی اِلِزَابَتِ، مَرِیمِ سلام بَشُنَسَه، وَجَه وه اِشکِمِ دله تَکون بَخُرده، و اِلِزَابَتِ، روح القدس جِم پر بییه، ۴۲ اِلِزَابَتِ بِلند ونگ همراه باته: «ت زن ها! دله موارکی، و ت اِشکِمِ ئیمره موارکی! ۴۳ مَن کیمه که م سرور مار م بدیئن وسه بییه؟» ۴۴ چون وختی ت سلام م گوش بَرسیه، وَجَه خِشالی جِم م اِشکِمِ دله تَکون بَخُرده. ۴۵ خِش به حال اونی که باور هاکانه، اونچی که از ظرفِ خداوند وه ره بااوته بییه، انجام رِسَنه.»

مریم خِداوندِ پَرِسِشِ کاندِه

مریم وه جوابِ باټه: ^{٤٦}

«م جان خِداوندِ پَرِسِشِ کاندِه

^{٤٧} و م روح، در م نجات دهنده، خِدا، خِشالی کاندِه،

^{٤٨} چوون وه شه گنیز کچیکي ره، نَظَرِ لطفِ دِم هِدا.

از این بعد، تَمومِ نسلها م ره موارک خوندينه،

^{٤٩} چوون اون تَوانا که وه اسمِ قُدوس،

م وسه گت گت کار هاکارده.

^{٥٠} وه رَحِمَتِ، نَسَلِ در نَسَلِ،

اونايي وسه هسه که وه چِم تَرَسِنَه.

^{٥١} خِداوندِ دَس، قَوَّتِ هِمراهِ کار هاکارده

و اونايي که شه فکر و دِلِ دله مغرورينه ره تارو مار هاکارده؛

^{٥٢} قِددارونِ تَخْتِ چِم، بِنه سر دِم هِدا

و فروتنونِ سر بِلندِ هاکارده؛

^{٥٣} وشناها ره خوار چي هالا هِمراهِ سیر هاکارده

ولی پولدارونِ دَسِ خالی راهي هاکارده.

^{٥٤} وه شه رَحِمَتِ به ياد بيارده،

و شه خادم، اسرائیلِ گَمِکِ هاکارده،

^{٥٥} همون جور که امه پيرون، ابراهيم و وه نسلِ

وعده هِدا بيبه که تا ايد این جور هاکانه.»

^{٥٦} مریم سه ماه اِندا اِلِيزابِتِ پَلِي بَمونِسَه و بعد شه سره بَرَدِگِرِدِسَه.

يحيي زَادِ رُوزِ

^{٥٧} وختي اِلِيزابِتِ وَضِعِ حَمَلِ بَرَسِيَه، يَتا ریکا دِنيا بيارده. ^{٥٨} وه هِمساده ها و وه فاميلون

وختي پَشُئِسِنَه که خِداوندِ چنده گتِ رَحِمَتِ وه وسه هاکارده، وه خِشالی دله شَرِيکِ بِنَه.

^{٥٩} هشتمين روز، چَلِيکِ وَجِهِ خَتَنَه هاکارَدِنِ وسه بِييمونَه و خواسِنَه وه پيپرِ اسم، زَکْرِيَا ره

وه سَرِ بِييلِن. ^{٦٠} ولی چَلِيکِ وَجِهِ مار باټه: «نا! وه اسم ونه يحيي بوئه.» ^{٦١} وِشونِ باټِنَه: «بِ

فاميلونِ دله کسی- این جور اسمي نداشته.» ^{٦٢} بعد اشاره هِمراهِ، چَلِيکِ وَجِهِ پيپرِ چِم

پَرَسِيَنَه خِوانَه وه اسم چي بوئه. ^{٦٣} زَکْرِيَا تَخْتَه اِي که بَنوِشْتَنَه وسه بيبه ره بَخِواسَه و

بَنوِشْتَه: «وه اسم يحيي!» همه تعجب هاکارَدَنَه. ^{٦٤} همون موقه، وه زِوونِ وازِ بيبه و خِدا

ره پَرَسِشِ هاکارده. ^{٦٥} تِمومِ هِمساده ها بِيَتَرَسِيَنَه و مردم، تِمومِ يهوديه کوه دله این خَورا ره

پَخِشِ هاکارَدَنَه. ^{٦٦} هر کي این گب ها ره اِشْئَسَه، شه دِلِ دله گاته که: «این وَجِهِ چه جور

آدِي بونه؟» چوون خِداوندِ دَسِ وه هِمراهِ ديبه.

زَکْرِيَا نَبَوَّتِ

۶۷ اون وخت وه پپیر، زکریا، روح القدس جِم پر بییه و این جور نَبوت هاکارده:
 ۶۸ «موارک بوته خِداوند، اسرائیل خِدا،
 چوون شه قوم گِیک بییمو و وشون آزاد هاکارده.
 ۶۹ وه امه وسه یتا قِدار نجات دهنده
 داوود نسل جِم فرسندنه
 ۷۰ دیرس همون جور که از قدیم
 شه مقدس پیغمبرون زوون جِم وعده هدا که:
 ۷۱ اِما ره دِشمنون دَس جِم
 و تموم اونایی که امه جِم بیزارنه، نجات هاده،
 ۷۲ تا اون رحمتی ره که امه پیرون قول هدا بییه ره سراغ هاده
 و شه مقدس عهد به یاد بیاره؛
 ۷۳ همون قِسمی ره که
 امه جد ابراهیم وسه بخرده
 ۷۴ که اِما ره دِشمنون دَس جِم نجات هاده
 تا اِما وه ره بی ترس خدمت هاکنیم،
 ۷۵ و تموم شه عمر،
 قُدوسیت و عدالت دله وه حضور بگِذرونیم.
 ۷۶ و ت، ای وجه، خِدا متعال پیغمبر بخوندسه بونی؛
 چوون خِداوند جِم پشتر شونی تا وه راه ها ره، وه وسه آماده هاکانی،
 ۷۷ و وه قوم آگاه هاکانی
 که نجات این دله دره که وشون گناهون آمرزیده بووه.
 ۷۸ چوون امه خِدا رحم و دل سوزی وسه هسه،
 که اِفتاب آسمون جِم امه وسه در انه
 ۷۹ تا اونایی ره که ظلماد و مرگ سایه دله نیشینه ره رووشنایی بیخشه،
 و امه قِدم، صلح و سلامتی راه دله هدایت هاکنه.»
 ۸۰ و اون وَچه گت بونسه و روح دله، قوی بونسه، و تا روزی که خواسه اسرائیل قوم
 ظاهر بووه، صحرا دله به سر ورده.

۲

عیسی مسیح زاد روز

۱ اون روزا دله، آگوستوس که روم امپراطور بییه دستور هدا تا همه اونایی که روم
 امپراطوری دله زندگی کاردنه سرشماری بوون. ۲ این اولین سرشماری، موقه ای انجام بییه که
 کورینیوس سوریه فرموندار بییه. ۳ پس، هر کی شه شهر بورده تا شه اسم بنویسه. ۴ یوسف
 هم چوون داوود پادشاه ایل و تبار جِم بییه ناصره شهر جِم که جلیل منطقه دله بییه به

بیت لِحْم شهر یعنی داوود زادگاه که یهودیه منطقه دله بویه بُورده. ° تا شه نومزه مریم همراه که وه حامله بویه اونجه بُوره، تا شه اسم بنویسن. ^۱ موقه ای که اونجه دینه، مریم یزائن موقه برسیه ^۷ مریم شه اولین وَجه که ریکا بویه ره دنیا بیارده. وه ره قِنْداقِ دله دَپِته و آخور دله بَخواسندیه، چوون مسافرِخِنه دله وشون وسه جا دنی بویه.

گالشون و فرشته ها

^۸ اون دور و وَر، گالشونی دینه که صَحرا دله زندگی کاردنه و شو شو شه گله چم مواظبت کاردنه. ^۹ یهویی خِداوندِ پتا از فرشته ها وشون ظاهر بویه، و خِداوندِ جلال نور وشون دُور بتابسه. گالشون بدجور تیرسینه، ^{۱۰} ولی فرشته وشون باته: «نترسین، من شمه وسه پتا خوار خور دارمه، پتا خور که تیموم قوم خِشال کانه: ^{۱۱} امروز داوود زادگاه دله، پتا نجات دهنده شمه وسه دنیا بیتمو. وه خِداوند مسیح موعود. ^{۱۲} نیشونه، شمه وسه این که پتا چلیک وَجه ره قِنْداقِ دله دَپِته و آخوری دله بخواته پی دا کاندینی.» ^{۱۳} یهویی اون فرشته همراه پتا گت لشکر آسمونی ظاهر بینه که خِدا ره پرسش کاردنه و گاته:

^{۱۴} «جلال بر خِدا، آسمون عرش دله،

و صلح و سلامتی اونانی وسه که خِدا، زمین سر وشون چم راضی.»

^{۱۵} وختی فرشته ها وشون چش وَر آسمون بُوردنه، گالشون همدیه ره باینه: «پنین بیت لِحْم بُوریم و اونچی ره که اتفاق دَکته و خِداوند اِما ره اون چم خور دار هاکارده ره بوینیم.» ^{۱۶} پس عجله همراه بُوردنه و مریم و یوسف و چلیک وَجه ره آخور دله بخواته، پی دا هاکارده. ^{۱۷} وختی چلیک وَجه ره بدینه، گبی که وه خوری وشون باوته بینه ره، پخش هاکارده. ^{۱۸} و هرکی گالشون گب اِشْنسه، اونچی چم که وشون گائنه تعجب کاردنه. ^{۱۹} ولی مریم، تیموم این اتفاق ره شه خاطر اِسپارسه و شه دل دله به اونا فِکر کارده. ^{۲۰} گالشون بَرَدِگَرِسنه و خاطری اونچی بَشْنسه و بدینه بینه خِدا ره شکر گاتنه و وه ره پرسش کاردنه، چوون هر چی وشون با اوته بینه اِتفاق دَکته بویه.

^{۲۱} هَشْتَمین روز، وختی خواسنه وَجه ره ختنه هاکانین، وه اسم عیسی بیپشتنه. این همون اسمی بویه که فرشته، پش از مریم حامله بئن، وه وسه بیپشته بویه.

عیسی پیش گش هاگردن معبد دله

^{۲۲} بعد از اون که یوسف و مریم تطهیر رَسْم طبق موسی شریعت به جا بیاردنه، عیسی ره اورشلیم بُوردنه تا خِداوند پش گش هاکانین، ^{۲۳} طبق خِداوند شریعت حکم که گانه: «اولین ریکایی که شه مار اِشکم چم دنیا بویه ونه خِداوند وقف بَووه؛» ^{۲۴} و طبق اونچی که خِداوند شریعت دله بیموئه «پتا جفت قومری یا دتا کوتر وَجه» به عنوان قروونی پشگش هاکانین. ^{۲۵} اون وختا، اورشلیم دله پتا مردی که وه اسم شمعون بویه زندگی کارده که صالح و خِدا ترس بویه و اِنظار گشبه تا مسیح موعود ظهور هاکانه، شمعون روح القدس داشته. ^{۲۶} روح القدس وه وسه آشکار هاکارده بویه تا مسیح خِداوند نونیه، نَمیرنه. ^{۲۷} پس شمعون، روح القدس هِدایت همراه یهودیون معبد دله بُورده، وختی که عیسی پییر مار چلیک وَجه ره بیاردنه تا اونچی که طبق شریعت رسم بویه ره اِنجام هادین، ^{۲۸} شمعون، وَجه ره شه گشه

دله بَیته و خِدا ره شکر هاکارده و باته:

^{۲۹} «إسا ای خِداوند، طبق شه وَّعده،
شه خادِم به سلامت مَرخص هاکان.

^{۳۰} چوون م چش ت نجاتِ بَدینه،

^{۳۱} نجاتی که تَموم مَرِدِم چش پش فراهم هاگردی،

^{۳۲} نُوری که، حَیقتِ دییه قومها! وسه آشکار کانه

و مایه سَریلندی ت قوم، اسرائیل بونه.»

^{۳۳} عیسی. پییر مار اون گب هایِ جِم که عیسی. خُوری باوته بییه، بهت هاگردنه. ^{۳۴} بعد
شَمعون وشون بَرکت هِدا و مَریم، عیسی مارِ باته: «قِرار که این وچه باعث دَکِتن و یَلند بَین
خَلیلیا اسرائیل قوم جِم بَووه و نشونیه که وه هَمراه مخالفت کاندنه، ^{۳۵} تا خَلیلیائه جا هِدا
خیال دِبار بَووه و اینا شمشیری واری ت جان چاک دِنه.»

^{۳۶} اونجه پتا زنا که وه اسم حَنا بییه زندگی کارده، حَنا فَنوئیل کیجا آشیر طایفه جِم بییه و
از ظَرِفِ خِدا نَبوت کارده، وه پیرزنا بییه. حَنا از شه اذِبییه مووقه، شه مَرِدی هَمراه هفت
سال زندگی هاکارده بییه ^{۳۷} و تا هِشتاد و چهار سالگی بیوه بَمونسه بییه. وه هیچ وخت معبدِ
جِم بیرون نَشی. بییه، بلکه شو و روز، دِعا و روزِه هَمراه خِدا ره پَرَسش کارده. ^{۳۸} وه همون
مووقه پش بییمو و خِدا ره شکر هاکارده، و تَموم اونوا هَمراه که اورشلیم رهایی چش به راه
بینه، عیسی خُوری گب بَزو.

^{۳۹} وختی یوسف و مَریم تَموم اون چیزایی ره که خِداوند شریعت دله بییمو بییه ره به جا
بیاردنه، شه شهر ناصره که جلیل منطقه بییه، بَرَدگَر دِسنه. ^{۴۰} اون وچه گت و قوی بونسه.
وه حَکمتِ جِم پر بییه و خِدا! فیض وه هَمراه دَییه.

عیسی دوازه ساله، معبدِ دله

^{۴۱} عیسی پیر مار هر سال پَسخ عیدِ وسه اورشلیم شینه. ^{۴۲} وختی عیسی دوازه ساله بییه،
طبق عیدی رَسَم و رسوم، اورشلیم بُوردنه. ^{۴۳} بعد از اونکه عیدِ تَموم بییه، وختی خواسنه
شه شهر بَرَدگَر دِن عیسی. اورشلیم دله بَمونسه. ولی وه پییر مار نَدونسنه ^{۴۴} به گمون اینکه
وه کاروان میون دَره، پتا روزِ تَموم سَفِر اِدامه هِدانه. سَر آخِر شه فامیلون و رَفقون میون
عیسی دِمبال بَگَر دِسنه. ^{۴۵} وختی وه ره پی دا نکاردنه، اورشلیم بَرَدگَر دِسنه تا وه دِمبال بَگَر دِن.
^{۴۶} بعد از سه روز وه ره معبدِ دله پی دا هاگردنه. عیسی. مَلَمون میون نیشته بییه و وشونِ
گب گوش دائه و وشونِ جِم سِنال کارده. ^{۴۷} هرکی وه گب اِشُسه، وه فهمِ جِم و جوابایی که
دائه، بهت کارده. ^{۴۸} وختی وه پییر مار وه ره اونجه بَدینه، خَله تَعَجِب هاگردنه. وه مار وه ره
باته: «م ریکا، چه امه هَمراه این طی هاگردی؟ مَن و ت پییر خَله ت دِلوایس بیمی و همه جا
ره ت دِمبال بَگَر دِسیمی.» ^{۴۹} ولی عیسی. وشونِ باته: «چه م دِمبال گَر دِسینی؟ مگه نَدونسنی
مَن ونه شه پییر سیره دله دَووم؟» ^{۵۰} ولی وشونِ اونچی که عیسی. وشونِ باوته بییه ره
نَقَهَمِسِنه. ^{۵۱} پس وشونِ هَمراه ناصره بَرَدگَر دِسه و وشونِ مطیع بییه. ولی وه مار تَموم این
اتفاقا ره شه خاطر داشته.

یحیی راه ره آماده کاندِه

۱ تیرپوس فرمونروایی پونزدهمین سالِ دِله، روم امپراطور، وختی پُنْتیوس پیلانُس یهودیه فرمونداری بییه و هیرودیس جلیلِ منطقه حاکم، و وه برار فیلیپس ایتوریه و تراخونیتیس منطقه حاکم، و لیسانیوس آبیلینی منطقه حاکم بییه ۲ و خَتّا و قیافا یهودیون مَعْبِدِ گت گت کاهنون بینه، خِدا کِلام صحرا دله یحیی، زکریا ریکا ره نازل بییه. ۳ پس یحیی تَموم اُردن رودخنه دُور وَر شیه و مَرِدِم گاته شه گناهُون اَمْرزِش وسه تووبه هاکانین و غسلِ تَعْمید بَیرِن. ۴ همون جور که اِشعیا پِیغمِر کتاب دله بیتموئه:

«یه نَفَر صحرا دله داد زَنده،

”خِداوندِ راهِ آماده هاکانین!

وه راه ها ره هموار بَسازین!

۵ تَموم دره ها پر و تَموم کوه و تپه ها هموار بوئنه؛

و له راه ها، راست و چاله چوله ها، هموار بوئنه.

۶ اون وخت تَموم مَرِدِم خِدا نجاتِ ویندنه»

۷ یحیی، اون مَرِدِمی که تَعْمید بَیْتنه وسه وه پِلی ایتمونه ره گاته: «ای افعی زادوا، کی شما ره خَور هِدا تا از غَضَبی که در پیش دارنِی دَر بورین؟» ۸ کارایی که نشون دِنه شما تووبه هاگردینی ره انجام هادین شه همراه نارین که: «امه جد ابراهیم.» چون شما ره گامبه، خِدا تونده این سنگا جم ابراهیم وسه وچون به وجود بیاره. ۹ اَلِن تور، دارِ ریشه سَر دَره و هر داری که خوار میوه نیاره، بوری و تَش دله دِم هِدا بوئه.»

۱۰ مَرِدِم وه جم بَرسینه: «پس چی هاکانیم؟» ۱۱ یحیی جواب هِدا: «اونی که دِتا جمه دارنه، یتا ره اونی ره هاده که نِدارنه، و اونی که غِذا دارنه هم اینجور هاکانه.» ۱۲ خراجگیرون هم بیتمونه تا تَعْمید بَیرِن. وشون وه جم بَرسینه: «اِسّا، اِما چی هاکانیم؟» ۱۳ یحیی وشونِ باته: «ویشتر از اونچی که شما ره باتنه خراج نَیرِن.» ۱۴ سریازون هم وه جم بَرسینه: «اِما چی هاکانیم؟» یحیی وشونِ باته: «هیچ کسِ جم زور زورکی پول نَیرِن و هیچ کسِ تَهْمَت نَزِنِن و شه دَسِمَز قانع بوئِن.»

۱۵ مَرِدِم، چش به راه بینه و شه بَلی گاتنه، ممکنه یحیی همون مَسِیح بوئه؟ ۱۶ یحیی تَموم وشون این جور جواب دانه و گاته: «مِن شما ره اوه همراه تَعْمید دِمبه، ولی کسی قوی تِر اَز مِن اِنه که حتّی مِن لایق نیمه وه کوشِ بِنْدِ واز هاکانیم. وه شما ره روحِ القُدس و تَش همراه غسل تَعْمید دِنه. ۱۷ وه شه چَنگِکِ شه دَس دارنه تا شه خَرْمَنگاه تَمیز هاکانه و گَنْدِم شه اِمبارِ دله جم هاکانه، ولی گِملِ تَشی دله که هیچ وخت خاموش نُوونه سوزنِدنه.»

۱۸ و یحیی این جور نصیحت هاا همراه خِدا کِلام مَرِدِم اِعلام کارده. ۱۹ ولی چون هیرودیس حاکم، شه برار زَن، هیرودیا جریانِ سَر و دیبه شرارتی که هاکارده بییه، یحیی جم

توبیخ بئیه بییه،^{۲۰} وه ره زندونِ دله دم هدا و این کارِ همراه شه شرارتِ ویشتر هاکارده. ^{۲۱} موفقه ای که همه مردمِ تعمید گینه و عیسی هم تعمید بیته بییه و دعا کارده، آسمون واز بییه^{۲۲} و روح القدس جسم دله، کوتری واری وه سر جر بییمو، و یتا چمر آسمونِ جم بییمو که «ت م عزیز ریکایی، و من ت جم راضیمه.»

عیسی شجره نامه

^{۲۳} عیسی- شه خدمتِ وختی شروع هاکارده که حدود سی سال داشته. وه مردمِ گمون یوسف ریکا بییه، و یوسف، هلی ریکا،^{۲۴} هلی متات ریکا، متات لای ریکا، لای ملکی ریکا، ملکی یتا ریکا، یتا یوسف ریکا،^{۲۵} یوسف متاتیا ریکا، متاتیا عاموس ریکا، عاموس ناحوم ریکا، ناحوم جسی ریکا، جسی نجی ریکا،^{۲۶} نجی معت ریکا، معت متاتیا ریکا، متاتیا سمعین ریکا، سمعین یسک ریکا، یسک یهودا ریکا،^{۲۷} یهودا یوحنان ریکا، یوحنان ریسال ریکا، ریسال زروبابل ریکا، زروبابل شلتیئیل ریکا، شلتیئیل نیری ریکا،^{۲۸} نیری ملکی ریکا، ملکی آدی ریکا، آدی قوصام ریکا، قوصام المادام ریکا، المادام عیر ریکا،^{۲۹} عیر یوشع ریکا، یوشع العازر ریکا، العازر یوریم ریکا، یوریم متات ریکا، متات لای ریکا،^{۳۰} لای شمعون ریکا، شمعون یهودا ریکا، یهودا یوسف ریکا، یوسف یونام ریکا، یونام الیاقیم ریکا،^{۳۱} الیاقیم ملیا ریکا، ملیا منلا ریکا، منلا متاتا ریکا، متاتا ناتان ریکا، ناتان داوود ریکا،^{۳۲} داوود یسا ریکا، یسا عوبید ریکا، عوبید بوغر ریکا، بوغر سلمون ریکا، سلمون نحشون ریکا،^{۳۳} نحشون عمیناداب ریکا، عمیناداب رام ریکا، رام حضرون ریکا، حضرون فرص ریکا، فرص یهودا ریکا،^{۳۴} یهودا یعقوب ریکا، یعقوب اسحاق ریکا، اسحاق ابراهیم ریکا، ابراهیم تارح ریکا، تارح ناحور ریکا،^{۳۵} ناحور سروج ریکا، سروج رعو ریکا، رعو فلیج ریکا، فلیج عیر ریکا، عیر شلخ ریکا،^{۳۶} شلخ قینان ریکا، قینان آزفگشاد ریکا، آزفگشاد سام ریکا، سام نوح ریکا، نوح لمک ریکا،^{۳۷} لمک متوشالچ ریکا، متوشالچ خنوخ ریکا، خنوخ یارد ریکا، یارد مهلتیل ریکا، مهلتیل قینان ریکا،^{۳۸} قینان انوش ریکا، انوش شیث ریکا، شیث آدم ریکا و آدم خدای ریکا بییه.

۴

عیسی آزمود

^۱ عیسی- پر از روح القدس، اُردُن رودخنه جم بردگردسه و خدای روح، وه ره صحرا دله بورده.^۲ اونجه چهل روز شیطان وه ره وسوسه هاکارده. وه تموم اون روزا هیچی نخارده، وختی اون روزا تموم بییه عیسی، وشنا بییه.^۳ ابلیس وه ره باته: «آگه خدای ریکایی، این سنگ بار نون بووه.»^۴ عیسی- جواب هدا: «تورات دله بتوشته که «آدمی فقط نون همراه زنده نییه.»

^۵ بعد ابلیس وه ره یتا بلندی سر بورده و یتا چش به هم بزوئن اندا تموم دنیا مملکت وه ره سراغ هدا^۶ و باته: «من تموم قدرت و تموم اینا بشکوه و جلال ت ره بخشمبه، چون که اینا اختیار م ره هدا بییه و من تومبه اون هر کیه که بخوام هادِم.^۷ پس آگه ت م ره پرسش

هاکاني، تيموم ايناتِ وسه بونه. «^۸ عیسی جواب هدا: «توراتِ دله بنوشته بییه،
”تِ ونه خداوند، شه خدا ره پرسش هاکاني
و فقط وه ره خدمتِ هاکاني.“

^۹ اون وخت ابلیس وه ره اورشليم شهر دله بورد و گتِ معبدِ تکِ بییشته و باته: «اگه
خدا ریکای، شه ره اینجه چم، چر دم هاده. ^{۱۰} چون مزامیرِ کتابِ دله بنوشته بییه:
”وه شه فرشته ها ره دستور دنه
تا ت ره محافظت هاکنن.

^{۱۱} ووشون تِ ره شه بالِ سرِ گرنه
نکنه تِ لینگ، سنگِ گش بخره.“

^{۱۲} عیسی. جواب هدا: «توراتِ دله بییمو، ”خداوند، شه خدا ره آزموه نکن.“» ^{۱۳} وختی
ابلیس تيموم شه وسوسه ها ره تيموم هاکارده، تا يتا ديبه فرصت عیسی ره ول هاکارده.

عیسی شه کارِ شروع کاندنه

^{۱۴} عیسی. روح القدس قوتِ همراه جلیل منطقه بردگردسه و وه آوازه تيموم اون منطقه
دله دپيته. ^{۱۵} وه ووشون عبادتگاه ها دله تعلیم دانه، و تيموم مردم وه چم تعريف کاردنه.

ناصره مردم عیسی ره رد کاندنه

^{۱۶} وختی عیسی. به ناصره، اون شهری که وه دله گتِ بییه بییه برسیه، طبق شه عادت
مقدس شنبه روز، عبادتگاه دله بورد و بلند بییه تا خدا کلام بخونه. ^{۱۷} اشعیا پیغمبر
طومار وه ره هدانه. وختی اون واز هاکارده، یه قسمتِ پی دا هاکارده که گاته:

^{۱۸} «خداوند روح م سر ذره،

چوون م ره مسح هاکارده

تا فقیرون خور خیش هادِم

م ره بفرسیه تا اسپرون آزادی

و کورون بینای ره اعلام هاکنم،

و زجر بکشی ها ره آزاد هاکنم،

^{۱۹} و خداوند سالی لطفِ اعلام هاکنم.»

^{۲۰} بعد طومار دپيته و عبادتگاه خادم هدا و هنیشته. همه اونای که عبادتگاه دله دینه عیسی.
ره زل بزو بینه. ^{۲۱} اون وخت عیسی. شروع به گب بزوئن هاکارده و ووشون باته: «امروز این
نوشته، وختی که داشتینی گوش دانی، به حقیقت برسیه.» ^{۲۲} همه اونای که اونجه دینه وه
چم تعريف کاردنه و فیض بخش کلام چم، که وه دهنون چم بیرون اییمو بهت کاردنه. ووشون
گاتنه: «مگه این یوسف ریکا نییه؟» ^{۲۳} عیسی ووشون باته: «بی شک این مثل م وسه یارنی،
”ای ظبیب شه ره شفا هاده! اونچی که بشنسیمی گفرناحوم دله هاکاری، اینجه شه زادگاه
دله هم هاکن» ^{۲۴} آی هم باته: «حقیقتن شما ره گامبه هیچ پیغمبری شه زادگاه دله مورد
قبول نییه. ^{۲۵} ولی حقیقتن شما ره گامبه ایلیا پیغمبر دوره، اون موقه که اسرائیل دله سه
سال و نیم وارث نوارسه و بدجور قحطی بییه. اون دوره اسرائیل دله بیوه زن ها زیادتی

دینه. ۲۶ ولی ایلیا هیچ کدوم پلی بفرسی نییه به جز یتا بیوه زنا! پلی، که صرّفه شهر، صیدون منطقه دله دّیه. ۲۷ همین جور الیشع پیغمبر دوره هم، جذامیون زیادی اسرائیل دله دینه، ولی هیچ کدوم شه جذام جم شفا نییینه به جز نعمان سربانی. ۲۸ اون وخت تموم اونانی که یهودیون عبادتگاه دله دینه، وختی این گب بشنسنه عصبانی بینه ۲۹ وشون یلند بییه، عیسی ره شهر جم بیرون هاگردنه و وه ره اون تپه سر که شهر وه سر بساته بییه بییه، بوردنه تا اونجه جم وه ره چردم هادن. ۳۰ ولی عیسی وشون میون جم زد نییه و بوردنه.

یتا دو بزوئه شفا

۳۱ بعد از اون عیسی به گفرناحوم، که یتا از جلیل شهرا بییه، بوردنه و شنبه روز دله مردم تعلیم دائه. ۳۲ مردم وه تعلیم هداين جم حله تعجب هاگردنه، چون وه، اقتدار همراهِ گب زوئه. ۳۳ اون عبادتگاه دله، یتا دو بزو مردی دّیه که پلید روح داشته. وه داد همراهِ باته: ۳۴ «ای عیسی ناصری، آمه همراهِ چی کار دارنی؟ بییموئی اماره هلاک هاکانی؟ دومبه کی هسی؟ ت اون خدا قَدوسی!» ۳۵ ولی عیسی پلید روح تشر بزو و باته: «ساکت بواش و وه جم بیرون پرو!» اون وخت دو، اون مردی ره، تموم مردم پلی بینه سر دم هدا و بدون این که آسیبی وه ره بزنه، وه جم بیرون بییمو. ۳۶ همه تعجب هاگردنه و همدییه ره گاتنه: «این چه جور گی؟ پلید ارواح ره قوت و اقتدار همراهِ دستور دنه و وشون بیرون اینه!» ۳۷ این وسه وه آوازه تموم اون منطقه دله دپیته.

عیسی خلیا ره شفا دینه

۳۸ عیسی عبادتگاه جم بیرون بییمو و شمعون بره بوردنه. شمعون زن مار بدجور توو هاکارده بییه. پس، عیسی جم بخواسنه وه ره گمک هاکانه. ۳۹ عیسی وه سر ور بوردنه و توو ره تشر بزو، و وه توو قطع بییه. وه درجا یلند بییه و وشون پذیرایی هاکارده. ۴۰ نماشون موقه، مردم شه تموم مریضون عیسی پلی بیاردنه، عیسی تک تک سر دس بییشته و وشون شفا هدا. ۴۱ دوها خلیا جم بیرون اییمونه و شونگ کشینه گاتنه: «ت خدا ریکائی!» ولی وه وشون تشر زوئه و نییشته گب بزین، چون دونسنه عیسی، مسیح موعود.

عیسی یهود عبادتگاه ها دله موعظه کاندّه

۴۲ زود صواحي، عیسی بیرون بییمو و یتا خلوت جا بوردنه. مردم وه دِمبال گردسنه و وختی وه پلی بوردنه، تقلاً هاگردنه نییلن وشون ور جم بوره. ۴۳ ولی عیسی وشون باته: «من ونه خدا پادشاهی خور خَش، دییه شهرها دله هم برساینم، چون این کار وسه بفرسیه بیمه.» ۴۴ و عیسی یهودیه منطقه، عبادتگاه ها دله موعظه کارده.

۱ پتا روز که عیسی جنیسارت دریا پلى ایست هاكرده بییه، مردم از هر طرفِ وه ره هجوم یارنده تا خدا کلام پشئن، ۲ عیسی دریا لو دتا لتکا بدینه که ماهیگیرون اونا جم بیرون بییمو بییه، داشتینه شه تورا ره شورده. ۳ وه پتا لتکا که شمعون وسه بییه ره سوار بییه و وه جم بخواسه ات کم لتکا ره دریالو جم دور هاكانه. بعد شه، لتکا دله هیندشته و مردم تعلیم هدا. ۴ وختی وه گب تیموم بییه، شمعون باته: «لتکا ره پتا عمیق جا بور، و تورا ره ماهی بییتن وسه اوه دله دم هادین.» ۵ شمعون جواب هدا: «اسا، تیموم شوره تقلا هاكاردیمی و هیچی نییتیمی. ولی چوون ت گانی، تورا ره اوه دله دم دمی.» ۶ وختی این کار هاكاردنه، آنده ماهی بییتنه که نزدیک بییه وشون تورا پاره بووه! ۷ این وسه، شه شریکون جم که دییه لتکاها دله دینه بخواسنه وشون گمک بیین. وشون بییمونه و هر دتا لتکا ره ماهی جم پر هاكاردنه جورى که نزدیک بییه عرق بوون. ۸ وختی شمعون بطرس این بدینه، عیسی لینگ دکتته و باته: «ای خداوند، م جم دور بواش، چوون من گناهار مردیمه!» ۹ شمعون و تیموم وه همراهون اون اتفاق جم که ماهی صید هاكاردن موقه دکتته بییه بهت هاكاردنه. ۱۰ یعقوب و یوحنا، زبدي ریکائون، هم که شمعون شریک بییه، همین حال داشتنه. عیسی. شمعون باته: «نترس، از این بعد مردم صید کاندی.» ۱۱ وختی وشون شه لتکا ها ره دریالو بیاردنه، همه چی ره ول هاكاردنه، وه دمبال بوردنه.

پتا جذامی شفا

۱۲ اتا روز که عیسی. پتا از شهرها دله دییه، پتا مردی بییمو که وه تیموم تن، جذام بییتنه بییه. وختی عیسی ره بدینه، وه لینگ پش بنه سر دکتته و خواهش همراه باته: «ای آقا، آگه بخوای توندی م ره شفا هادی.» ۱۳ عیسی. شه دس دراز هاكارده و شه دس وه سر بییشته و باته: «خوامه؛ شفا بیر!» درجا وه جذام از بین بورد. ۱۴ بعد عیسی وه ره دستور هدا، باته: «هیچ کس پلی هیچی نار، ولی بور معبد کاهن پلی شه ره سراغ هاده و شه شفا بییتن خاطر، قروونی ای که موسی دستور هدا ره پیشکش هاگان تا وشون ثابت بووه.» ۱۵ ولی عیسی کارا خور، ویشتر و ویشتر پخش بونسه، جوری که خله جمییت جم بونسنه تا وه گب بشئن و شه مریضی. ها جم شفا بیرن. ۱۶ ولی عیسی. شه ره مردم جم کنار کشیه و دعا هاكاردنه وسه پتا خلوت جا شیه.

پتا فلج شفا

۱۷ پتا از اون روزا که عیسی. داشته تعلیم دانه علما فرقه فریسی. و تورات ملمان که اورشلیم و تیموم جلیل شهرا و یهودیه جم بییمو بییه، اونجه نیشه بییه، عیسی، خداوند قوت همراه مریضون شفا دانه. ۱۸ یهو پتا چنتا مردی راه جم پرسینه که پتا فلج تخت سر یارنده. وشون تقلا کاردنه وه ره سیره دله بیارن و عیسی پش بییلن. ۱۹ ولی چوون جمییت آنده زیاد بییه، نتونسنه راهی پی دا هاکنن دله بورن، پس بوم سر بوردنه، سفال سخف سر بییتنه و فلج وه دوشک همراه جر بفرسینه و جمییت میون، عیسی. پش بییشتنه. ۲۰ وختی عیسی. وشون ایمون بدینه، باته: «ای مردی، ت گناهن آمرزیده بییه!» ۲۱ فریسیون و تورات ملمان شه همراه فکر هاكاردنه: «این کیه که گفر گانه؟ کی به جز خدا تونده گناهن

بِخَشَه؟»^{۲۲} عیسی. وِشونِ خِیالِ بَقَهْمِسَه و باته: «چه شه دلِ دله اینجور خیال کانَدینی؟^{۲۳} کِدوم پِتا راحت تَر: باری: «تِ گِناهُونِ آمِرزیده بَییه» یا اینکه باری: «پرس و راه بُور؟»^{۲۴} اِسا تا بَدونین که اِنسانِ ریکا زَمینِ سر گِناهُونِ آمِرزیشِ اِختیارِ دارنه - اُونِ فَلَیحِ مَرَدی ره باته «تِ ره گامبه: پرس، شه دوشِکِ بَیر و سِره بُور!»^{۲۵} اُونِ مَرَدی دَرجا وِشونِ چَش پِلی ایست هاکارده و دوشِکی که وه سَر بخواته بَییه ره بَییتَه و خدا ره پَرَسش کِنون، سِره بُورده.^{۲۶} همه این اتفاقِ جِم خَله تَعَجَبِ هاکارَدنه، خِدا ره پَرَسشِ کارَدنه و در حالی که تَرَس وِشونِ وجودِ بَییتَه بَییه، گاتنه: «آمروز عَجیبِ چیزایی بَدیمی.»

عیسی، لاوی خراجگیرِ دعوتِ کانده

^{۲۷} بعد عیسی. اُونِ سره جِم بیرون بَییمو و پِتا خراجگیرِ که وه اسم لاوی بَییه ره بَدیته، که خراجگیرِ دَگه دله نیشته بَییه. وه ره باته: مِ جِم پیرویِ هاکان. «^{۲۸} لاوی پِلند بَییه، همه چی ره همونجه بَییتَه و وه دِمبال بُورده.

^{۲۹} لاوی عیسی. وسه شه سِره دله پِتا گِتِ دَعوتِی هِدا، خله از خراجگیرون و گِسا! دَییه، وِشونِ هِمراهِ سَفره سَر هِنیشْتَه. ^{۳۰} ولی عِلْمًا فرقه فریسی. و دَسَه اِبی از توراتِ مَلَمونِ که وِشونِ فرقه جِم بینه، اعتراضِ هِمراهِ عیسی. شاگردونِ بائنه: «چه خراجگیرون و گِناهُکارونِ هِمراهِ خوارنئی و نَوشِینی؟»^{۳۱} عیسی. وِشونِ باته: «مَرِیضونَه که به طَبیبِ اِحتیاجِ دارنه، نا سَالمِ آدَمون. ^{۳۲} مَن نَییمومَه تا صالِحونِ دَعوتِ هاکانِم، بَلکه تا گِناهُکارونِ به توبه دَعوتِ هاکانِم.»

سئالِ روزهِ خوری

^{۳۳} وِشونِ عیسی ره بائنه: «یحیی شاگردونِ وِشترِ وختا روزه گِرِنه و دِعا کانَدنه؛ فریسیونِ شاگردونِ هم این جورِنه، ولی تِ شاگردونِ هِمیشِ خارِنه و نَوشِته.»^{۳۴} عیسی. جِوابِ هِدا: «بونه آروسی مهمونونِ تا موقه ای که داماد وِشونِ هِمراهِ ذره، مجبور به روزه بَییتنِ هاکانین؟»^{۳۵} ولی موقه ای رِسنه که داماد وِشونِ جِم بَییتَه بونه. اُونِ روزا روزه گِرِنه.»^{۳۶} عیسی. اِین مَثَلِ هم وِشونِ وسه بیارده و باته: «هیچ کس پِتا نو جِمه ره نَورینه تا اُونِ پِتا پیتِ جِمه کَش پینه هاکانه. چوون اگه این طیِ هاکانه، هم نو جِمه پاره بونه و هم نو پینه، پیتِ جِمه ره ناجور کانده.»^{۳۷} هَمینجورِ هیچ کس تازه شَرابِ پیتِ پوسِ خِیکِ دله نَشِنَدنه. چوون اگه این جورِ هاکانه، تازه شَرابِ، پوسِ خِیکِ تَرکِنَدنه و شَرابِ شَنَدنه و پوسِ خِیکِ هم از بین شونه.^{۳۸} تازه شَرابِ ونه نُو پوسِ خِیکِ دله دَشِنَدن. ^{۳۹} و کسی. که گهنه شَرابِ بَخَره دَییه تازه شَرابِ هوسِ نکانده چوون گانه «گهنه شَرابِ بهتر.»

عیسی مقدسِ شنبهِ صاحبِ همِ هسه

^۱ پِتا مقدسِ شنبه روز، وختی که عیسی. گندیم جارِ دله رد بونسه، وه شاگردونِ گندیم

خوشه ها ره چيندِسینه و شه دَس گفِ دله سُسنه و خوارِدنه. ^۲ ولی چن نَفِر از عُلما فرقه فریسی باتنه: «چه شما کاری که شنبه روز دله جایز نییه ره کاندینی؟» ^۳ عیسی جواب هدا: «مگه نَخوندِسینی داوود وختی وه و وه یارون وِشنا بییه، چی هاکارده؟» ^۴ وه خِدا سره دله بُورده و تقدیس بییه نون بییته و بَخُرده و شه یارون هم هدا، در حالی که فِقَط کاهِنون اجازه داشتنه اون نون بَخُرِن.» ^۵ بعد عیسی وِشونِ باته: «انسانِ ریکا شنبه روز صاحب هم هسه.»

یتا مردی خشک بییه دَس شفا گرنه

^۱ عیسی یتا دییه شنبه روز، یهودیون عبادنگاه دله بُورده و مشغولِ تعلیم هِدائِنِ بییه. یتا مردی اونجه دَبیه که وه راسِ دَس خشک بییه. ^۷ تورات مَلَمون و عُلما فرقه فریسی. عیسی ره زیر نَظَر داشتنه تا بوینِ شنبه روز دله گسی. ره شفا دِنه یا نا؛ چوون یه چی دِمبال دینه تا دلیلی گیر بیارِن که عیسی. ره تَهْمَت بَزِن. ^۸ ولی عیسی. که وِشونِ خیالِ چم باخوَر بییه، اون مردی ره که وه دَس خشک بییه بییه ره باته: «پرو اینجه ایست هاکان» وه هم پلند بییه و اونجه ایست هاکارده. ^۹ عیسی وِشونِ باته: «شمه چم یتا سئال دارمه کِدوم کار شنبه روز دله دِرس: خواری هاکاردن یا بدی هاکاردن، آدم جانِ نجات هِدائِنِ یا وه ره از بین بوردن؟» ^{۱۰} تیموم اونایی که وه دور وَر دینه ره هارِشیه و بعد اون مردی ره باته: «شه دَس دراز هاکان!» وه شه دَس دراز هاکارده و وه دَس خار بییه. ^{۱۱} ولی وِشونِ خَله عَصَبانی بییه و شه میون مشورت هاکارِدنه که عیسی هِمراه چی هاکانن.

دوازده رسولِ انتخاب هاکاردن

^{۱۲} یتا از این روزا، عیسی. دعا وِسه کوه سَر بُورده و شو تا صواحی خِدا حضور دعا کارده. ^{۱۳} زودِ صواحی شه شاگردون صدا هاکارده، و وِشونِ دله دوازده نفرِ انتخاب هاکارده و وِشونِ اسمِ رسولِ بییشته: ^{۱۴} شَمعون (که وه اسمِ پطرسِ بییشته)، وه پَرار آندریاس، یعقوب، یوحنا، فیلیپس و بَرْتولما، ^{۱۵} متی، توما، یعقوب خَلْفايِ ریکا، شَمعون که وه ره وطن پرست هم گاتنه، ^{۱۶} یهودا یعقوبِ ریکا، و یهودا اسخَریوطی که عیسی ره خیانت هاکارده.

«خِش به حالِ شما»

^{۱۷} عیسی، شاگردونِ هِمراه کوهِ چمِ جرِ بییمو و یتا هِموار زمین دله ایست هاکارده. خَله از وه شاگردون و جَمیّتِ زیادی یهودیه سرتاسرِ چم، اورشلیم و صُور و صیدون که دِریا پَلی بییه، اونجه دینه. ^{۱۸} وِشونِ بییمو بییه تا وه گبِ بَشْنِن و شه مریضی. هاا چم شفا بَیرن؛ و اونایی که پلید روح، وِشونِ آزار دائه، خوار بوئِسنه. ^{۱۹} تیموم مردِم تَقْلا کارِدنه شه ره به عیسی بَرِسانِن و وه ره دَس هاکانن، چوون نیروی وه چم بیرون اییمو که همه ره شفا دائه. ^{۲۰} بعد عیسی شه شاگردون هارِشیه و باته:

«خِش به حالِ شما که فقیرنی،

چوون خِدا پادشاهی شمه وسه نه.

^{۲۱} خِش به حالِ شما که آئن وِشنانی،

چوون سیر بونی.
خِش به حال شما که آین برمه کاندینی،
چوون خوانه بَخندین.

۲۲ «خِش به حال شما، اون مووقه که مَرِدِم، اِنسانِ ریکاا اِسِمِ خاَطِرِی، شِمه جِم بیزار بَوون و شما ره شه جَمع جِم بیرون هاکانین و فوش هادین و تهمت بَزین. ۲۳ اون روز، خِشال بوئین و سِما هاکانین، چوون شِمه پاداش آسمونِ دلِه گت. چوون وِشونِ اجداد هم پیغمپرونِ هِمراه این طی هاکارنده.

۲۴ «ولی وای به حال شما که پولدارنی،
چوون همین آلیم شه راحتی ره بییتنی.
۲۵ وای به حال شما که آین سیرنی،
چوون وشنا بونی.

وای به حال شما که آین خَندینی،
چوون ماتِم گرنی و برمه کاندینی.
۲۶ وای به حال شما وختی که مَرِدِم شِمه جِم تَعْرِیف هاکانین، چوون وِشونِ اجداد هم دراغی پیغمپرونِ هِمراه این طی هاکارنده.

شه دِشِمِنونِ ره دوس دارین

۲۷ «ای شما که م گب اِشِنینی، شما ره گامبه: شه دِشِمِنونِ مَحَبَّتِ هاکانین و اونایی که شِمه جِم بیزارنه ره خواری هاکانین. ۲۸ هرکی شما ره تَفَرین کاندِه وِشونِ وسه دعاا برکت هاکانین، و هرکی شما ره آزار دِنه وه وسه دِعايِ خیر هاکانین. ۲۹ اگه کسی. ت دیم پتا وِر چک بَزو، شه دیم اون وِرِم بَرِدِگارِدِن تا بَزنه. اگه کسی ت قَوا ره ت جِم خواسه بیره، بییل ت جِمه ره هم بوره. ۳۰ اگه کسی چیزی ت جِم خوانه وه ره هاده، و اگه ت اموالِ به زور بییتنه، نَخواه ت ره پس هاده. ۳۱ مَرِدِم هِمراه همون جور رِفَتار هاکانین که اِنتظار دارِنی شِمه هِمراه رِفَتار هاکانین.

۳۲ «اگه فِقَط اونایی که شما ره مَحَبَّتِ کاندنه ره مَحَبَّتِ هاکانین، شِمه وسه چه خیری دارنه؟ حتّی گِناهِکارون هم اونایی ره که وِشونِ دوس دارِننه ره مَحَبَّتِ کاندنه. ۳۳ و اگه فِقَط اونایی که شما ره خاری کاندنه ره خاری هاکانین، شِمه وسه چه خیری دارنه؟ حتّی گِناهِکارون هم این جور کاندنه. ۳۴ و اگه اونایی ره قَرَضِ هادین که دوندینی شِمه قَرَضِ پَس دِننه، شِمه وسه چه تَفَعی دارنه؟ حتّی گِناهِکارون هم، دیبه گِناهِکارون قَرَضِ دِننه چوون دوندینه پتا روز شه قَرَضِ پَس گِرِننه. ۳۵ ولی شما، شه دِشِمِنونِ مَحَبَّتِ هاکانین و وِشونِ خاری هاکانین، و بدون اینکه پَس بییتنی فکر دَووین، وِشونِ قَرَضِ هادین، چوون شِمه پاداش، گت و خِداا مِتَعَالِ ریکائون بونی، چوون وه ناَشِکرون و بدکارونِ هِمراه مَهْرَبون. ۳۶ پس رحیم بوئین، همون جور که شِمه آسمونی پییر رحیم.

دیپرونِ داوری هاکارَدِن

۳۷ «داوری نَکِنین تا بر شما داوری نُووه. مَحکوم نَکِنین تا مَحکوم نُووین. بَبَخشین تا

بَخْشِيده بَوِين. ٣٨ هادين تا شِما ره هِدائه بَووه. پتا دَثِيل پَر هاکارد، فِشار هِدا، تِکون هِدا و سَرْمَشْت بِييه شِمه دَوْمِنِ دله دَشَنْدِي بونه! چوون هر دَثِيل هِمراه هادين، همون دَثِيل هِمراه شِما ره هِدا بونه.»

٣٩ و اين مَثِل هم وشون وسه بيارده و باته: «مگه پتا کور تونده پتا دييه کور عصاگش بَووه؟ مگه هر دِتا چاه دله نَكْفِينِه؟ ٤٠ شاگرد شه إِسّا جِم سَرْتَر نِييه، ولي وختي کاملاً شه تعليم و تربيت تَموم هاکنه، تونده شه إِسّا واري بَووه.

٤١ «چي طي گَمِل دِرّه ره شه پَرار چش دله ويندي، ولي اون دارکينگه اي که شه چش دله دارني ره نَوِيندي؟ ٤٢ چي طي توندي شه پَرار باري: ”پَرار، بييل گَمِل دِرّه ره تِ چش جِم بيرون بيارم“، إِسا اونکه دارکينگه ره شه چش دله نَوِيندي؟ اي دِرو، اوّل دارکينگه ره شه چش جِم بيرون بيار، بعد بهتر توندي بَوِيني تا گَمِل دِرّه ره شه پَرار چش جِم بيرون بباري.

دار و وه ميوه

٤٣ «هيچ وخت خوار دار، بد ميوه بار نيارنه و هيچ وخت بد دار، خوار ميوه نَدنه. ٤٤ هر داري ره وه ميوه جِم بونه پِشناسين. نَوونه لم طلي جِم انجيل بَجِيئن، و تَمشِك بوته جِم انگور! ٤٥ خار مَردي شه دِل، خوار اِمباري جِم، خواري بار يارنه، و بد مَردي شه دِل، بد اِمباري جِم بدِي بار يارنه. چوون زوون اونچي که دل دله سر مَشْت جِم، گَب زنده.

دِتا سِرِه

٤٦ «چي طي که م ره ”آقا، آقا“ گانِي، ولي اونچي گامبه ره عَمِل نَکَنديني؟ ٤٧ اون که م پلي انه و م گَب اِشُننه و اون عَمِل کانده، شِما ره سِراغ دِمبه، کي موندنه. ٤٨ وه اون مَردي ره موندنه که شه سِرِه پِساتن وسه، بِنه ره عميق بَکَنديه و سِرِه پي، صخره سَر بيپشته. وختي سيل بييمو و اوه اون سِرِه ره فشار بيارده، تَتوِنسه اون تِکون هاده، چوون محکم پِساته بِييه بِييه. ٤٩ ولي اونِی که م گَب اِشُننه ولي اون عَمِل نَکَنده، کسي ره موندنه که شه سِرِه ره، بدون پي، بِنه سر پِساته. وختي اوه اون سِرِه ره فشار بيارده، درجا له بَخورده و اون سِرِه وِرووني چنده گت بِييه.»

V

شِفا اِفسِر رومي

١ وختي عيسي شه تَموم گَب مَرديم هِمراه تَموم هاکارده، گَفَرناحوم شهر بُورده. ٢ اونجه پتا رومي افسِر دِييه که پتا نوکِر داشته و خله وه وسه با ارزش بِييه. وه نوکِر مريض بِييه و داشته مَرده. ٣ وختي افسِر عيسي آوازه ره پِشَنسه، چن نِفَر از يهود گت گت ره وه پلي بَفَرسيه تا وه جِم بَخوان بِييه و وه نوکِر شِفا هاده. ٤ وشون عيسي پلي بييمونه و وه جِم خواهش تَمّا هاکاردينه و بائنه: «اين مَردي لياقت دارنه اين لطف وه وسه هاکاني، ٥ چوون آمه مَرديم دوس دارنه و هموني که عبادتگاه ره آمه وسه پِساته.» ٦ عيسي وشون هِمراه بُورده. وختي سِرِه

نزیکی بَرَسیة، اون آفَسِر چن نَفَر از شه رَفِقونِ این پیغوم هَمراه عیسی پَلی بَفرسیه، باته: «ای آقا، شه ره رَحمت نَدَه، چوون مَن لایق نیمه ت م سِرِه سَخَفِ بِن ب ای. ^۷ این وسه، شه ره لایق ندونِسِمه ت پَلی بَیم. فَقط یه کَلِمه بار، م نوکِر شِفا گِرَنه. ^۸ چوون مَن شه فرمانده دارمه. سَریازونی هم شه دَس بِن دارمه. پتا ره گامبه، ”بُور“، شُونه؛ پتا دییه ره گامبه، ”پرو“، انه. شه نوکِر گامبه، ”این کارِ هاکان“ وه اون کارِ کاندِه ^۹ عیسی وَختی این بَشَنسَه، وه گَب چَم خَله تَعَجَب هاکارده و جَمیَّتِ ره که وه دِمبالِ سَرِ اِیْمونَه ره هارَشیه و باته: «شما ره گامبه، این جور اِمونی حتی اِسرائیل مَرَدِم دله هم نَدیمه.» ^{۱۰} وَختی اَفَسِرِ پیغوم رِسونون سِرِه بَرَدگِرِ دِسَنه، اون نوکِرِ خوار و تَندِرِس بَدینه.

عیسی پتا جَوونِ زنده کاندِه

^{۱۱} چن وَخت دییه، عیسی شه شاگردون و پتا گَت جَمیَّتِ هَمراه پتا شهر که وه اسم نائین بییه بُورده. ^{۱۲} وَختی شهر دروازه نزیکی بَرَسیة، بَدینه پتا مِیَّتِ وَرَنه که پتا بیوه زنا! تینا ریکا بییه. خَلیلا از شَهَر مَرَدِم هم اون زنا ره هَمراهی کاردنه. ^{۱۳} عیسی. خِداوند وَختی وه ره بَدینه، وه دل وه وسه بَسوتَه و اون بیوه زنا ره باته: «بِرْمه نِکَن.» ^{۱۴} بعد پش بُورده و تابوتِ سَرِ دَس بییشته. اونایی که تابوتِ وَرَدنه، ایست هاکارده. عیسی. باته: «ای جَوون، ت ره گامبه، پِرِس! ^{۱۵} مَرده راس بییه و هَنیشته و شروع به گَب بَزوئن هاکارده! عیسی. وه ره وه مارِ دَس بَسپارسه. ^{۱۶} تَموم مَرَدِم پِتَرَسینه و همون جور که خِدا ره شِکر کاردنه، گاتنه: «پتا گَت پیغَمِرِ اَمه میون ظَهور هاکارده. خِدا شه قوم مِلاقات هاکارده.» ^{۱۷} عیسی. این کارِ خَوِر، تَموم یهودیه دله و اون دُور وَر دَپَته.

یحیی قاصِدون

^{۱۸} یحیی شاگردون، یحیی ره تَموم این اتفاقا! چَم باخَوِر هاکارده. پس وه دِ نَفَر از شه شاگردون صدا هاکارده ^{۱۹} و این پیغوم هَمراه عیسی. خِداوندِ پَلی بَفرسیه و باته: «ت همونی هَسی که ونه بییه، یا یه نَفَر دییه انتظارِ بَکَشیم؟» ^{۲۰} اون دِ نَفَر وَختی عیسی. پَلی بییمونه وه ره بَاتنه: «یحیی تعمید دَهِنده اِما ره بَفرسیه تا تِ چَم پِرَسیم (آیا) تِ همونی هَسی. که ونه بییه، یا یه نَفَر دییه انتظارِ بَکَشیم؟» ^{۲۱} همون مووقه، عیسی خَله از اونایی که درد و مَرَض و پلید اِرواح دَستَنه ره شِفا هِدا و خَله از کورونِ بینا هاکارده. ^{۲۲} بعد قاصِدونِ جِواب باته: «بُورین و اونچی بَدینی و بَشَنسِی ره یحیی وسه بارین، که کورون ویندنه، شَلون راه شُونه، خِدامیون شِفا گِرَنه، غولا اِشَنَنه، مَرده ها زنده بوننه و فقیرونِ خَوِر خِش هِدا بونه. ^{۲۳} خِش به حالِ کسی که م ره شِک نِکَنه.»

^{۲۴} وَختی یحیی قاصِدون بُورده، عیسی یحیی خَوِرِ شروع به گَب بَزوئن هاکارده و جَمیَّتِ باته: «چی بَدیئن وسه صَحرا! دله بُورده بینی؟ لَله بَدیئن وسه که وَا چَم لَرزَنه؟ ^{۲۵} پس چی بَدیئن وسه بُورِدنی؟ پتا مَرَدی که نَرَم چمه شه تَن دارنه؟ اونایی که پر زَرَق و برِقِ چمه پوشینه و تَجَمَلاتی زندگی کاندنه، پادشاهونِ کاخ دله دَرنه. ^{۲۶} پس چی بَدیئن وسه بُورِدنی؟ پتا پیغَمِرِ بَدیئن وسه؟ آره، شما ره گامبه وه از پتا پیغَمِرِ هم گَت تِر. ^{۲۷} وه همونِ که مَقَدَسِ نوشته ها! دله وه خَوِرِ بَنوشته بییه:

«إِسا شه قاصِدِ پِشتر از تِ فِرِسندِمبه

که تِ راه ره تِ وسه آماده هاکنه.»

۲۸ شِمَا ره گامبه یحیی جِم گت تِر کسی مارِ جِم بزا نَبیه؛ ولی کِچیکترین، خِدا پادشاهی دِله، وه جِم گت تِر.»

۲۹ تِموم مَرَدِمی که این گِبِ بَشُنِسِنه، حتّی خراجگِرون، تائید هاکارِدنه که خِدا راه، حَقّ، چوون یحیی دَس جِم غسِلِ تَعْمید بَیْتِه بینه. ۳۰ ولی عِلْمَا فرقه فریسی. و توراتِ مَلْمون یحیی جِم تَعْمید نَبیْتِه بینه و این جورِی خِدا اراده ره شِه وسه رد هاکارِدنه.

۳۱ عیسی. باته: «پس این نسلِ مَرَدِم به چی تشبیه هاکنیم؟ چی ره موندِننه؟ ۳۲ وچونی وارینه که بازارِ دله نیشِننه و همدیبه ره صدا کانِدنه، گاننه:

«شِمه وسه لَله وا بَزومی، تَرَقصینی؛

مرثیه بَخوندسیمی، برمه تَکار دینی.»

۳۳ چوون یحیی تَعْمید دِهِنده بَیْتِمو که نا نون خارده و نا شَراب نوشیه؛ باوتینی، «دو دارنه.»

۳۴ اِنسان ریکا، بَیْتِمو که خارنه و نوشنه؛ گانن، «اِشکم پیس و شَراب خوار آدم، خراجگِرون و گِناهارونِ رَفیق.» ۳۵ ولی عقل و حِکْمَتِ وچوننه که دِرِسِه حِکْمَتِ ثابت کانِدنه.»

گِناهارِ زنا، بَخشیده بونه

۳۶ یِتَا روز، یِتَا از عِلْمَا فرقه فریسی، عیسی. ره غِذا بَخوردِنِ وسه دَعوتِ هاکارده. عیسی.

اون فریسی. سره بوردِه و سِفره سَر هِنبِشْتِه. ۳۷ اون شهر دله، یِتَا گِناهارِ زنا دَبیه که وَخْتی

بَشُنِسِه عیسی اون فریسی. سره مهمونه، یِتَا مَرمری ظرف که عَطِرِ جِم پَر بَبیه ره شِه هِمراه

بپارده ۳۸ برمه هِمراه عیسی. دِمبالِ سَر، وه لینگِ پَش ایست هاکارده. بعد شه آسری هِمراه

عیسی. لینگِ بَشُنِسِه و شه گیسِ هِمراه اون خِشک هاکارده. بعد وه لینگِ ره خاش هِدا و وه

سَر عَطِر دَشِنْدیه. ۳۹ وَخْتی اون فریسی. این بَدبَیْتِه، شِه پَلی باته: «اگه این مَرَدی راس راسی

پِغَمِر بَبیه، دونسِه این زنا که وه ره دَس گِشَنه چه جور زَنایِ؛ دونسِه که گِناهار.»

۴۰ عیسی. وه ره باته: «ای شَمعون، خوامبه یه چی تِ ره بارِم.» باته: «بِفرمی، اِسّا!»

۴۱ عیسی باته: «یه نَفَر، د نَفَرِ جِم ظَلَب داشته، یه نَفَرِ جِم پونصد روز دَسَمَزِ اِنْدا، اون یِتَا

جِم پَنجاه روز دَسَمِزه اِنْدا. ۴۲ ولی چوون هیچی نداشتِنه وه ره هادِن، هر دِتَا بدهی ره

بَخشیه. اِسّا تِ نَظَرِ کِدوم ویشتر وه ره دوس دارِننه؟» ۴۳ شَمعون چَواب هِدا: «م نَظَرِ اونِی

که ویشتر بدهکار بَبیه و بَخشیده بَبیه.» عیسی. باته: «دِرِس باقی.» ۴۴ بعد، اون زنا ره اشاره

هاکارده و شَمعون باته: «این زنا ره ویندی؟ تِ سره بَیْتِمومه، تِ م لینگِ بَشُنِسِه وسه اوه

نیاردی، ولی این زنا شه آسری هِمراه م لینگِ ره بَشُنِسِه و شه گیسَا هِمراه خِشک هاکارده!

۴۵ تِ م ره خاش نِدائی، ولی این زنا از وَخْتی که بَیْتِمومه، یه لحظه هم م لینگِ خاش هِدا اِن

جِم نِسا. ۴۶ تِ م سَرِ راغون نَمالِسی، ولی وه م لینگِ ره عَطِر نَمالِسه. ۴۷ پس تِ ره گامبه، این

وسه وه مَحَبَّتِ ویشتری نِشون دِنه، چوون وه تِموم گِناهُون که خله بَبیه آمِرزیده بَبیه. ولی

اونی که گمتر بَخشیده بَبیه، کمتر هم مَحَبَّتِ کانده.» ۴۸ بعد اون زنا ره هارِشیه و باته: «تِ

گِناهُون آمِرزیده بَبیه!» ۴۹ مَهْمونون همدیبه ره بائنه: «این کیه که گِناهُونِ هم بَخشِنه؟»

زن هابی که عیسی جم پیروی کاردنه

۱ بعد از اون، عیسی شهر به شهر و روستا به روستا گِردسه و خِدا پادشاهی خور خِش اعلام کارده. وه دوازده شاگرد هم وه همراه دینه،^۲ و چن نفر از زن هابی که پلید ارواح و مریضی جم شفا بیته بینه وه همراه دینه: مریم که وه ره مَجْدَلِیَه هم گاتنه، که عیسی هفت تا دو وه جم بیرون هاکارده بییه،^۳ یوآنا خوزلا زنا، که خوزا هیرودیس موآشر بییه، سوسن و خله زن ها دییه. این زن ها شه دارایی همراه عیسی و وه شاگردون خدیت کاردنه.

برزگرِ مَثَل

۴ مردم خله شهرها جم عیسی بدینن وسه اییمونه و جمیت زیادی جم بینه، عیسی یتا مَثَل وشون وسه بیارده: «یتا روز یتا برزگر تیم بپاشینن وسه بیرون بُورده. وختی تیم پاشیه، ات کم راه دله دکتته و لگدمال بییه و پرنده ها اونا ره بَخردنه. ات کم دییه سنگلاخ زمین دله دکتته، و وختی سر بکشیه، خشک بییه، چوون نم نداشتته. ات کم دییه تلی دله دکتته و تلی، تیم همراه سر بکشیه، اونا ره خفه هاکارده. اولی ات کم از تیما خوار زمین دله دکتته و سر بکشیه و صد برابر بار بیارده.» عیسی بعد از اینکه این چیزا ره باته، پلند ونگ همراه باته: «هرکی گوش شنوا دارنه، بَشُنْته!»

برزگرِ مَثَلِ معنی

۹ وختی شاگردون این مَثَلِ معنی ره وه جم بپرسینه: ۱۰ عیسی باته: «خِدا پادشاهی سِر بَقَهْمَسَن، شما ره هدا بییه، ولی بقیه همراه مَثَلِ همراه گب زمه، تا: «هارشن، ولی نوبین؛ بَشُنْ، ولی نَقَهْمِن.»

۱۱ «مَثَلِ معنی این: تیم، خِدا کلام. ۱۲ اونی تیمایی که راه دله گفینه، اونایینه که خِدا کلام اِشُنْته، بعد از اونی ابلیس اینه و اون وشون دل جم دینه، تا نتونن ایمون بیارن و نجات بیرن. ۱۳ اونی تیمایی که سنگلاخ زمین دله گفینه اونایینه که وختی خِدا کلام اِشُنْته، اون خِشالی همراه قبول کاندینه، ولی بِنه نوندینه. اینا کتابه مدتی ایمون دارننه، ولی آزموه مووقه، شه ایمون از دَس دینه. ۱۴ اونی تیمایی که تلی دله گفینه، اونایینه که خِدا کلام اِشُنْته، ولی وختی همینجور که زندگی دله پش شوننه نگرونی و پول و این دنیا خِش. ها وشون خفه کاندِه و وشون میوه تَمِر تَرَسنه. ۱۵ ولی اونی تیمایی که خوار زمین دله گفینه، اونایینه که خِدا کلام اِشُنْته، اون خوار و صاف دل همراه، محکم گرنه و پایدار موندینه و تَمِر یارننه.

لمبا مَثَل

۱۶ «هیچ کی لَمپا ره رووشن نَکانه که وه سر، سَرپوش بیپله یا اونِ تختِ بِن بیپله! بلکه لَمپا ره، لَمپا پایه سَر ایپلنه تا هر کی دله انه، وه رووشنایِ ره بَوینه. ۱۷ چوون هیچی جا هدا دَنيه که دیار نُووه و هیچی قایم هاگردی دَنيه که بَرَملا و آشکار نُووه. ۱۸ پس دَقّت هاکانین چی طی اِشُنینی، چوون اونی که دارنه ره ویشتر هدا بونه و اونی چم که نِدارنه، همون هم که گمون کانه دارنه هم، بیپته بونه.»

عیسی مار و برارون

۱۹ همون مووقه، عیسی مار و برارون بییمونه تا وه ره بَوینن، ولی آنده جَمیّت زیاد بییه که نَتوَنِسینه وه ره نَزیک بَوون. ۲۰ پس عیسی- ره خَور هِدانه و بائنه: «تِ مار و برارون بیرون ایست هاگردنه و خواننه تِ ره بَوینن.» ۲۱ ولی عیسی- وشونِ جِواب باته: «مِ مار و برارون اونا بیینه که خِدا اِکلام اِشُنینه و اونِ عَمَل کاندینه.»

عیسی دریا اِکلام آروم کانه

۲۲ پتا روز عیسی- شه شاگردونِ هِمراه پتا لَتکا سِوار بییه و وشونِ باته: «دریا اِون دَس بُوریم.» ۲۳ وختی لَتکا هِمراه دِی شینه، عیسی، خو بُورده. بهوپی دریا ره پتا گَت کِلاک بیپته، اونجور که لَتکا داشته اوه چم پر بونسه و وشونِ جان خَطَر دِکته. ۲۴ شاگردونِ عیسی- پِلی بُوردنه و وه ره بیدار هاگردنه و بائنه: «ای اِسا، ای اِسا، دَره هِلاک بومبی!» عیسی- بیدار بییه و کِلاک و وا ره تَشَر بَزو. کِلاک هِنیشته و آروم بییه. ۲۵ عیسی وشونِ باته: «شِمه ایمون کِجه دَره؟» شاگردونِ بهت و وَحِشِت هِمراه هَمدییه ره گائنه: «این دییه کیه، حتی وا و اوه ره دَسْتور دِنه و اونا وه چم اطاعت کاندینه.»

پتا دِو بَزوئه شِفا

۲۶ پس وشونِ لَتکا! هِمراه گِراسیانِ منطقه که جَلیلِ رُوب رو بییه بُوردنه. ۲۷ وختی عیسی- لَتکا چم پیاده بییه، پتا دِو بَزو مَرَدی هِمراه که اِون شَهر اِهالی بییه، رُوب رو بییه که خَله وَخت وه نا لِواس دِپوشی بییه و نا سِره دله زندگی کارده، بلکه قَبْرسونِ دله موندسه. ۲۸ وختی اِون دِو بَزو عیسی- ره بَدینّه، نعره بَکَشیه وه لینگ دِکته و دادِ هِمراه باته: «ای عیسی، خِدا اِ متعالِ ریکا، مِ هِمراه چی کار دارنی؟ تِ چم خواهش کامبه مِ ره عذاب نَدی!» ۲۹ چوون عیسی پلیدِ رُوح دَسْتور هدا بییه اِون مَرَدی چم بیرون بییه. اِون دِو چن گَش وه ره بیپته بییه و با اِین که مَرَدی دَس و لینگ غُل و زنجیل هِمراه و سنه و وه چم نِگهبونی کاردنه، زنجیل ها ره پاره کارده و دِو وه ره صحرایِ دله وَرده. ۳۰ عیسی- وه چم پِرسیه: «تِ اسم چیه؟» جِواب هدا: «لَشگر» چوون خَله دِو اِون مَرَدی دله بُورده بینه. ۳۱ دِوها خواهشِ هِمراه عیسی- چم بَخواسنه که وشونِ جَهَنمِ دله دِم نده.

۳۲ اِون نَزیکی، پتا گَتِ رَمه خِی دِیه که داشننه تِپه سَر غِذا خواردنه. دِوها وه چم التماس هاگردنه که اجازه هاده خِی ها! دله بُورن، عیسی- هم وشونِ اجازه هدا. ۳۳ پس، دِوها اِون مَرَدی چم بیرون بییمونه و خِی ها! دله بُوردنه، و خِی ها تِپه سَر چم، دریا سَمَت دُوو بیپته و دریا دله دِکتنه و غرق بیپته.

^{۳۴} وختی خي گالښون اين بدينه، در بُوردينه و اين ماجرا ره شَهر و روستا دلّه پَخش هاكَاردينه. ^{۳۵} پس مَرَدَم بيرون بييمونه تا اونچي ره اَتفاق دَكته بييه ره بُوينز، وختي عيسي. پلي بَرسينه و بدينه اون مردی که دوها وه چم در بييمو بينه، لَواس دَپوشيه و عاقل عيسي لينگ پش نيشته، بَترسينه. ^{۳۶} اونايي که جريان شه چش همراه بدينه بينه، وشون وسه تعريف هاكَاردينه که اون دو بزو مردی چی طی شفا بيته. ^{۳۷} پس تيموم گراسيان منطقه مَرَدَم عيسي. چم بخوايسنه اونجه چم بُوره، چوون وشون خله بترسي بينه. عيسي. هم لَتکا سوار بييه و بُورده. ^{۳۸} اون مردی که دوها وه چم بيرون بييمو بينه، عيسي. چم خواهش تَمنا هاكَارده تا بييله وه همراه دووه، ولي عيسي وه ره اجازه ندا و باته: ^{۳۹} «شه سِرِه بَرَدگِرِد و اونچي خدا ت وسه هاكَارده ره تعريف هاكان.» اون مَرَدَم بُورده و اونچي عيسي. وه وسه هاكَارده بييه ره تيموم شهر دلّه پَخش هاكَارده.

پتا زنا شفا و يايروس كيچا زنده هاكَاردين

^{۴۰} وختي عيسي بَرَدگِرِده، مَرَدَم گرمي همراه وه چم استقبال هاكَاردينه، چوون همه عيسي. چش به راه بينه. ^{۴۱} همون مووقه، پتا مَرَدَم که وه اسم يايروس بيه و يهوديون عبادتگاه رئيس بييه، بييمو، عيسي. لينگ دَكته و خواهش تَمنا هاكَارده که عيسي. وه سِرِه بُوره، ^{۴۲} چوون وه، پتا كيچا که حدود دوازه سال بييه، داشته مرده.

وختي عيسي راه دلّه ديبه، جَميَت از هر ظريف وه ره فشار ياردينه. ^{۴۳} اون ميون، پتا زنا ديبه که دوازه سال خونريزي داشته و [با اينکه تيموم شه دارايي ره طبيبون وسه خرج هاكَارده بييه،] هيچ کي نتونسه بييه وه ره مداوا هاكانه. ^{۴۴} اون زنا از پشت سر، عيسي ره نزيك بييه و عيسي. قوا! تِك دَس بزو. درجا وه خونريزي بند بييمو. ^{۴۵} عيسي. پَرسِيه: «کي م ره دَس بزو؟» وختي همه حاشا هاكَاردينه، پَطْرُس باته: «اِسا، مَرَدَم ت ره از هر ظريف دوره هاكَاردينه و فشار يارينه!» ^{۴۶} ولي عيسي. باته: «يه نَفِر م ره دَس هاكَارده! چوون بَقَهَمِسِمه نيروي م چم خارج بييه!» ^{۴۷} وختي اون زنا بدينه ديبه نتونده شه ره جا هاده، ترس و لَرز همراه پش بييمو و عيسي. لينگ دَكته و همه پلي باته که چه وه ره دَس هاكَارده و چی طی درجا شفا بيته. ^{۴۸} عيسي وه ره باته: «دِتر، ت ايمون ت ره شفا هدا. بُور به سلامت.»

^{۴۹} عيسي. همتي داشته گب زونه که يه نَفِر اون رئيس سِرِه چم بييمو و باته: «ت كيچا بمرده، ديبه اِسا ره رَحمت نده.» ^{۵۰} وختي عيسي. اين بَشَنسه، يايروس باته: «نَترس! فقط ايمون دار! ت كيچا خوار بونه.» ^{۵۱} وختي عيسي يايروس سِرِه بَرسيه، نيشته هيچ کي به جز پَطْرُس، يوحنا، يعقوب و كيچا پييمار وه همراه سِرِه دلّه بُورن. ^{۵۲} تيموم مَرَدَم كيچا وسه برمه زاري كاردينه. ولي عيسي. باته: «برمه نكنين، چوون كيچا نمرده بلکه خود دلّه دره.» ^{۵۳} وشون وه ره نيشخن بَزونه، چوون دونسنه كيچا بمرده. ^{۵۴} عيسي. كيچا وچه دَس بيته و باته: «وچه، پَرس!» ^{۵۵} وه روح بَرَدگِرِده و درجا شه جالا سَر يلند بييه. عيسي. باته وه ره يه چی هادين بَخره. ^{۵۶} كيچا پيپر مار بهت هاكَاردينه، ولي عيسي. وشون سفارش هاكَارده اين جريان هيچ گس پلي نارن.

عیسی دوازده رسول بفرسیه

۱ عیسی. اون دوازده رسول شه دور جم هاکارده و وشون قوت و اقتدار هدا تا تموم دوها ره بیرون هاکنن و مریضی ها ره شفا بپخشن؛^۲ و وشون بفرسیه تا خدا پادشاهی خور خیش اعلام هاکنن و مریضون شفا هادن.^۳ وشون باته: «سفر وسه هیچی نیرین، نا دسی چو، نا کلوار، نا نون، نا پول و نا اضافی چمه.^۴ هر سره ای که دله بُوردینی، تا وختی اون محل ترک نکاردینی اون سره دله بمونین.^۵ اگه مردم شما ره قبول نکاردنه، وختی وشون شهر جم شوننی، شه لینگ خاک و خل بتکونین تا وشون وسه گواهی ای بوئه که خدا نسبت به وشون غضب دارنه.»^۶ رسولون راه دکتنه، از روستایی به روستا دییه شینه و هر جا رسینه خدا پادشاهی خور خیش اعلام کاردنه و مریضون شفا دانه.

۷ تموم این جریان خور هیرودیسی پادشاه گوش برسیه، هیرودیسی هیرون و سرگردون بی بییه، چوون بعضی. گائنه عیسی. همون یحیی که مرده ها جم بلند بییه.^۸ بعضی. دییه گائنه ایلیا ظهور هاکارده، و بعضیا هم گائنه پتا از قدیمی پیغمبرون زنده بییه.^۹ ولی هیرودیسی باته: «من یحیی کله ره وه تن جم سیوا هاکاردمه. پس این کیه که من این چیزها ره وه خوری ایشمبه؟» وه تقلاً کارده عیسی ره بوینه.

عیسی پنج هزار نفر غذا دنه

۱۰ وختی رسولون بردگردسنه، هرچی هاکارده بییه ره عیسی. وسه باوتنه. بعد وشون شه همراه بیت صیدا شهر بورده تا اونجه تینا بوئن.^{۱۱} وختی جمییت این بقهمسینه عیسی. دیمبال راه دکتنه. عیسی. هم وشون قبول هاکارده و وشون همراه خدا پادشاهی خوری گب بزو و اونایی ره که شفا نیاز داشننه ره شفا هدا.

۱۲ نماشون موقه، دوازده رسول، عیسی پلی بییمونه و باتنه: «جمییت مرخص هاکن تا به روستاها و این دور ور زمین سر بُورن و غذا و سرپناه پی دا هاکنن، چوون اینجه پتا دوافتاده جائه.»^{۱۳} عیسی وشون جواب باته: «شه شما وشون غذا هادین.» وشون باتنه: «اما به جز پنج تا نون و دتا ماهی هیچی ندارمی، مگه اینکه بُوریم و تموم این مردم وسه غذا بخرنینم.»^{۱۴} اونجه حدود پنج هزار مردی دینه. عیسی. شه شاگردون باته: «مردم پنجاه تا پنجاه تا تقسیم هاکنن و هنیشونونین.»^{۱۵} شاگردون هم همین جور هاکارده و همه ره هنیشندینه.^{۱۶} اون وخت عیسی. پنج تا نون و دتا ماهی ره بییته، آسمون هارشیه و شکر هاکارده، اون نونا ره تیکه هاکارده و شه شاگردون هدا تا مردم پش بییلن.^{۱۷} همه بخردنه و سیر بیینه و دوازده تا زبیل هم اون تیکه ها جم که بمونسه بییه ره جمع هاکارده.

پطرس اعتراف

۱۸ پتا روز عیسی. خلوتی دله داشته دعا کارده، وه شاگردون وه همراه دینه. عیسی. وشون جم پرسیه: «مردم گائنه من کیمه؟»^{۱۹} شاگردون جواب هدا: «بعضی. گائنه یحیی

تعمید دهنده ای، بعضی دیبه گاننه ایلیایی، و بعضی هم ت ره پتا از قدیمی پیغمبرون دوندنه که زنده بییه.»^{۲۰} عیسی- وشونو چم پیرسیه: «شما چی؟ شمه نظر من کیمه؟» پطرس جواب هدا: «ت مسیح موعود خدایی.»

عیسی اولین پش گویی، شه بمردين خوری

^{۲۱} بعد عیسی- وشونو قیدغن هاکارده و دستور هدا این هیج گسی پلی نارن،^{۲۲} و باته: «انسان ریکا ونه خله رنج بکشه و یهود گت گت و معبد گت گت کاهنون و تورات ملامون وه ره رد هاکنن و بکوشن و سومین روز زنده بووه.»

^{۲۳} بعد همه ره باته: «اگه گسی- بخواد م دیمبال بپته، ونه شه چم بگذره، هر روز شه ضلیب بیره و م دیمبال بییه.^{۲۴} چوون هرکی بخواد شه جان نجات هاده، اون از دس دنه؛ ولی هرکی م خاطر ی شه جان از دس هاده، اون نجات دنه.^{۲۵} آدم وسه چه فایده دارنه که تیموم دنیا ره به دس بیاره، ولی شه جان از دس هاده یا اون تلف هاکنه.^{۲۶} چوون هرکی م چم و م گب چم عار داره، انسان ریکا وختی شه جلال و شه پیپر جلال دله، مقدس فرشته هلا همراه بییه، وه چم عار خوانه داره.^{۲۷} حیقتن شما ره گامبه، بعضی اینجه ایست هاکارده که تا خدایا پادشاهی ره نوینن، نمیرنه.»

عیسی دیم تغییر کانده

^{۲۸} حدوداً هشت روز بعد از این گب ها، عیسی، پطرس و یوحنا و یعقوب بیته و پتا کوه سر بورده تا دعا هاکنه.^{۲۹} همون مووقه که دعا کارده، وه دیم وضع بردگرسه و وه جمه اسبه و نورانی بییه.^{۳۰} یهووی دتا مردی، موسی و ایلیا پیغمبر، ظاهر بینه، وه همراه داشتنه گب زونه.^{۳۱} وشون با شکوه و نورانی ظاهر همراه، ظاهر بینه و عیسی- همراه وه بمردين خوری که ونه اورشلیم دله اتفاق دگفه، گب زونه.^{۳۲} پطرس و وه همراهون خووی بینه، ولی وختی بیدار بینه، عیسی- جلال و اون دتا مردی که وه پلی ایست هاکارده بینه ره بدینه.^{۳۳} وختی اون د نفر عیسی- ور چم شینه، پطرس عیسی- ره باته: «اسا، چنده خوار اما اینجه درمبی! بییل سه تا سایبون بسازیم، پتا ت وسه، پتا موسی وسه و پتا دیبه هم ایلیا وسه.» وه ندونسه ذره چی گانه.^{۳۴} پطرس گب همتی تموم نبی بییه که پتا ابر بییمو و وشون سر سایه دم هدا. وختی ابر وشون دور بیته شاگردون تیرسینه.^{۳۵} اون وخت ابر چم پتا چمر در بییمو که «این م ریکا که وه ره انتخاب هاکارده؛ وه گب گوش هادین!»^{۳۶} وختی چمر قطع بییه، عیسی- ره تینا بدینه. شاگردون اون مووقه اونچی چم که بدی بینه هیچ کس هیچی ناوتنه .

پتا دو بزور ریکا شفا

^{۳۷} فردا اون روز، وختی عیسی- کوه چم چر بییمو، جمیت زیادی وه بدینن وسه بییمونه.^{۳۸} یهووی پتا مردی جمیت دله داد بکشیه: «اسا، ت ره التماس کامبه م ریکا که م تینا وجه هسه ره هارشی و گیمک هاکنی.^{۳۹} یهووی روح وه ره گرنه و وه درجا نعره گشنه و غش کانده، اون جور که وه دهون گف کانده و وه تن لرزه گفنه و به سختی وه ره ول کانده.^{۴۰} ت

شاگردونِ ڄمِ التماسِ هاڪاردمه وه ره بيرون هاڪاين، ولي نٿونسنه.»^{٤١} عيسيٰ- جواب هدا: «اي منحرف و پي ايمون نسل، تاڪي شمه همراه دووم و شما ره تحمّل هاڪايم؟ شه ريڪا ره اينجه بيار.»^{٤٢} همون مووقه كه ريڪا داشته عيسيٰ- پلي ايمونه، دو وه ره پنه بزو وه وه ره غشگري دم هدا. ولي عيسيٰ- دو تشر- بزو و ريڪا ره شفا هدا و وه پيپر دس بسپارسه.^{٤٣} تموم مردم خدلا بزرگي ڄم حيرت هاڪارده.

عيسيٰ دو مين پش گوئي، شه بيمردنِ خوري

ولي همون جوري كه همه عيسيٰ. كارا ڄم هاج و واج بيمونسه بينه، وه شه شاگردون باته:^{٤٤} «اونچي كه خوامبه شما ره بارم خله خوار شه خاطر بسپارين: انسان ريڪا ره مردم دس تسليم كاندينه.»^{٤٥} ولي وشون وه منظور ره نفهمسنه؛ چون وشون ڄم مخفي بيمونسه بيهه تا اون نفهمين؛ و ترسينه اين خوري هم وه ڄم سئال هاڪاين.

ڪي همه ڄم گت تر؟

^{٤٦} پتا روز شاگردون ميون بحث بيهه كه وشون دله ڪي هميه ڄم گت تر.^{٤٧} عيسيٰ- كه اونچي ڄم كه وشون دل دله ذيه خور داشته، پتا ڪچيڪ وچه ره بيته شه پلي بيسته،^{٤٨} و وشون باته: «هرڪي اين وچه ره م اسم خاطر قبول هاڪانه، م ره قبول هاڪارده؛ و هرڪي م ره قبول هاڪانه، اوني كه م ره بفرسيه ره قبول هاڪارده. چون شمه هميه ميون اوني گت تر كه هميه ڄم ڪچيڪتر بوئه.»

هرڪي بر ضد شما نبوئه شمه همراه

^{٤٩} يوحنا باته: «اي اسا، يه نفر بديمي كه ت اسم همراه دو بيرون كارده، ولي چون امه ڄم نيهه، تقلا هاڪارديمي وه دم بريم.»^{٥٠} ولي عيسيٰ- باته: «وه دم نرين، چون هرڪي بر ضد شما نبوئه، شمه همراه.»

عيسيٰ ره زد كاندينه

^{٥١} وختي اون روزا برسيه كه قرار بيهه عيسيٰ. آسمون بردگرده، وه مصمم بيهه كه اورشليم بوره.^{٥٢} وه پش از شه بوردن چن نفر بفرسيه تا پتا از سامريون روستاهالا دله بورن و يه جا ره وه وسه تدارڪ بوين.^{٥٣} ولي اونجه مردم وه ره قبول نڪاردينه، چون دونسنه وه مصمم كه اورشليم بوره.^{٥٤} وختي وه شاگردون، يعقوب و يوحنا، اين بدينه، عيسيٰ- ره باته: «اي آقا، خواني باريم آسمون ڄم تش باره و تموم وشون هلاڪ هاڪانه»^{٥٥} ولي عيسيٰ بردگرده، وشون تشر- بزو، [باته: شما ندونديني ڪدوم روح ڄم هسيئي!]^{٥٦} چون انسان ريڪا نيمو تا مردم جان هلاڪ هاڪانه بلڪه بيمو تا اون نجات هاده.» بعد عيسيٰ وه وه شاگردون پتا ذيهه روستا بوردنه.

بهالا ديمبال روي عيسيٰ ڄم

^{٥٧} راه دله، يه نفر عيسيٰ- ره باته: «هرجا بوري، ت ديمبال امبه.»^{٥٨} عيسيٰ- جواب هدا:

«شالها کِلی و پَرنده ها لونه دارننه، ولی انسانِ ریکا حتّی جایی نِدارنه شه سَر بیله.»^۹ عیسی یه نَفِر دییه ره باته: «م ره پیروی هاکان.» ولی وه چَوَاب هدا: «ای آقا، بییل اوّل بُورم و بعد از اینکه م پییر بمرده و وه ره دَفَن هاگردمه، بِیَم.»^{۱۰} عیسی. وه ره باته: «بییل مرده ها، شه مرده ها ره به خاک بِسپارن؛ ت وَنه بُوری و خِدا! پادشاهی خُورِ اِعلام هاکانی.»^{۱۱} یه نَفِر دییه باته: «ای آقا، مَن تِ هِمراه امبه، ولی اِجازه هاده اوّل شه خِنواده هِمراه خِداحافظی هاکانم.»^{۱۲} عیسی. وه چَوَاب باته: «کسی. که شُخم بزوئنِ شِروع هاکانه و شه دِمبال سَر هارِشه، خِدا! پادشاهی لیاقتِ نِدارنه.»

۱۰

عیسی هفتاد نَفِر فِرْسِنِدِنه

^۱ بعد از اون، عیسی. خِداوند هفتاد نَفِر دییه ره اِنتخاب هاکارده و وشون دِتا دِتا شه چِم پَشْتَر شَهر و دیاری که شه در نَظَر داشته اونجه بُوره، بَفِرْسِیه.^۲ وشون باته: «مَحصول زیادِ ولی کارگر کم. پس صاحبِ مَحصولِ چِم بَخواین تا کارگرون ویشتری ره مَحصول سَر بَفِرْسِیه.^۳ بُورین! مَن شِما ره وره ها! واری ورگا! دله فِرْسِنِدِمبه.»^۴ شه هِمراه پول و کِوار و کُوش تَورین، و راه دله شه وختِ سلام و احوالپرسی وسه تِلَف نَکنین.^۵ هر سره دله که شونِی، اوّل بارین: «صِلح و سِلام بر این سِره دَووه.»^۶ اگه اون سِره دله کسی. اهلِ صِلح و سِلام بوئه، شِمه صِلح و سِلام وه سَر موندنه؛ وگرنه، شه شِما ره بَرگِرِدنه.^۷ اون سِره دله بَمونین و هرچی شِمه پَش بَییشْتِنه، بَخورین و بَنوشین، چوون کارگر مَسْتَحَقِ شه دَسْمَز. این سِره اون سِره نَکنین.^۸ وَختی پِتا شِهر دله بُوردینی و شِما ره قبول هاکارده، هرچی شِمه پَش بَییشْتِنه، بَخورین.^۹ اونجه مریضونِ شِفا هادین و بارین: «خِدا! پادشاهی شِما ره نَزیک.»^{۱۰} ولی هر وَخت پِتا شِهر دله بُوردینی و شِما ره قبول نَکارده، اون شِهر کر و کوچه دله بُورین و بارین: «حَتّی اِما شِمه شِهرِ خاک و خُل که اَمه لینگِ سَر نِیشته ره، بر ضِدّ شِما تَکون دِمبی. ولی این بَدونین که خِدا! پادشاهی نَزیک.»^{۱۲} بَدونین داوَرِی روز، تَحْمُلِ مِجَازاتِ سُدومِ شِهرِ وسه که گِناهِ چِم پر بییه، راحت تِر تا اون شِهرِ وسه.

^{۱۳} «وای بر ت، ای خورازین شِهر! وای بر ت، ای پِبت صِیدِلا شِهر! چوون اگه معجزاتی که شِمه دِله اِنجام بییه، صور و صیدون شِهر! دِله اِنجام بونسه، اونجه مَرِدِم خَله پَشْتَر پِلاس شه تن کارده و شه سَر تیل وَسنه و نُوبه کارده.»^{۱۴} ولی داوَرِی روز، مِجَازاتِ تَحْمُلِ، صور و صیدون وسه راحت تِر تا شِمه وسه.^{۱۵} و تِ ای گَفَرناحومِ شِهر، خِیال کاندی تا آسمون سَر گِشِنی؟ نا، بلکه جَهَنِمِ دله سرنگون بونی.

^{۱۶} «بعد شه شاگردون باته: هرکی شِمه گِبِ گوشِ هاکانه، م گِبِ گوشِ هاکارده؛ و هرکی شِما ره قَبول نَکنه، م ره قَبول نَکارده؛ ولی هرکی م ره قَبول نَکنه، اونِی که م ره بَفِرْسِیه ره قَبول نَکارده.»

اون هفتاد نَفِر بَرَدِگِرِسن

۱۷ اون هفتاد نَفر خِشالی همراه بردگِردِسِنه و باتنه: «ای آقا، تِ اسمِ همراه حتی دِوها هم آمه جِمِ إطاعتِ کاندنه.» ۱۸ عیسی. وشونِ باته: «مِن شیطانِ بدیمه که برقی واری آسمونِ جِمِ سقوطِ هاکارده. ۱۹ اِسا شِما ره اقتدارِ دِمبه که مَرها و عَقربها ره شه لینگِ بِنِ له هاکانین و دِشِمینِ تِمومِ قَوّتِ از بِنِ بَورین، هیچی شِما ره آسیبِ نَرسِنِدِنه. ۲۰ ولی اینِ وسه خِشالی نَکِنین که پلیدِ ارواحِ شِمه جِمِ إطاعتِ کاندنه، بَلکه اینِ وسه خِشالِ بوئین که شِمه اِسْمِ آسمونِ دله بَنوشته بَییه.»

۲۱ همونِ لَحظه، عیسی- روحِ القدسِ دِله شاد بَییه و باته: «ای پییر، آسمونِ و زَمینِ صاحب، تِ ره شُکر کامبه که این چیزا ره عاقلون و حَکیمونِ جِمِ قایمِ هاگردی و کِچیکِ وچونِ وسه آشکارِ هاگردی. اِره، ای پییر، چوونِ اینِ اون چیزا بَییه که تِ ره خِشالِ کارده. ۲۲ مِ پییر همه چی ره مِ دَسِ بَسپارسه. هیچِ گَسِ نَدونده ریکا کیه به جِزِ پییر، و هیچِ کسِ نَدونده پییر کیه به جِزِ ریکا، و اونایِ که ریکا بَخواد، پییرِ وشونِ وسه آشکارِ هاکانه.» ۲۳ بعدِ تیناری دله، شه شاگردونِ هارِشیه و باته: «خِشِ به حالِ شِما که این چیزا ره ویندین. ۲۴ چوونِ شِما ره گامبه خَله از پیغمبرون و پادشاهون آرزو داشتینه اونچی که شِما ویندین ره بوینن و نَدینه، و اونچی که شِما اِشُننِی ره، بَشُننِی و نِشُننِی.»

خوارِ سامریِ مِثِل

۲۵ پتا روزِ پتا از توراتِ عُلِما پلند بَییه تا این سَنالِ همراه عیسی. ره آزمودِ هاکانه، باته: «ای اِسا، چی هاکانم تا زندگیِ ابدیِ ره به دَسِ بیارم؟» ۲۶ عیسی. وه جِوابِ باته: «توراتِ دله چی بَنوشته بَییه؟ اونِ جِمِ چی فَهمنی؟» ۲۷ جِوابِ هدا: «خداوندِ شه خُدا ره تِمومِ شه دل و تِمومِ شه جان و تِمومِ شه قَوّت و تِمومِ شه فِکِرِ همراه دوسِ دار.» و شه همساده ره شه جانِ واری دوسِ دار. ۲۸ عیسی. وه ره باته: «دِرسِ جِوابِ هِدایِ. اینِ به جِا بیار که زندگیِ ره دارنی.»

۲۹ ولی وه شه توجیحِ هاگردنه وسه عیسی. جِمِ پَرسِیه: «مِ همساده کیه؟» ۳۰ عیسی. وه جِوابِ باته: «پتا مردیِ اورشلیمِ جِمِ اَریحاِ شهرِ شیه. راهِ دله راهزنونِ دَسِ دَکته. وشونِ وه ره لَختِ هاگردنه، کُتیکِ بَزونه، و وه ره نیمه جانِ ولِ هاگردنه و بُوردنه. ۳۱ انفاقاً مَعْبِدِ پتا کاهنِ اونجه جِمِ رَدِ بونسه. ولی وَختیِ وه چَشِ اونِ مردیِ ره بَخُرده، شه راهِ ره وُلِ هاکارده و راهِ اونِ دَسِ جِمِ بُورده. ۳۲ همینِ جورِ هم مَعْبِدِ پتا خادِمِ همِ اونجه جِمِ رَدِ بونسه. وَختیِ اونجه بَرسِیه و اونِ مردیِ ره بَدیننه، شه راهِ وُلِ هاکارده و راهِ اونِ دَسِ جِمِ بُورده. ۳۳ ولی پتا مسافرِ که سامریِ بَییه وَختیِ اونجه بَرسِیه و اونِ مردیِ ره بَدیننه، وه دلِ وه وسه بَسوته. ۳۴ پَسِ وه پَلیِ بُورده، وه زخمِ سَرِ شِرابِ دَشِنْدیه و راغونِ پمالسه و دَوسه. بعدِ وه ره شه خَرِ سَرِ سِوارِ هاکارده و پتا مسافرِ خنه دله بُورده و وه جِمِ پَرسِتاریِ هاکارده. ۳۵ فِرِداِ اونِ روزِ، صاحبِ مسافرِ خنه ره دِ دینار، که دِ روزِ کارگرِ دَسِمِزه اِندا بَییه، هِدا و باته: «اینِ مردیِ جِمِ پَرسِتاریِ هاکان و اگه اَزینِ ویشترِ خَرَجِ هاگردی، وَختیِ بَرَدِگِردِمِ تِ ره دِمبه.» ۳۶ اِسا تِ نَظِرِ اینِ سه تا! دله کِدومِ پتا، اونِ مردیِ که راهزنونِ دَسِ دَکته بَییه، همساده بَییه؟» ۳۷ اونِ عالِمِ جِوابِ هِدا: «اونِ که وه ره رَحْمِ هاکارده.» عیسیِ باته: «بُور و تِ هم اینِ طیِ هاکان.»

^{۳۸} وختی راه دله دبی شینه، یتا روستا برسینه. اونجه یتا زنا که وه اسم مارتا بییه عیسی. ره شه سره دعوت هاکارده. ^{۳۹} مارتا یتا خواهر داشته که وه اسم مریم بییه. مریم عیسی. لینگ پیش نیشته بییه و وه گب گوش دانه. ^{۴۰} ولی مارتا سخت پذیرایی مشغول بییه، مارتا عیسی. پلی بییمو و باته: «ای آقا، ت وسه مهم نییه که م خواجرم ره پذیرایی دله تینا بییشته؟ وه ره بارم ره گمک هاکانه!» ^{۴۱} ولی عیسی خداوند جواب هدا: «مارتا! مارتا! ت خله چیزا وسه شه ره پریشون و نگرین کندی، ^{۴۲} اسا اون که یتا چی اهمیت دارنه؛ و مریم خوار چی ره انتخاب هاکارده، که وه جم بیته نونه.»

۱۱

عیسی دعا هاگردنه شه شاگردون یاد دینه

^۱ یتا روز عیسی. یه جا داشته دعا کارده. وختی وه دعا تموم بییه، یتا از وه شاگردون وه ره باته: «ای آقا، دعا هاگردن اما ره یاد هاده، همون جور که یحیی شه شاگردون یاد هدا.» ^۲ عیسی وشون باته: هر وخت دعا کاندینی، بارین:

«ای پییر،

ت اسم مقدس بوئه،

ت پادشاهی بیئه،

^۳ آمه هر روز نون هر روز اما ره هاده.

^۴ آمه گناهون ببخش،

چوون اما هم تموم اونایی که اما ره مدیوننه ره بخشمی.

اما ره آزموه دله نیار»

^۵ بعد وشون باته: «کیدوم یتا از شما رفقی دارنه که نصف شو وه پلی بوره و باره: «ای رفیق، سه تا نون م ره قرض هاده، ^۶ چوون یتا از م رفقون سفر جم برسیه، و هیچی ندارمه وه پیش بییلم،» ^۷ وه سره دله، جواب هاده: «م ره رحمت نده. در کلبت، و م وچون م همراه لا دله دینه. نتموبه لا جم پرسم و چیزی ت ره هادم.» ^۸ شما ره گامبه، حتی اگه شه رفقی وسه بلند نوه و وه ره نون نده، وه اصرار خاطر ی بلند بونه و هر چی نیاز دارنه ره وه ره دینه. ^۹ «پس شما ره گامبه، بخواین که شما ره هدا بونه؛ بگردین که پی دا کاندینی؛ در بزین که در شمه وسه واز بونه. ^{۱۰} چوون هرکی بخواد، به دس یارنه؛ و هرکی بگرده، پی دا کاندنه؛ و هرکی در بزنه، در وه وسه واز بونه. ^{۱۱} کیدوم یتا از شما پیرون، اگه وه ریکا وه جم ماهی بخواد، یتا مروه ره دینه؟ ^{۱۲} یا اگه مرغانه بخواد، یتا عقرب وه ره دینه؟ ^{۱۳} پس اگه شما که آنده بد ذاتی دوندنی که ونه شه وچون خوار چی هادین، چنده ویشتر شمه آسمونی پییر، روح القدس به هرکی که وه جم بخواد، بخشنه.»

۱۴ آت گش عیسی. پیتا لال دِوِ یه نَفِرِ جِم بیرون کارده. وَختی دِو بیرون بُورده، لالِ مَرَدی تونسه گب بَزَنه و مَرَدِم بهت هاگردنه. ۱۵ ولی بعضیا بائنه: «وه دِوها ره یعلزبول گمیک همراه که دِوها! رئیس بیرون کاندِه.» ۱۶ بقیه هم این نیتِ همراه که وه ره آزمود هاگاین، وه جِم پیتا آسمونی نیشونه بَخواسِنه. ۱۷ عیسی وشون فکرِ بَخوندِسِه و وشون بائه: «هر مملکتی که شه علیه دِ دَسِه بَووه، نابود بونه و هر سِرِه ای که وه دله دِ دَسِگی دَووه، پاشنه. ۱۸ اگه شیطان هم شه علیه دِ دَسِه بَووه، چی طی وه مملکت پا بَرجا موندِنه؟ چوون گانی مَن دِوها ره یعلزبول گمیک همراه بیرون کامبه. ۱۹ اگه مَن یعلزبول گمیک همراه دِوها ره بیرون کامبه، شمه شاگردون کِنه گمیک همراه اونا ره بیرون کاندِنه؟ پس وشون، شما ره داوری کاندِنه. ۲۰ ولی اگه مَن خدای قَوَتِ همراه دِوها ره بیرون کامبه، پس این نشون دِنه خدای پادشاهی شما ره برسیه. ۲۱ وَختی پیتا قِدَارِ مَرَدی که کاملاً مَسَلَح، شه کاخ جِم محافظتِ هاگانه وه اموال در امان موندِنه. ۲۲ ولی وَختی یه نَفِرِ که وه جِم قِدَارِتر، وه ره حمله هاگانه، وه ره شکست دِنه و سِلَاحی که اون مَرَدی وه سَرِ بالسه ره وه جِم گِرَنه و تِمومِ وه دارایی ره تاراج کاندِه. ۲۳ «هر کی م همراه نیبه، علیه مَنه، و هر کی م همراه جِم نَکنه، تار و مار سازنه.

۲۴ «وَختی که پلیدی روح یه نَفِرِ جِم بیرون اِنه، خَشک و بَرهوتِ جلا دله شونه تا پیتا جا شه استراحتِ وسه بی دا هاگانه. ولی چوون بی دا نکانده شه همراه گانه: ”به اون سره ای که وه جِم بیتمومه، بَرگَرَدِمبه.“ ۲۵ وَختی اونجه رِسِنه و اون سِرِه ره سازه بَزو و تَمیز وینده ۲۶ شونه و هفت تا روح شه جِم بَدَتِرِ یارنه و همه با هم دله شوننه و اونجه ساکن بوننه. اون وخت اون آدمِ عاقبتِ وه اَوَّلِ گش جِم، هم بَدَتِرِ بونه.»

۲۷ وَختی که عیسی. این گب ها ره گاته، پیتا زنا جَمِیتِ دله شه ونگِ پلند هاکارده و بائه: «خَش به حال ماری که ت ره دنیا بیارده و ت ره شیر هدا.» ۲۸ ولی عیسی. وه جواب بائه: «خَش به حال اونایی که خدای کلامِ اِشْنِنه و اون به جا یارننه.»

یونسی پیغمبرِ نیشونه

۲۹ وَختی که جَمِیتِ زیاد بونسه، عیسی. بائه: «این نسلِ مَرَدِمِ چَنده شَرورنه. وشون پیتا نیشونه خواننه! ولی نیشونه ای وشون هدا نَوونه جز یونسی پیغمبرِ نیشونه. ۳۰ چوون همون جور که یونس، نینوا مَرَدِمِ وسه نیشونه بییه، انسانِ ریکا هم این نسلِ وسه نیشونه بونه. ۳۱ داوری روز، چنوبِ مَلِکه، این نسلِ همراه پلند بونه و وشون محکوم کاندِه، چوون وه، دنیا! اون سَرِ جِم بیتمو تا سلیمونِ حِکْمَتِ بَشَننه، اِسا اونی که اینجه دَره سلیمونِ جِم گت تر. ۳۲ نینوا مَرَدِمِ، داوری روز این نسلِ همراه پلند بوننه و وشون محکوم کاندینه، چوون وشون یونسی موعظه خاطرِی توبه هاگردنه، و اِسا اونی که اینجه دَره یونسی جِم گت تر.

شِمه تِنِ لَمپا

۳۳ «هیچ کی لمپایی که شه استفادهِ وسه رووشن هاکارده ره ای اِمباری دله بَرنگاردنه، بلکه لَمپا ره پایه سَرِ ایلیننه تا هرکی دله بَیه روشنایی ره بَوینه. ۳۴ ت چش، ت تِنِ لَمپا! اگه ت چش سالم بوئه، تِمومِ ت وجود رووشن بونه. ولی اگه ت چش فاسد بوئه، تِمومِ ت وجودِ

تاریکی گرنه. ^{۳۵} مواظب باش، نکنه اون نُوری که تِ دله دَره، تاریکی بوئه. ^{۳۶} اگه تِموم تِ وجود رووشن بوئه و هیچ تاریکی ای اون دله دَنی بوئه، اون وخت، موقه ای واری که لمپا نور تِ ره تاينه، تِموم تِ وجود روشنایی دله خوانه دَووه.»

وای بر عِلْمَا فَرِیسی و توراتِ مَلْمون

^{۳۷} وختی عیسی. شه گِب تِموم هاکارده، یتا از عِلْمَا فرقه فریسی. وه ره غِذْلا وِسِه دَعْوَتِ هاکارده. پس عیسی وه سِرِه بُورده و هِنیشته. ^{۳۸} ولی وختی فریسی بَدینه، عیسی شه دَسِ پَش از غِذْلا نَشسه، خَله تَعَجِبِ هاکارده. ^{۳۹} اون وخت عیسی خِداوند وه ره باته: «شما فریسیون، پَشقاب و پِیاله بیرونِ تمیز کاندینی، ولی وه دِلَه طَمَع و بَدی جِم پر! ^{۴۰} ای نادونون، مگه اونِی که بیرونِ پساته، دِلَه ره هم نِساته؟ ^{۴۱} پس اون چیزایی جِم که شه دِلِ دِلَه دارِنی صَدَقَه هادین ویندینی که همه چی شِمه وِسِه پاکِ.

^{۴۲} «وای بر شما ای عِلْمَا فَرِیسی! شما نَعناع و شَفید و همه جور سَبزی جِم ده به یک دِنی، ولی عِدالتِ نَدید گِرِنی و خِدا مَحَبَّتِ جِم غَافِلِی. اینا ره هم ونه به جا یاردنی و اونا ره هم از یاد نُوردنی. ^{۴۳} وای به حال شما ای عِلْمَا فَرِیسی! چوون دوس دارِنی عبادتگاه دله بهترین جا هِنیشین و مَرِدِم، کوچه بازار دله شما ره سِلَام هاکانن. ^{۴۴} وای بر شما! چوون شما بی علامتِ قبرا مُوندینی که مَرِدِم نَدوندنه و اونا سَر راه شوئنه.»

^{۴۵} یتا از توراتِ مَلْمون عیسی. جواب باته: «إِسَاءِ تِ این گَبهالا هَمراهِ اِما ره هم توهین کاندی.» ^{۴۶} عیسی. باته: «وای بر شما، ای توراتِ مَلْمون، چوون مَرِدِم دوش سَنگین بار اییلینی، ولی شه حاضر نیی، گِمِکِ وِسِه حَتی شه اَنگوسِ بارِ پِن بییلین. ^{۴۷} وای بر شما، چوون، پیغمبرونِ وِسِه که شِمه پیرون دَس بَمِرِدَنه، مَقبره سازِنی! ^{۴۸} پس شما، شه پیرون شاهدینی و وشون کار تایید کاندینی. وشون پیغمبرون بَكوشِتِنه و شما وشون مَقبره ره سازِنی. ^{۴۹} این وِسِه خِدا حِکمت گانه "مِن وشون وِسِه پیغمبرون و رسولون فرِسندِمبه. ولی وشون بعضیا ره گَشِنه و بعضیا ره شکنجه دِنه." ^{۵۰} تا تِموم پیغمبرونی که وشون خون از خلقت دِنیا تا به اَلن دَشندی بَبیه، این نسلِ گِرِدن دَووه - ^{۵۱} از هابیل خون تا زکریا که وه خونِ قِروونگاه و محرابِ میون دَشندینه. آره، شما ره گامبه که این نسل تِموم اینا وِسِه حساب پس دِنه. ^{۵۲} وای بر شما ای توراتِ مَلْمون! چوون شما حِیقَتِ مَرِدِم جِم قایم کاندینی نا شه اون قبول دارِنی و نا اییلینی دِیرونی که خوانینه، اون ایمون بیارن.»

^{۵۳} وختی عیسی بیرون بُورده، توراتِ مَلْمون و عِلْمَا فرقه فریسی. بَدجور وه ره فِشار یاردنه و تَقْلا کاردنه وه ره تحریک هاکانن خَله چیزا حَوَری گِب بَزَنه. ^{۵۴} و مَعْطِلِ بینه عیسی. تِکِ جِم یتا گِب دَر بَته تا شه وه گِب هَمراهِ وه ره تَله دله دِم هادِن.

فریسیونِ خمیر مایه جِم دوری هاکانین

^۱ همون موقه، هزارون نَفَر جَم بینه، جوری که هَمدییه ره لینگِ لو گِئنه. عیسی. اوّل شه

شاگردون همراه گب بز و باته: «عِلْمَا فرقه فریسی خمیرمایه جم که دروئی، دُوری هاکنین. ۲ هیچ قایم هاگردی دَنیه که معلوم نُووه و هیچی جا هِدا دَنیه که برملا نُووه. ۳ اونچی تاریکی دله باوتینی، رووشنایی دله بَشْنَسه بونه و اونچی دُوسه در پِشت یواشکی باوتینی، سره بوم سرِ اعلام بونه.

۴ «م رَفقون، شِما ره گامبه از اونایی که تونِدنه فِقْط شِمه تِن بَکوشِن و بَعَد از اون دییه نَتونِدنه، کار دییه هاکنین نِترسین. ۵ ولی شِما ره هِشدار دِمبه ونه کِنه جم نِترسین: وه جم نِترسین که بَعَد از اون که بَکوشته، اِقتدار دارنه جَهَنِم دله دم هاده. آره، شِما ره گامبه وه جم نِترسین. ۶ مگه بَنج تا میچکا ره دِ قِروون نَرووشِنه؟ با این وجود، خِدا حتّی پِتا از اونا ره یَا دِ جم نَورنه. ۷ حتّی تِمووم شِمه سَرِ مِ ره هم بَشمارسه. پس نِترسین، چوون شِمه ارزش هزارون میچکا جم ویشتر.

۸ «شِما ره گامبه، هرکی مَرِدِم پِلی اِقرار هاکنه مِ دِمبالروئه، اِنسان ریکا هم، وه ره خِدا اِ فرشته ها اِ پِلی اِقرار کانده. ۹ ولی هرکی مِ ره مَرِدِم پِلی اِنکار هاکنه، مِن هم خِدا اِ فرشته ها اِ پِلی وه ره اِنکار کامبه. ۱۰ هرکی بر علیه اِنسان ریکا گِی بَزنه، آمزیده بونه، ولی هرکی رُوح اَلْقُدُوس کفر باره، آمزیده نُوونه. ۱۱ وختی شِما ره یِهودیونِ عبادتگاه ها و حاکمون و اونایی که اِقتدار دارنه پِلی، ورنه، نِگرون نُووین که چی طی شه جم دِفاع هاکنین یا چی بارین، ۱۲ چوون همون مووقه رُوح اَلْقُدُوس اونچی که ونه بارین شِما ره گانه.»

نادون پولدار مِثَل

۱۳ یهووی به نِفر جَمِیتِ میون وه ره باته: «اِسّا، مِ بَرارِ بارِ مِ بَیِر اِرتِ مِ هِمراه رَسد هاکنه.» ۱۴ ولی عیسی. وه ره باته: «ای مَرِدِی، کی مِ ره شِمه میون اِرتِ رَسدگر هاکارده؟» ۱۵ و عیسی مَرِدِمِ باته: «هوشیار بوئین و حرص و طَمَع جم دُوری هاکنین، چوون آدمی زندگی به این رِبْط نِدارنه که وه دارایی چنده زیاده.» ۱۶ بعد این مِثَل وِشون وِسه بیارده: «پِتا پولدار مَرِدِی زَمین، خَله مَحْصول بیارده. ۱۷ اون مَرِدِی شه همراه باته: ”چی هاکنیم، چوون جایی نِدارمه شه مَحْصول اِمبار هاکنیم؟“ ۱۸ بعد باته: ”بِفَهْمِسمه چی ونه هاکنیم! شه اِمبارا ره له دِمبه و اِمبارا گت تِر سازمبه، و تِمووم گنِدم و شه اموال اونا دله اِمبار کامبه. ۱۹ اون وخت شه جانِ گامبه: ای مِ جان، خَله سالی وِسه، اموال جَم هاگردی. اِسّا آرووم بَیر؛ بَخْر و بَنوش و خِش باش.“ ۲۰ ولی خِدا وه ره باته: ”ای نادون! همین اِمشوتِ جانِ تِ جَم گِرِنه. پس اونچی جَم هاگردی، کِنه وِسه بونه؟“ ۲۱ این عاقبتِ گسی. که شه وِسه مال و مِنال جَم کانده، ولی خِدا اِ وِسه پولدار نییه.»

نِگرون نُووین

۲۲ اون وخت عیسی. شه شاگردونِ باته: «شِما ره گامبه، شه زندگی وِسه نِگرون نُووین که چی بَخْرین، و نا شه تِن وِسه که چی دِپوشین. ۲۳ چوون زندگی غِذا جم و تِن لِواسِ جَم مهمتر. ۲۴ قِشْنیکا ره بَوینین: نا کارِنه و نا دِرو کاندینه، نا اِمبار دارنه و نا جایی که اِمبار هاکنین؛ با این وجود خِدا وِشونِ روزی ره دِنه. و شِما چنده این پَرِنده ها جم با اِرْشَتَرنی! ۲۵ کی شِمه میون تونده نِگرونی هِمراه، پِتا ذِرِه شه عَمِر زیاد هاکنه ۲۶ تِس، اگه این کِچِیک کار نَتونِدنی

هاکانین، چه کارا دبیّه و سه نگرونی؟^{۲۷} سوسناره هارشین چی طی سر گشیننه؛ نا زحمت گشیننه و ناریسینه. شما ره گامبه حتی سلیمون پادشاه هم تموم شکوه و جلال همراه، پتا وشون واری هم بزک نبیّه.^{۲۸} پس اگه خدا، صحرا واش که امروز دَره و فردا تندیر دله دم هدا بونه ره این جور بزک کاندّه، چنده ویشتر شما ره بزک کاندّه، ای کم ایمونا!^{۲۹} پس این دِمبال دئی بوئین که چی بخرین یا چی دپوشین؛ اینا نگرین نئوئن.^{۳۰} چوون این دنیا! خدائشناس مردم، این چیزا دِمبال دَرنه، ولی شمه پیپر که آسمون دله دَره دونده که شما، همه اینا ره احتیاج دارنئ. ^{۳۱} پس شما، وه پادشاهی دِمبال دووین، که تموم اینا هم شما ره هدا بونه.

^{۳۲} «ای کچیک گله، تیرسین، چوون شمه آسمونی پیپر خشالی، این که پادشاهی ره شما ره هاده. ^{۳۳} اونچی دارنئ ره بروشین و فقیرون هادین؛ شه و سه پول کیسه های دِرِس هاکانین که نپسه، و گنجی آسمون دله که تموم نئونه، جایی که نا دز وه ره دَرنه و نا لیمک اون از بین ورنه. ^{۳۴} چوون هر کجه شمه گنج دووه، شمه دل هم اونجه دَره.

آماده بوئین

^{۳۵} «شه گمِر دوندین و خدمت و سه آماده بوئین و شه لَمپا ره رووشن دارین. ^{۳۶} اونایی واری بوئین که معطلینه وشون ارباب آروسی جشن جم بردگرده، تا وختی راه جم رِسنه و در زنده، درجا دَر وه و سه واز هاکانین. ^{۳۷} خَش به حال نوکرونی که وختی وشون ارباب برگردنه، وشون بیدار و هوشیار بوینه. حقیقتن، شما ره گامبه، وه شه خدمت هاگردن لَواس پوشنه؛ و وشون سفره سر نیشندینه و انه وشون جم پذیرایی کاندّه. ^{۳۸} خَش به حال اون نوکرونی که وختی وشون ارباب انه، خا نَصِف شو بوئه، خا سه صواچی، وشون بیدار و هوشیار بوینه. ^{۳۹} «ولی این بدونین اگه صابخنه دونه دز چه ساعتی خوانه بیّه، نیشته وه سره جم دَرئ هاکانین. ^{۴۰} پس شما هم آماده بوئین، چوون انسان ریکا اون موقه که انتظار نِدارنئ انه.»

^{۴۱} پطرس پرسیه: «آقا، (آیا) این مِثِل آمه و سه بیاردی یا همه و سه؟» ^{۴۲} عیسی. خداوند جواب هدا: «پس اون دانا و وفادار مَواشر کیه که ارباب، شه سره نوکرون سَرسِی ره، وه ره هدا، تا اونلا سهمیه خِراک، به موقه وشون هاده؟ ^{۴۳} خَش به حال اون نوکری که وختی وه ارباب انه، وه ره کار سر بوینه. ^{۴۴} حقیقتن شما ره گامبه تموم شه دارایی ره وه دَس دنه. ^{۴۵} ولی اگه اون نوکر شه پَلی باره «م ارباب بیموئن دیر بییه،» نوکرون و گلفتون آذیت آزار هاکانه، و بخره و بتوشه و عیاشی هاکانه، ^{۴۶} وه ارباب روزی که انتظار نِدارنه و ساعتی که وه جم باخور نییه، انه و وه ره دِ شَقّه کاندّه و جایی فرسندینه که خیانتکارون بفرسیه.

^{۴۷} اون نوکری که شه ارباب خواسه ره دونده و با این وجود، شه ره اون انجام و سه آماده نکاندّه، بدجور مجازات بونه. ^{۴۸} ولی اونی که شه ارباب خواسه ره دونده و کاری کاندّه که تنبیه سزوار، گمتر مجازات بونه. هر کی ره ویشتر هدا بووه، وه جم ویشتر هم درخواس بونه؛ و هرکی ره که ویشتر بسپارسه بووه، ویشتر هم وه جم طلب بونه.

^{۴۹} «مِنْ بِيَمُومَةٍ تَأْمِينِ نَّشٍ بَكْشِمُ، اِي كَاشِ كِه تَا اَلْنِ نَّشِ نَبِيْتِه بِيِيَه! ^{۵۰} وَاي مِّن تَعْمِيْدِي دَارْمِه كِه وَنِه اَوْنِ يَيْرِمِ وَ تَا اَوْنِ اِنْجَامِ بُوَوِه، چَنْدِه فِشَارِ بِنِ دَرْمِه. ^{۵۱} گَمُونِ كَانْدِيْنِي بِيِيَمُومِه تَا زَمِيْنِ سَرِ صِلْحِ وَ اَشْتِي بِيَايْمِ؟ نَا، بِيِيَمُومِه تَا سِيَوَايِي دِمِ هَادِمِ. ^{۵۲} اَز اَيْنِ بَعْدِ، خِنَوَارِي كِه پَنْجِ نَفَرْنِه وَشَوْنِ مِيُونِ سِيَوَايِي گِفْنِه؛ سِه نَفَرِ عَلِيَه دِ نَفَرِ بُونْنِه وَ دِ نَفَرِ عَلِيَه سِه نَفَرِ. ^{۵۳} وَشَوْنِ مِيُونِ سِيَوَايِي گِفْنِه، پِيِرِ عَلِيَه رِيكَا وَ رِيكَا عَلِيَه پِيِرِ، مَارِ عَلِيَه كِيَجَا وَ كِيَجَا عَلِيَه مَارِ، شِي مَارِ عَلِيَه اَرُوسِ وَ اَرُوسِ عَلِيَه شِي مَارِ.»

^{۵۴} بَعْدِ عَيْسَى- جَمِيَّتِ بَاتِه: «وَخْتِي وَيْنِدِيْنِي اِبْرَا مَغْرِبِ چِمِ اِنْنِه، دَرَجَا گَانِي: «وَنِه وَاَرِشِ بِيِيَه،» وَ هَمُونَجُورِ هَمِ بُونِه. ^{۵۵} وَخْتِي وَ اِ چِنُوبِ چِمِ زَنْدِه، گَانِي: «هُوَ خَوَانِه گَرْمِ بُوَوِه،» وَ هَمُونِ جُورِ هَمِ بُونِه. ^{۵۶} اِي دِرُويُونِ! شَمَا كِه اَسْمُونِ وَ زَمِيْنِ وَضْعِيَّتِ تَعْبِيْرِ هَاكِرْدَنِ دُونْدِي، چِي طِي نَتُونْدِيْنِي اَيْنِ زَمُونِه وَضْعِيَّتِ تَعْبِيْرِ هَاكَانِيْنِ؟

^{۵۷} «چِه شِه اَوْنِچِي خَوْرِي كِه دِرِسِ، دَاوْرِي نَكَاْنْدِيْنِي؟ ^{۵۸} وَخْتِي هَمْتِي شِه شَاكِي هِمْرَاهِ قَاضِي پَلِي شُونِي، تَقْلًا هَاكَاْنِ، رَاهِ دَلِه وَ هِمْرَاهِ اَشْتِي هَاكَاْنِي، نَكْنِه وَه تِ رِه قَاضِي پَلِي بَكْشُونِه وَ قَاضِي تِ رِه مَامُورِ دَسِ هَادِه، وَ مَامُورِ هَمِ تِ رِه زَنْدُونِ دَلِه دِمِ هَادِه. ^{۵۹} تِ رِه گَاْمْبِه بَدُونِ كِه تَا قِرُونِ اَخِرِ نَدِي، هِيچِ جُورِ زَنْدُونِ چِمِ بِيرونِ نِي.»

۱۳

تووبه يا هلاک يين

^۱ هَمُونِ مَوْوَقِه، چَنْ نَفَرِ جَمِيَّتِ دَلِه عَيْسَى- رِه جَلِيلِيُونِ چِمِ خَوْرِ هِدَانِه كِه پِيلَاَسْ وَشَوْنِ، قِرُوُونِي هَاكِرْدَنِ مَوْوَقِه، قَتْلِ عَامِ هَاكِرْدِه بِيِيَه، جُورِي كِه وَشَوْنِ خُونِ، قِرُوُونِي هَا! خُونِ هِمْرَاهِ قَاطِي بِيِيَه بِيِيَه. ^۲ عَيْسَى وَشَوْنِ جَوَابِ بَاتِه: «گَمُونِ كَانْدِيْنِي چُوونِ اَيْنِ جَلِيلِيُونِ بِه اَيْنِ رُوزِ دِچَارِ بِيْنِه، تِمُومِ دِيِيَه جَلِيلِيُونِ چِمِ گِناهِكَاْرْتَرِ بِيْنِه؟ ^۳ شَمَا رِه گَاْمْبِه اَيْنِ جُورِ نِيِيَه. بَلَكِه اِگِه تُووبِه نَكْنِيْنِ، تِمُومِ شَمَا هَمِ هَلَاكِ بُونِي. ^۴ وَ يَا گَمُونِ كَانْدِيْنِي اَوْنِ هِيچِدِه نَفَرِ كِه سِيلُوَامِ بَرَجِ وَشَوْنِ سَرِ لِه بُورْدِه وَ وَشَوْنِ بَكُوشْتِه، اُورْشَلِيْمِ دِيِيَه مَرْدِمِ چِمِ خَطَاكَاْرْتَرِ بِيْنِه؟ ^۵ شَمَا رِه گَاْمْبِه كِه اَيْنِ جُورِ نِيِيَه. بَلَكِه اِگِه تُووبِه نَكْنِيْنِ، تِمُومِ شَمَا هَمِ هَلَاكِ بُونِي.»

بي ميوه آنجيل دار مثل

^۱ بَعْدِ عَيْسَى اَيْنِ مَثَلِ بِيَاْرْدِه: «يَتَا مَرْدِي شِه بَاغِ دَلِه اَنْجِيلِ دَارِ دَكَاَشْتِه. وَخْتِي خَوَاسِه وَه مِيُوَه رِه بَجِيْنِه، هِيچِي پِي دَا نَكَاْرْدِه. ^۲ پَسِ شِه بَاغْبُونِ بَاتِه: «هَارِشِ سِه سَالِه اَيْنِ اَنْجِيلِ دَارِ پَلِي اِمْبِه كِه وَه چِمِ مِيُوَه بَجِيْنِمِ، وَايِ هِيچِي پِي دَا نَكَاْمْبِه. اَوْنِ بَوْرِيْنِ، دِيِيَه چِه زَمِيْنِ، هَدِرِ بُوْرِه.» ^۳ وَايِ بَاغْبُونِ جَوَابِ هِدَا: «اَقَا، بِيِيَلِ يِه سَالِ دِيِيَه هَمِ بَمُونِه. مِّنْ وَه دُورِ گَنْدِمْبِه وَ اَوْنِ كُوتِ دِمْبِه. ^۴ اِگِه سَالِ دِيِيَه مِيُوَه بِيَاْرْدِه كِه هِيچِ؛ اِگِه نِيَاْرْدِه اَوْنِ وَخْتِ اَوْنِ بَوْرِيْنِ.»

يَتَا عَلِيْلِ زَنَا اِسْفَا

^۱ يَتَا مَقْدَسِ شَنْبِه رُوزِ، عَيْسَى- يَتَا اَز يَهُودِيُونِ عِبَادَتْگَاِهِ دَلِه تَعْلِيْمِ دَاثِه. ^{۱۱} اَوْنِجِه يَتَا زَنَا

دَبِيه که پتا روح هیجده سال وه ره عَلیل هاکارده بییه. جوری که وه پشت قوز بَبیه بییه و اصلاً تَنوسه راس ایست هاکانه. ^{۱۲} وختی عیسی. وه ره بَدبته، وه ره شه پلی صدا هاکارده و باته: «ای زنا، تِ شه این علیلی جَم آزاد بئی!» ^{۱۳} بعد عیسی. شه دَس وه سر بییشته و اون زنا درجا راس ایست هاکارده و خِدا ره پَرسش هاکارده. ^{۱۴} ولی عبادتگاهِ رَئیس از اینکه عیسی. شنبه روزِ دله شِفا هدا بییه، عَصَبانی بَبیه و مَرِدِم باته: «شیش روز، کار هاکاردنِ وسه دارنی. اون روزلا دله بَئین و شِفا بَیرین، نا شنبه روزِ دله.» ^{۱۵} عیسی. خِداوند وه جِواب باته: «ای درویون! هیچ کِدوم از شِما شنبه روزِ دله شه گو یا خَرِ کِلوم جَم واز نَکانه تا اوه هِدائینِ وسه بیرون بَوَره؟» ^{۱۶} پس مگه نوسه این زنا ره که ابراهیم کیجائه و شیطان هیجده سال وه ره اسیر هاکارده بییه ره شنبه روزِ دله این بَندِ جَم آزاد هاکاردن؟» ^{۱۷} عیسی. وختی این باته، وه مَخالفون همه شَرمنده بینه، ولی تَموم جَمیّت اون همه عجیب و پَر شِکوه کارلا جَم خِشالی کاردنه.

خردل تیم و خمیرمایه مَثَل

^{۱۸} عیسی. بعد باته: «خِدا! پادشاهی چی ره موندنه؟ اون جی همراه مقایسه هاکانیم؟» ^{۱۹} خردل تیم موندنه که پتا مَرِدی اون بَبیته و شه باغِ دله دَکاشته. اون تیم سر بَکشیه و دار بَبیه، جوری که آسمون پَرنِدا بییمونه و وه چله ها! سر کیلِ پساتنه. ^{۲۰} آی هم باته: «خِدا! پادشاهی ره جی همراه مقایسه هاکانیم؟» ^{۲۱} خمیرمایه واری که پتا زنا اون بَبیته و سه تا دَئیل، آردِ همراه قاطی هاکارده تا تَموم خمیر وَر بییمو.»

تنگِ در

^{۲۲} عیسی اورشلیم راهِ دله، شهرها و روستاها! دله شیه و تعلیم دائه. ^{۲۳} همون مووقه، یه نَفر وه جَم پَرسیه: «ای آقا، اونایی که نجات گِرِنه گِمنه؟» عیسی. وشونِ باته: ^{۲۴} «تَقْلا هاکانین تا تنگِ درِ جَم دله بَوَرن، چون شِما ره گامبه، خِلیلا تَقْلا کاندینه تا دله بَوَرن، ولی نَتوندنه. ^{۲۵} وختی صابخنه پَرسه و در ره دَنده، بیرون ایست کاندینی، در ره کُتِندینی و گاننی: "آقا، درِ آمه وسه واز هاکان!" ولی وه جِواب دِنه: "شِما ره نِشناسِمبه؛ ندومبه کِجائینی ^{۲۶} اون مووقه شِما گاننی: "إما تِ همراه بَخردیمی و بَنوشیمی و تِ آمه کر و کوچه دله تعلیم دائی." ^{۲۷} اون مووقه وه شِما ره گانه: "شِما ره گامبه، شِما ره نِشناسِمبه؛ ندومبه کِجائینی. ای تَموم شِما که بدکاروونی، مِ جَم دور بَوَرن." ^{۲۸} بعد اونجه پَرمه دَره و ترسِ جَم دَندون دَندونِ گش خارنه، وختی که ابراهیم و اسحاق و یعقوب و تَموم پیغمبرون، خِدا! پادشاهی دله ویندینی، ولی شه شِما بیرون دَرنی. ^{۲۹} مَرِدِم شرق و غرب و شمال و جنوبِ جَم اِننه و خِدا! پادشاهی سِفره سر نِشِننه. ^{۳۰} آره، دَرنه آخِرینایی که اَوّل بوننه، و اَوّلینایی که آخِر.»

عیسی ماتم اورشلیم وسه

^{۳۱} همون مووقه، چن نَفر از عِلما! فرقه فریسی عیسی پلی بییمونه و بائنه: «اینجه ره ترک هاکان و یه جا دَبیه بُوَر، چون هیرودیس خوانه تِ ره بَکوشه.» ^{۳۲} عیسی. جِواب هِدا: «بَوَرن و اون شالِ بارین: امروز و فردا دِوها ره بیرون کامبه و مَرِدِم شِفا دِمبه، و سَوَمین روز

شه کارِ تموم کامبه. ۳۳ ولی امروز و فردا و پیرا ونه شه راه ادامه هادِم، چوون محالِ پتا پیغمبر، اورشلیم بیرون هلاک بووه. ۳۴ ای اورشلیم، ای اورشلیم، ای پیغمبرون قاتل و سنگسار کُننده رسولون که تِ پلی بفرسی بوننه! چن گش بخواسمه کچ کِرک واری که شه چینیکاها ره شه پر و بالِ پِن جم کانده، تِ وچون یه جا جم هاکانیم، ولی نخواسی! ۳۵ اِسا شمه سره پتا ویرونه واری ره موندنه. و شما ره گامبه که دیبه شما م ره نونیدنی تا روزی که بارین: «موارکِ اوئی که خداوند اسمِ همراه اینه.»

۱۴

عیسی مقدّس شنبه دله شفا دینه

۱ پتا مقدّس شنبه روز که عیسی. غذا بخردنِ وسه، فرقه فریسی. پتا از رهبرونِ سره بُورده بییه، اونایی که اونجه دَینه وه ره دَقّتِ همراه زیر نظر داشتنه. ۲ وه روب رو، پتا مردی دَیبه که وه تن اوله داشته. ۳ عیسی، توراتِ مَلَمون و فریسیونِ جم بَرسیه: «شنبه روز دله شفا هداين جايه يا نا؟» ۴ وشون هیچی ناوتنه. پس عیسی. اون مردی ره بیته، شفا هدا و مِرخص هاکارده. ۵ بعد وشون هارشیه و بَرسیه: «کدوم پتا از شما دره که وه ریکا یا وه گو مقدّس شنبه دله چاه دله دَکفه و درجا وه ره بیرون نیاره؟» ۶ وشون هیچ جوابی نداشتنه هادِن.

۷ وختی عیسی. بدبئه مهمونون چی طی تَقلاً کاندینه بُورن مجلسِ بالا هِنیشِن، این مَثِلِ وشونِ وسه بیارده: ۸ «وختی کسی. تِ ره آروسی دَعوت کانده، مجلسِ بالا نَنیش، چوون شاید کسی. تِ جم سرشناس تر هم دَعوت بییه بوئه. ۹ اون مووقه صاحبِ مجلس که هر دِتا! شما ره دَعوت هاکارده، اینه و تِ ره گانه: «شه جا ره این آدم هاده.» اون وخت سَرمندیگِ همراه تِه مجلس نیشی. ۱۰ ولی هر وخت کسی تِ ره دَعوت کانده، بُور و تِه مجلس هِنیش، تا وختی صاحبِ مجلس بیته، تِ ره باره: «م رَفِقِ، بَفری بالاتر هِنیش.» اون وخت، دیبه مهمونون پلی که سِفره سَر نیشینه سَر بِلند بونی. ۱۱ چوون هرکی شه ره گت هاگانه، کچیک بونه، و هرکی شه ره فروتن هاگانه، سَر بِلند بونه.»

۱۲ بعد عیسی. صاحبِ مجلسِ باته: «وختی ناهار یا شوم دَعوتی دنی، رَفقون و پِرارون و فامیلون و شه پولدارِ همساده ها ره دعوت نِکن؛ چوون اونا هم تِ ره دَعوت کاندنه و این جوری عَوض گِرنی. ۱۳ ولی وختی دَعوتی دنی، فقیرون و چِلخون و شَلون و کورون دَعوت هاگان ۱۴ که تِ برکت گِرنی؛ چوون وشون چیزی نِدارننه که در عَوض تِ ره هادِن، و شه آجر، دِرسکارون قیامتِ دله گِرنی.»

گتِ دَعوتی مَثِل

۱۵ وختی پتا از مهمونون که عیسی همراه همسفره بییه این بَشُسه، عیسی. ره باته: «خِش به حال اوئی که خِدا! پادشاهی دَعوتی دله نون بَخُره.» ۱۶ عیسی. وه جواب باته: یه نُفر پتا گتِ دَعوتی بیته و خِلیا ره دَعوت هاکارده. ۱۷ وختی شوم مووقه بییه، شه نوکرِ بَرسیه تا

دَعْوَتِ بَيْبِهِ هَا رَه بَارَه، "بئین چوون همه چی حاضر." ۱۸ ولی وشون هر کدوم پتا بَهونَه بیاردنه. اَوَّلِ باته: "پتا زمین بخریمه که ونه بُورِم اوِن بُوینِم. خواهشاً مِ عذرِ قبولِ هاکان." ۱۹ پتا دبیّه باته: "مِن پَنجِ جَفَتِ گو بخریمه، و اِنِ دَرَه شُومبِه اونا ره هارِشِم بُوینِم چِتینه. خواهشاً مِ عذرِ قبولِ هاکان." ۲۰ پتا دبیّه هم باته: "تازه زَن بُورِدِمه، اِنِ وَسَه نَتومبِه بَیِم." ۲۱ پس نوکِرِ بَرْدِگِرِدِسِه و همه چی ره شه اریابِ باته. اریابِ عَصَبَانِی بَیبه و شه نوکِرِ دَسْتورِ هِدا دَرَجَا شَهْرِ کُوجِه بازارِ دِلَه بُورَه و فَقِیرون و چِلخون و کورون و شَلونِ بیاره. ۲۲ نوکِرِ باته: "آقا، تِ دَسْتورِ ره اِنجامِ هِدامه، ولی هَمَتی جا دَرَه." ۲۳ بعد وه اریابِ باته: "شاه راه و کورِ راهپایِ که شَهْرِ جِم بیرونِ دَرَنه، بُورِ و اِصرارِ هِمراهِ مَرَدِمِ مِ دَعْوَتی دِلَه بیار تا مِ سِرَه پَر بُووه ۲۴. شِما ره گامبِه هِیچِ کِدومِ از دَعْوَتِ بَیبه هَا مِ شومِ حَتّی مِزَه هم نکاندِنه.

بهای دِمبالِ رُویِ از مَسِیح

۲۵ جَمِیّتِ زیادِی عِیسی ره هِمراهی کرده. عِیسی وشون هارِشِیه و باته: ۲۶ «هرکی مِ پَلی بَیّه و شه پِیِرِ مار، زِنا و وَجِه، بَرار و خِواجِر و حَتّی شه جانِ جِم نَفَرِتِ نِداره، نَتونده مِ شاگِرْدِ بوئِه. ۲۷ هرکی شه صَلیبِ شه دوشِ نَکِشِه و مِ دِمبالِ نَیّه، نَتونده مِ شاگِرْدِ بوئِه. ۲۸ کِدومِ پتا از شِما دَرَه که بَخِوادِ پتا بُرَجِ بَسازِه و اوّلِ نَنیسه اوِنِ خَرَجِ بَرَأوَرْدِ هاکانه و بُوینِه تونده اوِنِ تَکْمیلِ هاکانه یا نا؟ ۲۹ چوون اگِه وه کِرسی ره بَسازِه ولی بَنا ره تَکْمیلِ نَکنِه هرکی بُوینِه، وه ره مَخسِرِه کاندِه، ۳۰ گانه: "اِنِ آدِمِ پتا بَنا اِ بَسائِنِ شِروَعِ هاکارده، ولی نَتونِسِه اوِنِ تِمومِ هاکانه!" ۳۱ و یا کِدومِ پادشاهِ که پِشِ از اِینکِه پتا دبیّه پادشاهِ هِمراهِ جَنگِ راهی بُووه، نَشوئِه نَنیسه و فِکِرِ نَکنِه که ده هزارِ سَریازِ هِمراهِ تونده یِه نَفِرِ پِشِ بُورَه که بیستِ هزارِ سَریازِ هِمراهِ وه جَنگِ اِنِه؟ ۳۲ و اگِه بُوینِه که نَتونده وه پِسِ بَرِ بَیّه، اوِنِ وختِ تا دِشِمِنِ لَشگرِ هَمَتی دُورِ، پتا نَمایِنده رِسِنِدِنِه تا صِلحِ هاکانه. ۳۳ هَمینِ جُورِ، هِیچِ کِدومِ از شِما هم اگِه تِمومِ چِیزایی جِم که دارنِه دَسِ نَکِشِه، نَتونده مِ شاگِرْدِ بوئِه. ۳۴ «نِیمِکِ خِوارِ، ولی اگِه نِیمِکِ شه مِزَه ره از دَسِ هاده، چی طی بونه اوِنِ آیِ دِواره شُورِ هاکارْدَن؟ ۳۵ دبیّه استفادهِ اِیِ نِدارنِه نا زِمینِ بِه دَرْدِ خارنِه نا بونه اوِنِ کُوتِ هاکارْدَن؛ بَلکِه اوِنِ دُورِ شَنْدِنِدِنِه. هرکی گوشِ شِنِوا دارنِه، بَشُنْئِه!»

۱۵

گوم بَیّه گَسِفِنِ مَثِلِ

۱ ولی خِراجِگِیرون و گِناهِکارون همه عِیسی دُورِ جِم بونِسِنِه تا وه گِبِ بَشُنْئِن. ۲ عِلْمِا فرقه فریسی. و توراتِ مَلْمون، غِرغِرِ کاردِنِه و گاتِنِه: «اِینِ مَرْدیِ گِناهِکارونِ قبولِ کاندِه و وشونِ هِمراهِ هَمسِفِرِه بونه.» ۳ پس عِیسی اِینِ مَثِلِ وشونِ وَسَه بپارده: ۴ «کِدومِ پتا از شِما دَرَه که صد تا گَسِفِنِ داره و وختی پتا از اونا گوم بُووه، اوِنِ نود و نه تا دبیّه ره صَحْرَا دِلَه نِیلِنِه و اوِنِ گومِ بَیّه نِه دِمبالِ

نَشوئِه تا اون پي دا هاكانه؟^۹ و وختي گوم بَيه گَسفِن پي دا هاكارده، اون خِشالي هِمراه شه دوش ايلينه^۱ و سره انه، شه رَفقون و همساده ها ره جَم كنده و گانه: ”م هِمراه خِشالي هاكانين، چوون شه گوم بَيه گَسفِن پي دا هاكاردمه.“^۷ شِمَا ره گامبه، همين جور، يتا گِناهاكار وسه كه تووبه كنده، اَسْمون دِلَه جَشَن و شادي گَتِترِي بر پا بونه تا اون نُوَد و نه تا دِرِسكار وسه كه نياز به تووبه نِدارينه.

گوم بَيه سَكِه مِثَل

^۸ «و يا كِدم زِنا دَرِه كه ده تا نِقَرِه سَكِه داره و وختي يتا از اونا گوم بَووه، لَمپا رووشَن نَكانده و سِرِه ره سازه نَزنده و تا اون پي دا نَكَارده، بَگَرْدِسِنِه جَم ايسَت نَكانده؟^۹ و وختي اون پي دا هاكانه، شه رَفقون و همساده ها ره جَم كنده و گانه: ”م هِمراه خِشالي هاكانين، چوون شه گوم بَيه سَكِه ره پي دا هاكاردمه.“^{۱۰} شِمَا ره گامبه، همين جور، يتا گِناهاكار تووبه هاكاردين وسه، خِدا! فرشته ها! پلي شادي بر پا بونه.»

گوم بَيه رِيكا مِثَل

^{۱۱} بعد عيسى ادامه هدا و باته: «يتا مَردي دِ تا رِيكا داشته.^{۱۲} يتا روز كِچِيك رِيكا شه پيپر باته: ”اي پيپر، سهمي كه تِ دارايي جَم مِ ره رِسِنِه ره اَلِن مِ ره هاده.“ پس پيپر شه دارايي ره اون دِتا رِيكا! ميون رَسد هاكارده.^{۱۳} هَمَتِي خَلِه زَمون نَكَدِشْتِه بييه كه، كِچِيك رِيكا هر چي كه داشته ره جَم هاكارده و يتا دورْدَسِ ديار بُوَرده و شه دارايي ره اونجه عياشي هِمراه به باد هدا.^{۱۴} وختي هرچي داشته ره خَرَج هاكارده، اون ديار دله بَدجور قَحطِي بِييمو و به تنگدسي دَكْتِه.^{۱۵} پس بُوَرده و يتا از اون منطقه مَرْدِم نوَكِر بِييه. اون مَردي هم وه ره شه زمين سَر بَقْرَسِيه تا وه خي ها ره خِراكَ هاده.^{۱۶} اون رِيكا اَرزو داشته شه اِشِكِم خي ها! خِراكَ جَم سِپَر هاكانه، ولي هيچ كي وه ره هيچي نِدا!.^{۱۷} سَر اَخِر شه پلي باته: ”خَلِه از مِ پيپر كارگرون، اضافي غِذا هم دارينه و مِن اينجه وِشْنايي جَم دَرِه تَلِف بومبه.^{۱۸} پس پِلند بومبه و شه پيپر پلي شومبه وه ره گامبه: ’پيپر، مِن تِ حق و خِدا! حَق دِلَه گِناه هاكاردمه.^{۱۹} ديبه لياقت نِدارمه مِ ره تِ رِيكا بَدونِن. مِ هِمراه يتا از شه كارگرون واري رفتار هاكان.“

^{۲۰} پس پِلند بِييه و شه پيپر سِرِه سَمَت راه دَكْتِه. ولي هَمَتِي سِرِه جَم دور بييه كه وه پيپر وه ره بَدِيئِه و وه دل وه وسه بَسوتِه و وه سَمَت دوو بِيئِتِه، وه ره كَشِه بَزو و خاش هدا.^{۲۱} رِيكا شه پيپر باته: ”پيپر، مِن تِ حق و خِدا! حَق دِلَه گِناه هاكاردمه. ديبه لياقت نِدارمه مِ ره تِ رِيكا بَدونِن.“^{۲۲} ولي پيپر شه نوَكرون باته: ”زود بُوَرين و خوارتَرين جَمِه ره بيارين و وه تَن دَكِنين. يتا انگوشتَر وه انگوس و يتا كوش وه لِينگ دَكِنين.“^{۲۳} اون دَوَسِه گوگْزَا ره بيارين، سَر بُوَرينين تا بَحْرِيْم و جَشَن بِيَرِيْم.^{۲۴} چوون مِ اين رِيكا بَمَرده بييه، آي دِواره زنده بِييه؛ گوم بِييه بييه، پي دا بِييه! پس جَشَن بِيئِتِه و شادي هاكاردينه.

^{۲۵} «ولي گت تِر رِيكا زمين سَر دَبِيه. وختي سِرِه نَزِيكي بَرَسِيه و سِما و آواز ونگ بَشْنُسِه،^{۲۶} يتا از نوَكرون صدا هاكارد و بَرَسِيه: ”چه خَوَر؟“^{۲۷} نوَكِر جَوَاب هدا: ”تِ پَرار بَرْدِگَرْدِسِه و تِ پيپر اون دَوَسِه گوگْزَا ره سَر بُوَرِيه، چوون شه رِيكا ره صَحِيح سالم پي دا هاكارده.“^{۲۸} گت رِيكا وختي اين بَشْنُسِه، عَصَباني بِييه و نِخواسه سِرِه بُوَرِه. وه پيپر بيرون بِييمو و وه

جَم التماس هاكارده. ۲۹ ولی وه شه پيپر جواب باته: «هايش من آلن خله سال پتا نوكر واری ت ره خدمت هاكاردمه و هيچ وخت ت دستور جم سريچی نكاردمه. ولی ت هيچ وخت حتی پتا بزغاله هم م ره ندائی تا شه رفقون همراه پتا مهمونی بريم. ۳۰ ولی اسا كه ت اين ريكا بردگرددسه، ريكا ئی كه ت دارايی ره خراب زناها! همراه به باد هدا، وه وسه اون دوسه گوگزا ره سر بوری ای!» ۳۱ پيپر وه ره باته: «ريكا، ت هميش م همراه دری، و هر چی دارمه، ت وسه هسه. ۳۲ ولی آلن ونه جشن بريم و شادی هاكائيم، چوون ت اين برار بيمرده بييه، آی زنده بييه؛ گوم بييه بييه، بي دا بييه»

پتا حقه باز مواشر مثل

۱ بعد عیسی. شه شاگردون باته: «پتا پولدار مردی، مواشری داشته. شكایتي وه ره برسپه كه ت مواشر ت اموال حیف و میل كنده، ۲ مواشر صدا هاكاردو پرسپه: «اين چيه ت خوری ایشميه؟ م همراه حساب كتاب هاكان، دييه نتوندى م مواشر بوئی.»

۳ مواشر شه پلي فكر هاكارده: «چی هاكائيم؟ ارباب خوانه م ره كار جم بيرون هاكانه. نا اون قید دارمه زمين بگنيم، و گدايي هاكاردن جم هم عار دارمه. ۴ بقهسمه چی هاكائيم تا وختي م ره شه مواشری جم بيرون هاكارده، گسايي دَوون م ره شه سیره راه هادن.» ۵ پس، اونايي كه وه ارباب بدهاكار بيينه ره تك تك باته وه پلي بيئن. اولي جم پرسپه: «چنده م ارباب بدهاكاری؟» ۶ جواب هدا: «صد تا خمره راغون زيتون.» باته: «شه صورت حساب بیر و زود بنويس پنجاه تا خمره!» ۷ بعد دومي جم پرسپه: «ت چنده بدهاكاری؟» جواب هدا: «صد خروار گندم.» باته: «شه صورت حساب بیر و بنويس هشتاد خروار!»

۸ ارباب، شه حقه باز مواشر جم تعريف هاكارده، چوون عاقلانه رفتار هاكارده بييه؛ چوون اين دنيا! وچون شه هم دوره ها! همراه شه رفتار و كردار دله، نور وچون جم عاقلترينه. ۹ شما ره گامبه اين دنيا! فاسد مالي، رفق بي دا هاكاردن وسه خرج هاكائين تا وختي اون مال تموم بييه، شما ره ابدی سیره دله قبول هاكائين.

۱۰ «اونی كه گم دله آمين بوئه، زياد دله هم آمين، و اونى كه كم دله آمين نبوئه، زياد دله هم آمين نييه. ۱۱ پس اگه اين دنيا! فاسد مال دله آمين نبوئين، كيه كه اصلى ثروت شمه دس دنه؟ ۱۲ اگه يه نفر دييه مال دله آمين نبوئين، كى اونچی كه شمه وسه هسه ره شما ره دنه؟ ۱۳ هيچ نوكری نتونده دتا ارباب خدمت هاكانه، چوون يا پتا! جم بيزار و اون پتا ره دوس دارنه، يا پتا ره دل ونده و اون پتا ره كچيك ایشمارنه. نتوندى هم خدا! بنده بوئين، هم پول بنده.»

۱۴ فريسيون پول دوس وختي اين گبا ره بشنسنه، عیسی ره پوزخن بزونه. ۱۵ عیسی. وشون باته: «شما اونايي ني كه شه ره مردم پلي درسكار نشون دینی، ولی خدا شمه دل جم خور دارنه. اونچی كه مردم، وه ره ارزش هادن، خدا نظر ناپسند!

۱۶ «تورات و پيغمپرون بنوشته، تا يحيي دوره بييه. بعد از اون، خدا! پادشاهي خور خش،

هدا بونه و هرکی خوانه زور زوری اون دله بوره. ^{۱۷} با این وجود، آسمون و زمین از بین بُورِ آسونتر تا اینکه تورات چم پتا یخطه دَکفه!
^{۱۸} «هرکی شه زنا ره طلاق هاده و پتا دییه زنا بوره، زنا هاکارده، و هرکی هم پتا طلاق هدا زنا ره بوره، زنا هاکارده.»

پولداریِ مردی و فقیرِ ایلعازر

^{۱۹} «پتا پول دارِ مردی بییه که پتا آرغوونی لَواس نرمِ کتون جنسِ چم شه تَن کارده و هر روز خَش گِذرونی دِمبالِ دَییه. ^{۲۰} این مردی سِرِه درِ پش، پتا فقیرِ مردی ره ایپِشْتنه که وه اسم ایلعازر بییه. ایلعازرِ تَموم تَن رَحِمِ زیلی بییه. ^{۲۱} و آرزو داشته از غِذایی که اون پولدارِ مردی سِرِه سِرِ گلِسه، شه اِشکِم سِرِ هاکانه. حتّی سَکا هم ایتمونه و وه زخمها ره لیس زونه. ^{۲۲} سَرِ آخِر، اون فقیرِ بَمِرده و فرشته ها وه ره ابراهیمِ پَلی بَورِدنه. پولدارِ مردی هم بَمِرده و وه ره دَفنِ هاکارِدنه. ^{۲۳} ولی وَختی اون پولدارِ مردی مرده هالا دِنیا! دله چَش واز هاکارده، شه ره عِذابِ دله بَدیته. از دور، ابراهیمِ بَدیته که ایلعازر هم وه پَلی دَییه. ^{۲۴} پس بِلِنْدِ وَنَگِ همراه باته: ”م پییرِ ابراهیم، م ره رَحْمِ هاکان و ایلعازرِ بَفرِس تا شه اَنگوسِ تَکِ اوه دله بَزنه و م زوونِ خَانِکِ هاکانه، چوون این تَشِ دِله عِذابِ گِشْمبه.“ ^{۲۵} ولی ابراهیم باته: ”وَچه، شه یاد بیار که شه زندگی دله، خوارِ چیا ره بییتی، و ایلعازر هم بَدِ چیا ره. ولی اَلنِ وه اینجه آسایشِ دله دَره و تِ عِذابِ دله دَری. ^{۲۶} از این بَگَدَریم، آمه میون و شِمه میون هم پتا پرتگاه دَره؛ اونایی که بَخوانِ اینجه چم تِ پَلی بَئِنِ نَتونِدنه و اونایی هم که اونجه دَرنه، نَتونِدنه آمه پَلی بَئِن.“ ^{۲۷} پولدارِ مردی باته: ”پس، ای پییر، التماسِ کامبه ایلعازرِ م پییرِ سِرِه بَفرِسی، ^{۲۸} چوون مَن پنج تا بَرار دارمه. وه ره بَفرِس تا م بَرارونِ هِشدارِ هاده، نَکِنه وِشون هم اینجه دَکِفِن و عِذابِ بَکِشِن.“ ^{۲۹} ولی ابراهیمِ جَوَابِ هِدا: ”وِشون موسی و پیغمبرونِ دارِنه، پس بییلِ وِشونِ گِبِ گوشِ هادِن.“ ^{۳۰} پولدارِ مردی باته: ”نا، م پییرِ ابراهیم، ولی اگه یه نَفرِ مرده هالا چم وِشونِ پَلی بُوَره، تووبه کاندنه.“ ^{۳۱} ابراهیم وه ره باته: ”اگه موسی و پیغمبرونِ گِبِ گوشِ نَدِن، حتّی اگه یه نَفرِ مرده هالا چم زنده بُووه و وِشونِ پَلی بوره، آی هم باورِ نَکانِدنه“

۱۷

گناهِ وِسوسه

^۱ عیسی- شه شاگردونِ باته: «یقیناً گِناهِ وِسوسه دَره، ولی وای به حالِ اونی که باعثِ وِسوسه بُووه. ^۲ وه وِسِه بَهترِ بییه، پتا آسِبوِ سنگِ وه گِردِنِ وِسْنه و وه ره دِریا! دله دِم دانه تا اینکه باعثِ بُووه پتا از این کِچیکونِ گِناهِ دَکفه. ^۳ پس شه مواظِبِ بوئِن. اگه تِ بَرارِ گِناهِ کاندِه، وه ره توپیخِ هاکان، و اگه تووبه هاکارده، وه ره بَپَخَش. ^۴ اگه روزی هَفْتِ کَش تِ ره گِناهِ هاکانه، و هفتِ کَش تِ پَلی بَپَه و باره: ”تووبه کامبه،“ تِ ونه وه ره بَپَخَشی.»
^۵ رسولون، عیسی- خِداوندِ بائته: «آمِه ایمونِ زیادِ هاکان!» ^۶ عیسی- خِداوندِ باته: «اگه خردِ تِیمِ اِندا ایمونِ دارین، توندنی این توتِ دارِ بارینِ پنه چم بَکِندی بُووه و دریا! دله

دکاشته بَووه، و شِمه دَسْتورِ اطاعت کانده.

۷ «کیدوم پتا از شما دَره وختی وه نوکرِ زمینِ شخم بَزوئِنِ چِم یا گَسفِن بَچِروندَن چِم، صحراا چِم بَرَدگِرده، وه ره باره: "زود پرو سَفَره سَر هِنیش؟" ۸ مگه وه ره نارنه: "اَوّل مِ شومِ حاضِرِ هاکان و شه لِواسِ عِوضِ هاکان و مِ ره پَذیراییِ هاکان تا بَخْرِم و بَنوشم، و بعد تِ خارنی و نوشنی؟" ۹ مگه اون ارباب از اینکه وه نوکر وه گِبِ گوش هدا، وه چِم تَشکر کانده؟ ۱۰ پس، شما هم وختی اونچی شما ره دَسْتور دِننه، انجام هادین و بارین: "اما پتا نوکر ویشترِ نیمی و فِقَط شه وظیفه ره انجام هدامی»

ده تا چِدامی شفا

۱۱ عیسی اورشلیم راه دله، سامره و جلیلِ مَرزِ چِم بُگدشته. ۱۲ وختی روستایِ دله بُورده، ده تا چِدامی ره بَدیئه که دورتر ایست هاکارده بینه ۱۳ و شون داد بَزونه باته: «ای عیسی، ای اِسا، اما ره رَحْمِ هاکان.» ۱۴ وختی عیسی- و شون بَدیئه، باته: «بُورین و شه ره کاهنِ سراغِ هادین.» و شون راه دَکِئنه و راه دله شِفا بَییتنه. ۱۵ پتا از و شون وختی بَدیئه شِفا بَییتنه، همون جور که پلند پلند خِدا ره پرسش کارده، بَرَدگِرده ۱۶ و عیسی- لینگ دَکته و وه چِم تَشکر هاکارده. اِسا، اون چِدامی سامری بییه. ۱۷ عیسی- باته: «اونایِ که شِفا بَییتنه مگه ده نَفر نَبینه؟ پس اون نُه تا دِییه کِجه دَرنه؟ ۱۸ به جِز این غریبه، گَس دِییه بَرَنگِرده تا خِدا ره شکر هاکانه؟» ۱۹ بعد وه ره باته: «پرس و بُور، تِ ایمون تِ ره شِفا هدا.»

خِداا پادشاهی اِنه

۲۰ عیسی، عِلماا فرقه فریسی- جواب، که بَپرسی بینه خِداا پادشاهی کی اِنه، باته: «خِداا پادشاهی جوری نییه که بَتونی اون بَوینی، ۲۱ و کسی هم نارنه هارشین خِداا پادشاهی اینجه یا اونجه نه، چوون خِداا پادشاهی شِمه میون دره.» ۲۲ عیسی- شه شاگِرِدونِ باته: «مووقه ای رِسنه که آرزو کاندینی اِنسانِ ریکا ره پتا روز بَوینین، ولی تَویندی. ۲۳ مَرِدِمِ شما ره گاننه: هارش "وه اینجه،" یا "اونجه دَره." و شون دِمبالِ نَشوئین. ۲۴ چوون همون جور که اَسْمونِ برق یه لحظه رَنده و اَسْمونِ این سَر تا اون سَر رووشن کانده، اِنسانِ ریکا هم، شه روز مووقه همینجور اِنه. ۲۵ ولی اَوّل ونه خله رنج بَکِشه و این نسل وه ره رَد هاکانین. ۲۶ اِنسانِ ریکانه دوره، نوح دوره واری. ۲۷ مَرِدِمِ خارندنه و نوشینه و رَن وِرْدنه و شی کارندنه تا اون روز که نوح، گشتی دله بُورده. کِلاکِ بَییمو و همه ره هِلاکِ هاکارده. ۲۸ لوطِ دوره هم این جور بییه. مَرِدِمِ بَخْرَدن و بَنوشیین و بَخْرِیِن و بَرَوْتَن و دَکاشتن و بَسائِنِ مشغول بینه. ۲۹ ولی روزی که لوطِ سُدومِ چِم بیرون بَییمو، تَش و گوگرد، اَسْمونِ چِم بَبارسه و همه ره هِلاکِ هاکارده. ۳۰ روزی که اِنسانِ ریکا ظُهور کانده همین جور. ۳۱ اون روز دله، اونی که شه سِره بومِ سَر دَووه و وه اثاث سِره دله دَووه، وه، بَییتِنِ اونایِ وسه جَر نییه. و اونی هم که زِمینِ سَر دَره هم سِره نییه. ۳۲ لوطِ زِنا ره یاد بیارین! ۳۳ هرکی بَخواد شه جانِ حفظِ هاکانه، اون از دَس دِنه، ولی هرکی شه جانِ چِم بُگذِره، اون نجات دِنه. ۳۴ شما ره گامبه، اون شو دِ نَفر که پتا لا دله دَرنه، پتا ره وِرْنه و پتا دِییه موندینه. ۳۵ و دتا زِنا که سِره دله یه جا نیشیتنه و دَره اَسیو کاندنه، پتا ره وِرْنه و پتا دِییه موندینه. [۳۶ و دتا مَرْدی

هم که زمين سر دره کار کاندینه، يتا ره ورنه و يتا ديبه موندنه.»^{۳۷} شاگردون عیسی. جم پیرسینه: «کجه، ای خداوند؟» عیسی. باته: «هرجا لاش دووه، لاشخورا هم اونجه جم بوننه!»

۱۸

يتا سَمِج بيوهزنائه مَثَل

۱ عیسی. شه شاگردون وسه مَثَلی بیارده تا وشون سراغ هاده که ونه هَمِش دِعا هاکانین و هیچ وخت دلِسر د نون. ۲ عیسی باته: «يتا شهر دله يتا قاضی ديبه که نا خدا جم ترسیه، نا مردم سر چش گته. ۳ همون شهر دله يتا بيوهزنا ديبه که یه سره وه پَلی اییمو و گاته: "م حق م دشمن جم بیر". ۴ قاضی چن وختی وه ره اعتنا نکارده. ولی سر آخر شه همراه باته: "هر چن خدا جم ترسیمبه و مردم سر چش نیرمبه، ۵ ولی چون این بيوهزنا هَمِش م مزاحم بونه، وه داد ریمبه، نَکنه هَمِش بییه و م ره ستوه دربیاره»^۱ بعد عیسی. خداوند باته: «پشئین این بی انصاف قاضی چی گانه^۷ اساء، مگه خدا شه انتخاب بییه هالا داد که شو و روز وه پیشگاه التماس کاندینه، ترسینه؟ این کار همین جور عقب دم دنه؟^۸ شما ره گامبه خله زود، وشون داد رسنه. ولی وختی انسان ریکا بییه، زمين سر ایمونی بی دا کاندنه؟»

يتا فریسی و خراجگیر مَثَل

۹ اون وخت عیسی. بعضیا وسه که شه درسکاری جم مطمئن بینه و بقیه ره کچیک ایشماردنه، این مَثَل بیارده: ۱۰ «د نَفر عبادت وسه معبد بُوردنه، يتا از عِلما فریسی. (يتا از فریسیون عِلما/ يتا فریسی.) و يتا ديبه خراجگیر. ۱۱ فریسی. ایست هاکارده و شه همراه این جور دِعا هاکارده: "خدایا، ت ره شکر کامبه که، ديبه مردم واری دز و ظالم و زنا کار نیمه، حتی این خراجگیر واری هم نیمه. ۱۲ هفته دله، دگش روزه گرمه و هرچی بهدس یارمه، شه أموال ده به یک، خدا ره هدیه دمه." ۱۳ ولی اون خراجگیر دور ایست هاکارده بییه و نخواست حقی شه سر آسمون سمت بلند هاکانه، بلکه شه سینه سر کُتندسه و گاته: "خدایا، مین گناهکار رحم هاکان." ۱۴ شما ره گامبه این مردی بخشیده بییه و شه بره بُورده ولی اون فریسی نا، چوون هرکی شه ره گت هاکانه، کچیک بونه و هرکی شه ره فروتن هاکانه، سر بلند بونه.»

عیسی و چون بَرکت دِنه

۱۵ مردم حتی چلیک و چون ره عیسی. پَلی یاردنه تا اونا سر، دس بیپله و وشون بَرکت هاده. وختی شاگردون این بدینه، مردم تشر برونه. ۱۶ ولی عیسی. شه شاگردون صدا هاکارده باته: «بیپلین و چون، م پَلی بَین؛ وشون دم نیرن، چوون خدا پادشاهی این جور گسالا وسه هسه. ۱۷ حقیقتن، شما ره گامبه، هرکی خدا پادشاهی ره وچه ای واری قبول نَکنه، هیچ وخت اون دله نشونه.»

یتا پولدارِ رئیس

۱۸ یتا از رئیسون، عیسی- یم پرسیه: «ای خوارِ اِسا، چی هاکانم تا زندگی ابدی وارث بوم؟» ۱۹ عیسی- بانه: «چه م ره خوار خوندنی؟ هیچ گس جز خِدا خوار نییه. ۲۰ احکام دوندی: زنا نِکن، قتل نِکن، دِزّی نِکن، دِراغی شهادت نده، شه پیرمارِ احترام بییل.» ۲۱ اون مَردي بانه: «تموم اینا ره از جوونی به جا بیاردمه.» ۲۲ عیسی- وختی این پشَنسه، بانه: «همتی یه چی کم دارنی؛ تموم اون چی دارنی ره بَروش و فقیرون میون رَسِد هاکان، که آسمون دله گنج دارنی. بعد بروم ره پیروی هاکان.» ۲۳ اون مَردي وختی این پشَنسه، وه ره غصّه بییته، چون خَله پولدار بییه. ۲۴ عیسی- وختی بَدینته اون مَردي ره غصّه بییته، بانه: «پولدارون بُوردن، خِدا پادشاهی دله چنده سخت! ۲۵ شتر رد بِن، دَرزین سولاخِ یم آسونتر تا یتا پول دار، خِدا پادشاهی دله بُوره.»

۲۶ اونای که این گب پشَنسنه، بانه: «پس کی تونده نجات بیره؟» ۲۷ عیسی- بانه: «اون کاری که آدم نتونده هاکانه ره خِدا تونده انجام هاده.» ۲۸ پطرس بانه: «هارش اِما شه سره زندگی ره ول هاگردیمی و تِ ره پیروی هاگردیمی!» ۲۹ عیسی وشون بانه: «حقیقتن، شما ره گامبه، هیچ کی دَنيه که سره یا زنا یا برارون یا پیر مار یا وچون، خِدا پادشاهی خاطرِ ول هاکانه، ۳۰ و این دَنيا دله چن برابر به دس نیاره، و اون دَنيا دله هم زندگی ابدی وه قسمت نوه.»

عیسی سومین گشِ وسه شه بمردنه پشگویی کاندِه

۳۱ بعد عیسی- شه دوازده شاگرد یتا گوشه بکشیه و وشون بانه: «آلن اورشلیم شومی. اونجه هر چی پیغمبرون، انسان ریکا خوری بنوشتنه، اتفاق گفنه. ۳۲ چون وه ره غیریهودیون دس تسلیم کاندنه. وشون وه ره مخسره و توهین کاندنه و وه دیم سرف دیم دینه، و وه ره شلاق زنده و گشینه. ۳۳ ولی سومین روز زنده بونه.» ۳۴ شاگردون وه گب نفهمسنه. وه گب معنی وشون یم پنهن بییه و نفهمسنه چی خوری گب زنده.

یتا کورِ شفا

۳۵ وختی عیسی اریحا شهر نزیکی برسیه، یتا کور مَردي راه کنار نیشته بییه و گدای کارده. ۳۶ وختی اون جمیّت ونگ که اونجه یم رد بوسننه ره پشَنسه، پرسیه: «چه خور؟» ۳۷ وه ره بانه: «عیسی- ناصری دَره رد بونه.» ۳۸ وه داد بزو: «ای عیسی- داوود ریکا، م ره رحم هاکان!» ۳۹ اونای که جمیّت پشاپش شینه، وه ره تشر- بزونه و بانه ساکت بوئه. ولی وه ویشتر داد زوئه: «ای داوود ریکا، م ره رحم هاکان!» ۴۰ بعد عیسی- ایست هاکارده و دستور هدا اون مَردي ره وه پلی بیان. وختی نزدیک بییمو، عیسی- وه یم پرسیه: ۴۱ «چی خوانی تِ وسه هاکانم؟» اون مَردي بانه: «ای آقا، خوامبه م چش بَوینه.» ۴۲ عیسی- وه ره بانه: «تِ چش بَوینه! تِ ایمون تِ ره شفا هدا.» ۴۳ اون کور مَردي چش درجا بَدینته و همون جور که خِدا ره شکر کارده، عیسی دِمبال بُورده. وختی تموم مردم اینه بَدیننه، خِدا ره شکر هاگردنه.

عیسی و زگا خراجگیر

۱ عیسی آریحا شهر دله بُورده و شهر جم داشته رد بونسه. ۲ اونجه یتا پولدار مردی که وه اسم زگا بیبه دبیبه، وه خراجگرون رئیس بیبه. ۳ زگا خواسه بوینه عیسی کیه، ولی چون وه قد کتاه بیبه و جمیت زیاد بیبه نتونسه. ۴ این وسه، پش پش دوو بیته و یتا چنار دار لو بُورده تا عیسی. ره بوینه، چوون عیسی. اونجه جم رد بونسه. ۵ وختی عیسی. اونجه برسیه، دار سر هارشیه و وه ره باته: «زگا، زود جر برو که ونه امروز تیره بییم.» ۶ زگا درجا جر بییمو و خشالی همراه وه ره قبول هاکارده. ۷ وختی مردم این بدینه، همه غرغر همراه گاتنه: «یتا گناهکار سیره مهمونی بُورده.» ۸ ولی زگا شه جلا سر بلند بیبه و عیسی. خداوند باته: ای آقا، اسا نصف شه اموال فقیرون دیمبه، و اگه یه نفر جم یه چی ناحق بیته بوئم، چهار برابر وه ره برگردندیمبه. ۹ عیسی. باته: «امروز نجات این سیره دله بییمو، چوون این مردی هم ابراهیم پیغمبر وجه نه. ۱۰ چوون انسان ریکا بییمو تا گوم بیه ره بی دا هاکنه و نجات هاده.»

ده تا سکه مثل

۱۱ همون مووقه که وشون این گبار ه گوش دانه، عیسی. شه گب دیمبال یتا مثل بیارده، چوون اورشلیم نژیکی دبیبه و مردم خیال کارنده خدا پادشاهی همون مووقه ظاهر بونه. ۱۲ پس باته: «یتا نجیب زاده یتا دور دس مملکت بُورده تا شه وسه پادشاهی مقام بیره و بردگرده. ۱۳ پس، شه ده تا نوکر صدا هاکارده و هر کدوم یتا سکه طلا که سه ماه کارگر دسمزه اندا بیبه، هدا و باته: "تا م بردگردسن مووقه این پول همراه کار هاکنین." ۱۴ ولی اون مردی که قرار بیبه وشون سلطنت هاکنه، وه جم بیزار بیته؛ وشون وه دیمبال سر یتا نماینده بفرسینه، این پیغوم همراه که: "اما نخوامی این آدم آمه وسه سلطنت هاکنه." ۱۵ با این وجود، وختی این مردی، پادشاهی مقام بیته و بردگرده، اون نوکرونی که وشون سکه هدا بیبه ره شه پلی صدا هاکارده تا بقیه هر کدوم چنده سود هاکارده. ۱۶ اولی بییمو و باته: "آقا، ت سکه ده تا سکه دیبه سود بیارده." ۱۷ وه ره باته: "آفرین، ای خوار نوکر! چوون کم چی دله آمین بی ای، ده تا شهر حکومت ت ره دیمبه." ۱۸ دوومی بییمو و باته: "آقا، ت سکه، پنج تا سکه دیبه سود بیارده." ۱۹ وه ره هم باته: "پنج تا شهر حکومت هاکن." ۲۰ بعد سوومی بییمو و باته: "آقا، این هم ت سکه! اون یتا دسمال دله دبیتمه و داشتمه. ۲۱ چوون ت جم ترسیمه، چوون یتا سختگیر مردی هسی. اونچی که نیپشتی ره گرنی و اونچی که نکاشتی ره درو کاندی." ۲۲ ارباب وه ره باته: "ای بد نوکر، طبق ت باوته ت ره محکوم کامبه. ت که دونسی من سختگیر مردیمه، اونچی که نیپشتیمه ره گرمه و اونچی که نکاشتمه ره درو کامبه، ۲۳ چه م پول صرافون ندائی تا وختی برگردیمه اون وه سود همراه پس بییم؟" ۲۴ پس اونابی که اونجه دینه ره باته: "سکه ره وه جم بیرن و اونی که ده تا سکه دارنه ره هادین." ۲۵ وه ره باته: "آقا، وه که شه ده تا سکه دارنه!" ۲۶ اون مردی باته: "شما ره گامبه هرکی که دارنه، وه ره بیشتر هدا بونه؛ ولی اونی که ندارنه، حتی همونی که دارنه هم وه جم

بیته بونه. ۲۷. اِسا اُون دِشْمِنُونی ره که نِخواسِنه و شونِ سَلَطِنَتِ هاکانِم اینجه بیارین و وشونِ مِ پِش بکوشین»

عیسی اورشلیم دله شونه

۲۸. بعد از این گبا، عیسی مردمِ چم پشتر، اورشلیم سمت راه دکتته.
۲۹. وختی بیت فاجی و بیت عنیا روستا نژیکی که زیتون کوه سر بییه برسینه، عیسی. د نَفر از شه شاگردون بفرسیه و باته: ۳۰ «به روستایی که شمه پش دَره، بُورین. وختی دله بُوردنی، پتا خرکره ره دوسه پی دا کاندینی که تا آلن هیچ کس وه سر سوار نییه. اُون واز هاکانین و اینجه بیارین. ۳۱. اگه کسی. شمه جم بپرسیه: “چه اُون واز کاندینی؟” بارین: “خداوند اُون احتیاج دارنه» ۳۲. اُون د نَفر بُوردنه و همه چی ره همون جور که عیسی. وشون باوته بییه، پی دا هاگردنه. ۳۳. وختی خرکره ره واز کاردنه، وه صاحبون وشون باتنه: «چه خرکره ره واز کاندینی؟» ۳۴. وشون باتنه: «خداوند اُون احتیاج دارنه.» ۳۵. وشون خرکره ره عیسی. پلی بیاردنه. بعد شه قواها ره اُون سر دم هدانه و عیسی. ره اُون سر هینیشندینه. ۳۶. همون جور که عیسی. داشته شیه، مردم شه قواها ره راه سر پهن کاردنه. ۳۷. وختی زیتون کوه سر پایینی برسینه، تیموم شاگردون خِشالی همراه خدا ره معجزاتی خاطرایی که وه جم بدینه بینه شکر کاردنه، ۳۸. و گاتنه:

«مَوارِکِ پادشاهی که خداوند اسم همراه انه!

صلح و سلامتی آسمون دله و جلال، آسمون عرش دله!»

۳۹. بعضی. از علما فرقه فریسی. جمیّت میون عیسی. ره باتنه: «اسا، شه شاگردون ساکت هاکان!» ۴۰. عیسی وشون باته: «شما ره گامبه اگه اینا ساکت بون، این سنگا داد درانه!» ۴۱. وختی عیسی اورشلیم نژیک بییه و شهر بدینه، برمه هاکارده ۴۲. و باته: «کاش که ت هم امروز فهمسی چی ت وسه صلح و سلامتی یارنه. ولی حیف که آلن اینا ت چشم جم پنهونه. ۴۳. روزایی رسنه که ت دشمنون ت دور گرنه و ت ره محاصره کاندنه، و هر ظرفِ جم ت ره فشار یارنه؛ ۴۴. ت و ت وچون، ت زمین دله به خاک و خون کشیننه. و سنگ سنگ سر بن نکانده؛ موقه ای که خداوند ت گمیک وسه بییمو بییه وه جم غافل بمونی.»

عیسی معبد تمیز کانه

۴۵. بعد عیسی. معبد حیاط دله بُورده و شروع به بیرون هاگردن اونا پی هاکارده که اونجه خرید فروش کاردنه، ۴۶. وشون باته: «مقدّس نوشته ها! دله بنوشته بییه ”م سِرِه، عبادتِ جا!“؛ ولی شما اُون ”دزدکی“ هاگردینی.» ۴۷. عیسی. هر روز معبد دله تعلیم دانه. معبد گت گت کاهنون و تورات مَلَمون و قوم رئیسون وه بکوشتن دِمبال دینه، ۴۸. ولی شه کار وسه هیچ راهی نتونسنه پی دا هاکانن، چون تیموم مردم عاشق وه گب بزوتن بینه.

عیسی اقتدار و اختیار

۱ پتا روز که عیسی. معبِدِ دلِه مَرَدِمِ تعلیم دانه و خَوَرِ خَشِ اِعلام کارده، معبِدِ گت گت کاهنون و توراتِ مَلْمُون و قوم مشایخ وه پَلی بیتمونه^۲ و باتنه: «اما ره بار، به چه اجازه ای این کارا ره کاندی؟ کی این اختیارِ ره هدا؟»^۳ عیسی. باته: «مِن هم شمه جم پتا سِنال دارمه؛ م ره بارین،^۴ یحیی تعمید، خِدا اِجم بییه یا اِدِم جم؟»^۵ و شون شه میون مَشورت هاگردنه و باتنه: «اگه باریم خِدا اِجم بییه، گانه”پس چه وه ره ایمون نیاردینی؟“^۶ و اگه باریم اِدِم جم بییه، تَموم مَرَدِم آنده اما ره سنگسار کاندنه تا بَمیریم، چوون اعتقاد دارننه که یحیی پتا پیغمبر بییه.»^۷ پس باتنه: «نَدومبی کجه جم هسه.»^۸ عیسی. باته: «مِن هم شما ره نارمه، چه اختیار هَمراه، این کارا ره کامبه.»

شُرورِ باغبونونِ مَثِل

۹ اونوخت عیسی. مَرَدِمِ وسه این مَثِل بیارده: «پتا مَرَدی پتا اَنگورِ باغِ دِرِس هاکاردو اون چنتا باغبونِ اِجاره هدا و یه مَدَّت طولانی وسه پتا مملکتِ دبییه بُورده. ۱۰ اَنگورِ بَچِیَن مووقه، پتا نوکر، باغبونونِ پَلی بفرسیه تا شه محصولِ سَهَم بیره. ولی باغبونون وه ره بَزونه و دَس خالی وه ره بَرَدگاردینه. ۱۱ پس پتا دبییه نوکرِ بفرسیه، ولی وه ره هم بَزونه و وه هَمراه بی حِرمتی هاگردنه و وه ره دَس خالی راهی هاگردنه. ۱۲ پس سَوَمین گَشِ وسه پتا دبییه نوکرِ بفرسیه، ولی وه ره هم رَخمِ زلیلی هاگردنه و بیرون دِم هِدانه.

۱۳ «صاحب باغِ باته: ”چی هاکانیم؟ شه عزیز ریکا ره فرسندمبه؛ شاید وه ره حِرمت بییلن.“^{۱۴} ولی باغبونونِ وَختی ریکا ره بَدینه، همدییه ره باتنه: ”این وه وارث. بئین وه ره بکوشیم تا ارثِ آمه وسه بووه.“^{۱۵} پس وه ره اَنگورِ باغِ جم بیرون دِم هِدانه و بکوشینه.

«اِسا شمه نَظَرِ صاحب باغ، و شون هَمراه چی کاندِه؟^{۱۶} صاحب باغِ اِنه و باغبونونِ گُشنه و اَنگورِ باغِ کسلا دبییه دَس دِنه.» و شون وَختی اینه بَشُئسینه، باتنه: «نا این جور نَوونه!»^{۱۷} ولی عیسی. و شون چَشِ دلِه ره هارشیه و باته: «پس مَقَدَسِ نوشته ها! منظور چیه که گانه:

”سنگی که بَنّاها اون دِم هِدانه،

ساختمون اصلی ترین سنگِ بییه“

۱۸ هرکی اون سَنگِ سَرِ دَکِفِه، تیکه تیکه بونه، و اگه اون سنگ هر کسِ سَرِ دَکِفِه، وه ره له کاندِه.»^{۱۹} توراتِ مَلْمُون و معبِدِ گت گت کاهنون وَختی بَقَهْمَسَنه این مَثِلِ و شونِ خَوَری گانه، خواسِنه هَمون لحظه عیسی ره بَیرن، ولی مَرَدِمِ جم تَرسینه.

امپراطورِ مالیاتِ هِدائِن

۲۰ پس عیسی. ره زیر نَظَرِ بییتنه و جاسوسونی وه پَلی بفرسیه که شه ره صادق نِشون دانه. و شون این دِمبالِ دَیینه که شه عیسی. گبِ جم یه چی پی دا هاکانن و وه ره مقامات و فرموندارِ دَس تحویل هادِن. ۲۱ پس جاسوسون وه جم بَیرسینه: «اِسّا، دومبی تِ حِیقَتِ گانی و تعلیمِ دینی، و هیچ کسِ جم ظرِفداری نکاندی، بلکه خِدا اِراهِ دِرِسی هَمراه تعلیمِ دینی.

۲۲ روم امپراطور مالیات هدائن شرعاً آمه و سه دِرس یا نا؟» ۲۳ عیسی۔ وِشونِ حیلِه ره بِقَهْمَسِه و باته: ۲۴ «پتا سگّه م ره سراغ هادین. این سگّه سر نقش و نگار کینه و سه هسه؟» ۲۵ جواب هدانه: «امپراطور.» وِشونِ باته: «پس امپراطور مالِ امپراطورِ هادین و خِدا مالِ خِدا ره!» ۲۶ این جوری بییه که نتونِسنه مَرِدِم پِلی وه ره، شه وه گِبِ هِمراه تله دِم هادین، وه جِوابِ جِم مات و مبهوت بینه و دیبه هیچی ناوِتنه.

سئال درواره مرده ها! زنده بِن

۲۷ بعد چن نَفِر از عُلَمائِ فرقه صدوقی که مرده ها! زنده بِن قبول نِداشْتِنه بییمونه، ۲۸ و عیسی جِم پتا سئال هاکارْدِنه، باْتِنه: «إِسّا، موسی آمه و سه بَنوشتِه، اگه پتا مَرْدِي پَرار بَمیره و شه جِم پتا بی وجه زنا بیله، اون مَرْدِي ونه اون زنا ره پوره تا شه پَرار و سه نسلی بجا بیله. ۲۹ إِسّا، آت گش، هفت تا پَرار بینه. اولین پَرار رَن بوردِه و بی وجه بَمِرده. ۳۰ بعد دَوْمین ۳۱ و بعد سَوْمین پَرار هم، وه ره بوردِنه و همینجور هر هفت تا پَرار وه ره بوردِنه و بدون اینکه وه جِم وجه اِی دارن، بَمِرْدِنه. ۳۲ سرآخِر اون زنا هم بَمِرده. ۳۳ إِسّا قِیامِتِ روز، اون زنا کِدوم پتا زنا بونه؟ چوون هر هفت تا پَرار، وه ره بوردِنه.»

۳۴ عیسی۔ جوابِ هِدا: «این دِنیا مَرِدِم، رَن ورنِه و شی کاندنه. ۳۵ ولی اونای که لایق بَرَسِیْنِ اون دِنیا و مرده ها! زنده بِن هَسِنه، نا رَن کِرِنِه و نا شی کاندنه، ۳۶ و دیبه نَمِرِنِه؛ چوون فرشته ها! واری بوننه. وِشونِ خِدا و چوونِه، چوون که قِیامِتِ و چوون هم هَسِنه. ۳۷ ولی این جریان که مرده ها زنده بوننه ره حتّی موسی هم تَش بَنیته بوته دله گانه، اونجه که موسی، خِداوند، ابراهیم خِدا و اسحاق خِدا و یعقوب خِدا خونْدِنه. ۳۸ إِسّا، خِدا که مرده ها! خِدا نییه، بلکه زنده ها! خِدائه؛ چوون وه پِلی همه زنده.» ۳۹ اون مووقه بعضی۔ از توراتِ مَلْمونِ باْتِنه: «إِسّا، چه خوار باتی!» ۴۰ دیبه هیچ کس جرأت نِکارده وه جِم سئالی پِرسه.

مسیح موعود کینه ریکانه؟

۴۱ بعد عیسی۔ وِشونِ باته: «چی طی گاننه مسیح موعود داوودِ پادشاهِ ریکانه؟ ۴۲ چوون، شه، داوود، مزامیر کتابِ دله گانه: «خِداوند م خِداوندِ باته:

م راس دَس هَنیش

۴۳ تا مووقه ای که تِ دِشْمِنونِ تِ لینگِ بِن دِم هادِم.»

۴۴ اگه داوود وه ره «خِداوند» خونده، چی طی وه تونده داوودِ ریکا بوته؟»

توراتِ مَلْمونِ جِم دوری هاکانین

۴۵ همون مووقه که تَموم مَرِدِم وه گِبِ گوش دانه، عیسی۔ شه شاگردونِ باته: ۴۶ «توراتِ مَلْمونِ جِم دوری هاکانین، اونا دوس دارننه پِلنْدِ قواا دله راه بورن و مَرِدِم، کوچه بازار دله وِشونِ سِلامِ هاکانین، و عبادتگاه ها! دله بهترین جا ره دارن و مهمونی ها! دله بالا بالا هِنیشِن. ۴۷ اونا از طَرَفِ بیوه زنها! سِرِه ره غارت کاندنه و از طَرَفِ دیبه، خِدا نِمایِی و سه، شه دِعا ره

یتا بیوه زنا! هدیه

۱ عیسی. شه سر لو بیارده و پولدارون بدینه که شه هدایا ره معبد صندق دله دم دانه. ۲ اونجه یتا فقیر بیوه زنا ره بدینه که د قرون صندق دله دم هدا. ۳ عیسی باته: «حقیقتن شما ره گامبه، این فقیر بیوه زنا، تموم وشون جم ویشتر هدا. ۴ چوون تموم وشون، شه مال زیادي جم هدا، ولی این فقیر زنا تموم شه روزی ره هدا.»

عیسی معبد خرابی پش گوپی کانه

۵ بعضیا گت معبد گب زونه و قشنگ سنگا و هدایای جم که اون همراه تزئین بییه بییه تعریف کاردنه، عیسی. باته: ۶ «روزی رسنه تموم این چیزای که ویندی، له شونه و سنگ، سنگ سر نمونده.»

۷ وشون بیرسینه: «اسا، این اتفاقا کی گفنه و وه نژیک بئن نشونه چیه؟» ۸ عیسی. باته: «مواظب بوئن کسی شما ره گمراه نکنه؛ چوون خلیا م اسم همراه ایننه و ادعا کاندنه "من مسیحمه" و گاننه "دنیا آخر برسه". وشون دیمبال نشوئن.»

۹ «وختی جنگ ها و جدال ها! خور اشنینی، نترسین. لازم اول این چیزا اتفاق دکفه، ولی دنیا درجا آخر ترسنه.» ۱۰ بعد وشون باته: «قومها و مملکت ها علیه همدیه جنگ کاندنه. ۱۱ گت زمین لرزه و قحطی و طاعون خله جاها انه و آسمون دله عجیب غریب چیزا ظاهر بونه.»

۱۲ «ولی پش از این اتفاق، شما ره گرینه، اذیت کاندنه، و محاکمه و سه عبادتگاه ها! دله ورنه و زندون ها! دله دم دینه، و م اسم خاطری، شما ره پادشاهون و فرمودارون پلی ورنه ۱۳ ولی این فرصتی بونه تا بتونین شهادت هادین. ۱۴ این شه خاطر دارین که پشتر دلواپس نبوئن که چی طی شه جم دفاع هاکانین. ۱۵ چوون من شما ره کلام و حکمتی دیمبه که هیچ کدوم از شمه دشمنون نتونن شمه جواب هادن و شمه پش ایست هاکانین. ۱۶ حتی شمه پیرمار و پزارون و فامیلون و شمه رفقون شما ره دشمن تسلیم کاندنه و بعضی. از شما ره گشینه. ۱۷ تموم مردم م اسم خاطری شمه جم بیزار بوئه. ۱۸ ولی یتا می هم شمه سر جم کم نوونه. ۱۹ شه تخمل همراه، شه جان نجات دینی.»

۲۰ «وختی بدینی اورشلیم، دشمن لشگر، محاصره هاکارده، بدونین که وه نابودی نژیک. ۲۱ اون وخت اونایی که یهودیه دله درنه کوه سمت در بون و اونایی که شهر دله درنه، شهر جم بیرون بون، و اونایی که دشت و صحرا! دله درنه شهر دله نئن. ۲۲ چوون اون روزا، مکافات روز. روزای که تموم پیغمبرون بنوشته انجام رسنه. ۲۳ وای به حال زن های که حاملنه و مارونی که شه وجه ره اون روزا شیر دینه! چوون گت مصیبتی این سرزمین دله اتفاق گفنه و خدا! غضب این قوم دامنگیر بونه. ۲۴ وشون شمشیر همراه گشینه و اسپر

کاندنه و پتا دییه ملکِ دله تبعید کاندنه، اورشلیم هم غیر یهودیون دس گفنه و لگدمال بونه تا مووقه ای که غیریهودیون دوره تموم بوه.

^{۲۵} «خرشید و ماه و ستاره ها! دله علاماتی ظاهر بونه. زمین سر مردم، دریا! تلاطم جم پیشون بونه. ^{۲۶} مردم از ترس اونچی که خوانه دنیا! سر بیته، بی هوش بونه، چون آسمون قوتا لرزه گفنه. ^{۲۷} بعد انسان ریکا ره ویندنی که قوت و گت جلال همراه آبر دله انه. ^{۲۸} وختی این اتفاقا گفنه، راس ایست هاکنین و شه سر بالا بیرین، چون شمه آزادی نزیک!»

درسی، انجیل دارِ جم

^{۲۹} عیسی این مثل وشون وسه بیارده و باته: انجیل دار و تموم دارها ره هارشین. ^{۳۰} وختی ورگ دینه، فهمینی تاوسون نزیک. ^{۳۱} این وسه، وختی ویندنی این چیزا اتفاق گفنه، فهمینی خدا! پادشاهی نزیک. ^{۳۲} حقیقتن شما ره گامبه، تا تموم اینا اتفاق نکفه، این نسل از بین نشونه. ^{۳۳} آسمون و زمین از بین شونه، ولی م گب هیچ وخت از بین نشونه.

^{۳۴} «هوشیار بوئین، نکنه عیش و نوش و مستی و زندگی نگرونی، شمه دل سخت هاکانه و اون روز یهوئی تله دکفین. ^{۳۵} چون این اتفاق تموم دنیا! مردم وسه گفنه. ^{۳۶} پس همیش مواظب بوئین و دعا هاکانین تا بتونین تموم این چیزها! وسه که خله زود اتفاق گفنه، در امان دووین و انسان ریکا! پلی ایست هاکانین.»

^{۳۷} عیسی هر روز یهود عبادتگاه دله تعلیم دانه و هر شو شهر جم بیرون شیه و زیتون کوه سر شوره صواحی کارده. ^{۳۸} صواحی دم مردم وه گب بشنسن وسه معبد دله جم بونسنه.

۲۲

عیسی بکوشتن نقشه

^۱ فطیر عید که به پسخ هم معروف، نزیک بونسه، ^۲ معبد گت گت کاهنون و تورات مالمون پتا راه دیمبال گردسنه که چی طی عیسی ره بکوشن، چون مردم جم ترسینه. ^۳ بعد شیطان یهودا! معروف به اشخریوطی دل دله که پتا از اون دوازه شاگرد بییه، بورد. ^۴ یهودا معبد گت گت کاهنون و معبد نگهبونون پلی بورد و وشون همراه صحبت هاکارده که چی طی عیسی ره وشون تسلیم هاکانه. ^۵ وشون خشال بینه و قبول هاکارده وه ره پول هادین. ^۶ یهودا هم قبول هاکارده و پتا فرصت دیمبال گردسه، دور از مردم، عیسی ره وشون تسلیم هاکانه.

آخرین شوم

^۷ پس فطیر عید روز که خواسنه، پسخ وره قروونی هاکانین، برسیه. ^۸ عیسی، بطرس و یوحنا ره برسیه و باته: «بورین و پسخ عید شوم آمه وسه تهته بوینین تا بخریم.» ^۹ وشون برسینه: «خوانی کجه تهته بوینیم؟» ^{۱۰} عیسی جواب هدا: «همین که شهر دله بُوردنی پتا مردی ره پتا پیلکا اوه همراه ویندنی. هر سره دله بُورده وه دیمبال بورین. ^{۱۱} اون صاحبخنه ره

بارین: «اسا گانه:» مهمون خنه كجه نه تا پسخ شوم شه شاگردون همراه بخرم؟»^{۱۲} وه هم بالاخنه اي دله، يتا گت اطاق فرش بييه اي ره شما ره سراغ دنه. اونجه تهيه بوينين.»^{۱۳} وشون بوردنه و همه چي ره اونجور كه عيسي باوته بييه بي دا هاكاردنه، و پسخ عيد شوم تهيه بدينه.

شوم آخر

^{۱۴} شوم موقه برسيه و عيسي. شه رسولون همراه سفره سر هنيشته. ^{۱۵} بعد وشون باته: «خله دوس داشتيمه قبل از اينكه اذيت آزار بوينيم، اين پسخ شوم شمه همراه بخرم.»^{۱۶} شما ره گامبه كه دييه اين شوم نخارمه تا اون موقه كه خدا پادشاهي پته.»^{۱۷} پس يتا پياله بيته، شكر هاكارده و باته: «اين بيرين و شه ميون رسد هاكانين.»^{۱۸} چون شما ره گامبه تا خدا پادشاهي نييه، دييه انگور ميوه جم نخارمه.»^{۱۹} بعد نون بيته، شكر هاكارده و اون تيكه هاكارده و وشون هدا و باته: «اين م تن كه شمه وسه فدا بونه؛ اين م ياد بهجا بارين.»^{۲۰} بعد از شوم پياله ره بيته و باته: «اين پياله، خدا تازه عهد كه م خون همراه مهر بونه، خوني كه شمه نجات وسه دشندي بونه.»^{۲۱} ولي هموني كه قصد دارنه ره م تسليم هاكانه، وه دس م دس همراه سفره سر دره.^{۲۲} درس كه انسان ريكا هر چي وه تقدير وه سرانه، ولي واي به حال اون كه م ره دشمن تسليم كنده.»^{۲۳} بعد رسولون همدييه جم سئال كردنه كدوم يتا از اونا تونده اين كار هاكانه.

كي گت تر

^{۲۴} شاگردون ميون بحث دكته وشون دله كي گت تر.^{۲۵} عيسي. وشون باته: «غير يهوديون پادشاهون وشون حكومت كاندنه؛ و اونايي كه وشون سر قدرت دارنه «ارباب» بخونديسه بوينه.»^{۲۶} ولي شما اين جور نبوتين، شمه ميون اون كه گت ترين جوري رفتار هاكانه كه انگار كچيكترين و زهبر جوري رفتار هاكانه كه انگار يتا نوكر.^{۲۷} كدوم يتا گت تر، اون كه سفره سر نيسته يا اون كه خدمت كنده؟ مگه اون كه سفره سر نيسته گت تر نييه؟ ولي من شمه ميون يه نفر واريمه كه دره خدمت كنده.

^{۲۸} «شما كسايي هسيبي كه م سختي دله م همراه دييني.»^{۲۹} پس همون جور كه م پيپر، پادشاهي ره م ره هدا، منم شما ره دمبه.^{۳۰} تا م سفره سر م پادشاهي دله بخرين و بتوشين و تخت ها سر هنيشين و اسرائيل دوازده قبيله ره داوري هاكانين.

عيسي، پطرس حاشا هاكاردنه پشگويي كنده

^{۳۱} «اي شمعون، اي شمعون، شيطان اين ديمبال دييه كه شما ره شه وسه هاكانه و گنديم واري شما ره غروال هاكانه.»^{۳۲} ولي من ت وسه دعا هاكاردمه تا ت ايمون از بين نشوئه. پس وختي كه اي بردگرديسي، شه برارون قوت هاده.»^{۳۳} پطرس وه ره جواب هدا: «اي آقا، من حاضرمه ت همراه، هم زندون دله دكفم و هم بميرم.»^{۳۴} عيسي. باته: «اي پطرس ت ره گامبه، بدون امروز پش از اينكه تلا ونگ هاكانه، سه گش حاشا كاندی كه م ره اشناسيني.»^{۳۵} عيسي. وشون باته: «اون وخت كه شما ره بدون پول و كلوار و كوش راهي هاكاردمه،

هيچ چي محتاج بيني؟» جواب هڏانه: «نا.»^{۳۶} عيسيٰ وِشونِ باته: «ولي آلن هرڪي پول يا ڪلوار دارنه، ٻيره و آگه شمشير ڏدارنه، شه قواره بروهه و شه وسه يتا شمشير بخرينه.^{۳۷} چوون شِما ره گامبهه كه اين مقدس بنوشته پشگويي م خوري ونه انجام برسه كه گانه: «وه تقصيرڪارون واري محكوم بونه.» آره، اونچي م خوري بنوشته بييه، عملي بونه.»^{۳۸} شاگردون باٽنه: «اي آقا، هارش، اينم دتا شمشير.» وِشونِ باته: «وسه!»

عيسيٰ زيتون ڪوه سر دعا ڪانده

^{۳۹} عيسيٰ. بيرون بوردنه و طبق شه عادت، زيتون ڪوه سمت راه ڏڪته و شاگردون هم وه ڊمبال بوردنه.^{۴۰} وختي اونجه برسينه، وِشونِ باته: «دعا هاڪانين تا آزمودِ دله نڪفين.»^{۴۱} بعد يتا سنگ ڊم هڏائين ڏندا، وِشونِ ڄم دور بييه و زنو بزُو و اين جور دعا هاڪارده:^{۴۲} «اي پير، آگه تِ خواسه اين، اين پيال ره م ڄم دور هاڪان؛ با اين وجود م خواسه انجام ٿوه، بلڪه تِ خواسه انجام ٿوه.»^{۴۳} بعد يتا فرشته آسمون ڄم ظاهر بييه و وه ره تقويت هاڪارده.^{۴۴} عيسيٰ. اون رنج و عذابي كه گشييه دله، صميميت ويشتر همراه دعا ڪارده، و وه عرق، خون چيڪه واري پنه سر ڪلهه.^{۴۵} وختي دعا سر، پلند بييه و شاگردون پلي بردگرده، بديئه غصه فشار ڄم ڄو بوردنه.^{۴۶} وِشونِ باته: «چه بخواتي؟ پرسين و دعا هاڪانين تا آزمودِ دله نڪفين.»

عيسيٰ ڏسگيري

^{۴۷} عيسيٰ همتي داشته گب زوئه كه يه ڏسه سر برسينه. يهودا، كه يتا از اون ڊوازه شاگرد بييه، وِشونِ بيارده بييه. وه عيسيٰ نزيڪي بييمو تا وه ره خاش هاده،^{۴۸} ولي عيسيٰ. وه ره باته: «اي يهودا، انسان ريڪا ره يتا خاش همراه تسليم ڪاندي؟»^{۴۹} وختي اونايي كه عيسيٰ. دور ور ڏيينه، بديئه چه اتفاقي ڌره ڪهنه، باٽنه: «اي آقا، شمشير همراه وِشونِ بزَنيم؟»^{۵۰} و يتا از وِشون، ڪاهن اعظم نوڪر، شمشير همراه بزُو وه راس گوش ٿوريه.^{۵۱} ولي عيسيٰ. باته: «اين ڪار نڪنين!» اون نوڪر گوش ڏس بڪشيه و شفا هدا.^{۵۲} بعد معبد گت ڪاهنون و معبد نگهبونون و مشايخي كه وه بيٺين وسه بييمو بينه ره باته: «مگه من راهزنمه كه ڏس چو و شمشير همراه م سراغ بييموني؟»^{۵۳} من هر روز شمه معبد دله ڏيمه ولي شِما م ڏسگيري وسه ختي شه ڏس هم دراز نڪارديني. ولي آلن، شمه وخت و ظلمادِ قدرت وخت.»

پطرس عيسيٰ ره حاشا ڪانده

^{۵۴} بعد عيسيٰ ره بيٺينه و ڪاهن اعظم سره بوردنه. پطرس هم دورادور وِشونِ ڊمبال شيه.^{۵۵} سره حياط دله ٿس روشن بييه و ڄن ٿفر وه دور ڄم بينه. پطرس هم وِشونِ دله هنيشته.^{۵۶} همون مووقه، يتا گلغت، پطرس ٿس رووشنابي دله بديئه و وه ره زل بزُو و باته: «اين مردى هم عيسيٰ. همراه ڏيهه.»^{۵۷} ولي پطرس حاشا هاڪارده و باته: «اي زن، من وه ره نشناسمبه.»^{۵۸} آت ڪم ڏيهه، يه ٿفر ڏيهه پطرس بديئه و باته: «تِ هم يتا از وِشوني.» ولي پطرس باته: «اي مرد، نيمه.»^{۵۹} يه ساعت بگڏشته و يه ٿفر ڏيهه وه ره بديئه و اصرار همراه باته: «يقيناً اين مردى وه همراه ڏيهه، چوون وه هم جليليه.»^{۶۰} ولي پطرس جواب

هَدا: «ای مَردي، ندموبه تِ دَره چی گانی.» هَمتي داشته گب زوئه که تِلا ونگ هاکارده. ^{۱۱} اون وخت عیسی. خِداوند بَرَدگِردسه و پَطْرُس هارشیه، پَطْرُس عیسی. خِداوند گب یاد بیارده که چی طی وه ره باوته بییه: «آمروز پش از تِلا ونگ، تِ سه گش حاشا کاندی که م ره اِشناستی.» ^{۱۲} پطرس بیرون بُورده و زار زار پرمه هاکارده.

عیسی ره مَخسره کاندنه

^{۱۳} اونای که عیسی ره بَیینه بینه، عیسی ره مَخسره کاردنه و وه ره زونه. ^{۱۴} وِشون وه چش دَوِسنه و وه جِم پرسینه: «إسا از غیب باری تِ ره بزو؟» ^{۱۵} و خله فوشای دَیبه هم وه ره هِدانه و وه ره نایبزا گاتنه.

عیسی شوراا پش

^{۱۶} وختی هوا رووِشِن بییه، قوم مشایخ شورا، یعنی گت گت کاهنون و تورات مَلَمون، همدیه همراه جِلسه بَیینه و عیسی. ره شوراا پَلی بیاردنه. ^{۱۷} و عیسی. ره باتنه: «اگه تِ مَسیح موعودی، اِما ره بار.» عیسی. جواب هَدا: «اگه بارِم، م گب باور نکاندینی، ^{۱۸} و اگه شمه جم سئال هاکانم، جواب نَدینی. ^{۱۹} ولی از این به بَعْد، انسان ریکا خِداا راس دَس قِدرت، نیشنه.» ^{۲۰} همه باتنه: «پس، تِ خِداا ریکا پی؟» عیسی. جواب هَدا: «شما گانی، هِسمه.» ^{۲۱} پس باتنه: «دیه چه نیازی دارمی گس دیه بییه شهادت هاده؟ اِما شه وه زوون جِم بَشُسیمی»

۲۳

عیسی پیلانُس پَلی

^۱ بعد تِموم شورا بِلند بینه و عیسی. ره پیلانُس پَلی بُورده ^۲ و وه جِم شکایت هاکارده، باتنه: «این مَردي ره پی دا هاکاردیمی که امه قوم گمراه کانده و اِما ره نیلنه امپراطور مالیات هادیم و اَدعا کانده شه مسیح موعود، یعنی پتا پادشاه.» ^۳ پیلانُس وه جِم پرسیه: «تِ یهود پادشاه هسی؟» عیسی باته: «تِ باوتی که هِسمه!» ^۴ بعد پیلانُس مَعبِد گت کاهنون و جَمیّت اعلام هاکارده: «این مَردي دله خَطای پی دا نِکاردمه که وه ره محکوم هاکانم.» ^۵ ولی وِشون اصرار هَمراه باتنه: «وه تِموم یهودیه دله مَرديم شه تعلیم هَمراه تَحریک کانده. جَلیل منطقه جِم شروع هاکارده و حتّی اینجه هم بَرسیه.»

^۶ وختی پیلانُس این بَشُسه، خواسه بَدونه عیسی جَلیلی. ^۷ و وختی بَقَهَمسه که هیرودیس منطقه جِم هسه، عیسی. ره وه پَلی بَفرسیه، چون هیرودیس شه اون موقه اورشلیم دله دَیبه. ^۸ هیرودیس وختی عیسی ره بَدینه، خله خِشال بییه، چون خله وخت بییه که خواسه وه ره بَوینه. چون عیسی. خوری بَشُسه بییه، اَمید داشته معجزاتی وه جِم بَوینه. ^۹ پس عیسی جِم خله سئال پرسیه، ولی عیسی. هیچ جوابی وه ره نِدا. ^{۱۰} مَعبِد گت کاهنون و تورات مَلَمون که اونجه دَینه، بدجور وه ره تَهمت زونه. ^{۱۱} هیرودیس و وه سرپازون هم

عیسی- ره بی جرمتی و مخرسه کاردنه. بعد پتا شاهانه قوا وه تن دکاردنه و پیلانُس پَلی بَرَدگارَدنینه.^{۱۲} همون روز به بعد، هیرودیس و پیلانُس همدیه همره زَفَقِ بینه، چوون قِیلًا دِشمن بینه.

^{۱۳} بعد پیلانُس مَعْبِد گت گت کاهنون و قوم رئیسون و مردمِ شه پَلی دعوت/صدا هاکارده ^{۱۴} و وشونِ باته: «این مردی ره این اتهام همره م پَلی بیاردینی که مردم گمراه کاند. من شمه پَلی وه چم بازجویی هاکاردمه، بونین هیچ خطایی پی دا نکاردمه تا شمه تهمتها ره ثابت هاکانه.^{۱۵} هیرودیس نَظَر هم این، چوون وه ره آمه پَلی پس بفرسیه. همون جور که ویندنی، وه کاری نکارده که مرگ مستحق بوئه.^{۱۶} پس وه ره شِلَاق زَمبه و آزاد کامبه.»^{۱۷} هر عیدِ دله، پیلانُس ونه پتا زندونی ره وشونِ وسه آزاد کارده.

^{۱۸} ولی وشون یک صدا داد گشینه: «این مردی ره بکوش، بازاباس آمه وسه آزاد هاکان!»^{۱۹} بازاباس شورشی خاطری که شهر دله اتفاق دکتته بییه، و هم قتلِ خاطری، زندون دله دبییه.^{۲۰} پیلانُس که خواسه عیسی ره آزاد هاکانه، آت گش دبییه مردمِ همره گب بزو.^{۲۱} ولی وشون همون جور داد گشینه: «وه ره مصلوب هاکان! وه ره مصلوب هاکان!»^{۲۲} پیلانُس سَومین گش وشونِ باته: «چه؟ چه بدی ای هاکارده؟ من که هیچ خطایی وه بکوشتنِ وسه پی دا نکاردمه. پس وه ره شِلَاق زَمبه و آزاد کامبه.»^{۲۳} ولی مردم داد گشینه و اصرار همره خواسنه وه مصلوب بووه. سر آخِر وشونِ داد بکشینِ جواب هدا^{۲۴} و پیلانُس تصمیم بیتیته وشونِ خواسه ره وشونِ هاده.^{۲۵} وه پتا مردی ره که شورش و قتلِ خاطری زندون دله دبییه و جَمیتِ خواسنه آزاد بووه، ول هاکارده، ولی عیسی ره وشونِ تحویل هدا تا شه دلپخواه وه همره رفتار هاکاین.

عیسی مصلوب بیّن

^{۲۶} وَخْتِ عیسی- ره وَرَدنه، پتا مردی که وه اِسْمِ شَمعون و قیروانی بییه و داشته زمین سَرِ چم به شهر ایتموره بییتنه و صلیبِ وه دوش بییشتنه و وه ره زور هاکاردنه اونِ عیسی- دِمبالِ سَرِ بوره.^{۲۷} دسه زیادی از مردم، از زن ها که شه دلِ سَرِ زونه و موری کاردنه، عیسی- دِمبالِ راه دکتته.^{۲۸} عیسی- شه دیم دکاردنیه و وشونِ باته: «ای اورشلیم کیچائون، م وسه برمه نکین؛ شه وسه و شه وچونِ وسه برمه هاکانین.^{۲۹} چوون مووقه ای رسنه که گائنی: "خِش به حال زن های که نازانه، خِش به حال اون ایشیمی که هیچ وَخْتِ نِزا و سینه های که هیچ وَخْتِ شیر ندانه!"^{۳۰} اون مووقه، کوهها ره گائنه: "آمه سَرِ له بورین!" و تپه ها ره گائنه: "اما ره جا هادین!"^{۳۱} چوون اگه شِلِ چو همره این طی هاکاین، اِسا بونین خِشک چو سَرِ چی انه؟»

^{۳۲} دتا دبییه مردی ره هم که هر دتا جنایتکار بینه، وَرَدنه تا عیسی- همره بکوشن.^{۳۳} وَخْتِ به مَحَلی که وه اسم جُلجُتا یعنی کله کاسه بییه برسینه، عیسی- ره اون دتا جنایتکارِ همره مصلوب هاکاردنه، پتا ره وه راسِ وَر و پتا دبییه ره وه چپِ وَر.^{۳۴} عیسی باته: «ای پییر، اینا ره بَخِش، چوون ندونیدنه چی کاندنه.» بعد سربازون قرعه دم هدانه تا وه لُواسِ شه میون رَسد هاکاین.^{۳۵} مردم ایست هاکارده بینه و تماشا کاردنه و قوم رئیسون هم نیشخند زوونه و

گاتنه: «بقیه ره نجات هدا! آگه وه خِدا! مسیح یعنی همون انتخاب بییه، شه ره نجات هاده.»^{۳۶} سربازون هم وه ره مخسره کاردنه. وشون وه ره نزدیک بینه، تیش بییه شراب وه ره دانه^{۳۷} و گاتنه: «آگه یهود پادشاهی، شه ره نجات هاده.»^{۳۸} یتا نوشته وه سر پِلی بچسبندی بینه که «این یهودیون پادشاه.»

^{۳۹} یتا از اون دِتا جنایتکار که صلیبِ سر دینه، توهینِ همراه عیسی ره باته: «مگه تِ مسیح موعود نی ای؟ پس اِما و شه ره نجات هاده!»^{۴۰} ولی اون یتا وه ره تیشِر بزو و باته: تِ خِدا! چِم تِرسی؟ تِ هم همون حکمِ بِنِ دَری! ^{۴۱} آمه مُکافات به حق، چوون آمه اعمالِ سزائه. ولی این مردی هیچ خطایی نکرده.»^{۴۲} بعد باته: «ای عیسی، وختی شه پادشاهی برسی ای، م ره هم یاد بیار.»^{۴۳} عیسی جواب هدا: «حقیقتاً، تِ ره گامبه، امروز م همراه بهشتِ دله دَری.»

عیسی بمرِدن

^{۴۴} ساعت حدود دوازده ظهر بییه که تاریکیِ تمومِ اون سرزمینِ بیته و تا ساعت سه بعد از ظهر ادامه داشته،^{۴۵} چوون خورشید نور، دیبه نتابسه. همون موقه، معیدِ پرده از میون چاک بیته و دِتا تیکه بییه.^{۴۶} بعد عیسی پلندِ ونگِ همراه داد بکشیه: «ای پیر، شه روح تِ دَس اسپارمبه.» این باته و جان هدا.^{۴۷} سربازون فرمانده وختی این اتفاق بدینه، خِدا ره شکر هاکارده و باته: «حقیقتاً این مردی بی گناه بییه.»^{۴۸} تمومِ مردمی که تماشاً وسه چِم بییه بینه، وختی اونچی اتفاق دکتته ره بدینه، همون جور که شه دِل سر زونه، اونجه ره ترک هاکارده.^{۴۹} ولی تمومِ وه آشنایون، اون زن هابی که جلیلِ چِم وه دِمبال بییمو بینه، دور ایست هاکارده بینه و این اتفاق ره ویندِسینه.

عیسی دفن هاکاردن

^{۵۰} اونجه یتا مردی که وه اسم یوسف بییه دییه، یوسف رامه چِم بییه یتا از یهودیون شهر، وه مردی خوار و صالح بییه. یوسف با اینکه عضو شورا بییه،^{۵۱} ولی شورا رأی و تصمیمِ همراه موافق نییه و خِدا! پادشاهی انتظارِ گشویه.^{۵۲} یوسف پیلانُس پِلی بُورده و عیسی جسدِ بخواسه.^{۵۳} بعد عیسی جسدِ چِر بیارده و اون کتونِ کفنِ دله دپته و یتا مقبره دله که صخره دله بتراشی بییه، بیپشته که تا اون موقه هیچ گسِ اون دله نیپشته بینه.^{۵۴} اون روز، روزی بییه که خواسنه عیدِ وسه تهیه بویزن، دییه چیزی به شروعِ مقدسِ شنبه نموندسه بییه.^{۵۵} زن هابی که جلیلِ چِم عیسی- دِمبال بییمو بینه، یوسفِ دِمبال بُورده و مقبره جا و این که چی طی جسدِ اون دله بیپشته ره بدینه.^{۵۶} بعد شه سِرِه بردگردِسنه و ادویه و عطریجات آماده هاکارده و شنبه روز، طبقِ شریعتِ حکم، استراحت هاکارده.

۱ یکشنبه روز، صواحي، زن ها ادويه جاتي که تهيه ها کرده بينه ره شه همراه بييته و مقبره سر بُورده. ۲ ولي بدينه سنگي که مقبره پش ديه پتا گوشه غلت هدائه. ۳ وختي مقبره دله بُورده، عيسي خداوند جسد پي دا نکارده. ۴ اين وسه مات و مبهوت بينه که يهوي دتا نُوراني مردی وشون پلي ايست ها کرده. ۵ زن ها ترس چم، شه سر، چر دم هدائه؛ ولي اون دتا مردی وشون باتنه: «چه زنده ديمال مرده ها! ميون گرديني؟» ۶ وه اينجه دنيه، بلکه زنده بييه! ياد بيارين موقه اي که جليل دله ديه، شما ره چي باته. ۷ باته انسان ريکا ونه گناهکارون دس تسليم و مصلوب بووه و سومين روز زنده بووه.» ۸ اون وخت زن ها وه گب ياد بيارده. ۹ وختي مقبره چم بردگرسنه، تموم جريان، اون يازده رسول و بقيه وسه تعريف ها کرده. ۱۰ اون زن ها که اين خور رسولون هدائه، مريم مجدليه، يوانا، مريم يعقوب مار و زن هايي که وشون همراه دينه، بينه. ۱۱ ولي رسولون فکر ها کرده زن ها خيالاتي بينه و وشون گب باور نکارده. ۱۲ ولي پطرس بلند بييه و مقبره سمت دوو بيته، دلا بييه و دله ره هارشيه، ولي چز گفن هيچي نديته. پس اونچي چم که اتفاق دكته مات و مبهوت بييه و سره بردگرسه.

عمائوس راه دله

۱۳ همون روز، د نقر از وشون پتا روستا که وه اسم عمائوس بييه شينه، که اورشليم چم حدود ۱۰ كيلومتر فاصله داشته. ۱۴ وشون تموم اين جريان خوري که اتفاق دكته بييه، همدويه همراه گب زونه. ۱۵ همين جور که گب بزوين و بحث ها کردن مشغول بينه، عيسي، شه، اونا پلي بييمو و وشون همراه راه دكته. ۱۶ ولي وه ره نشناسينه چون وشون چش دوسه بييه. ۱۷ عيسي وشون چم پرسيه: «راه دله، چيه خوري همدويه همراه گب زنديني؟» وشون نارخت قيفه همراه، ساکت ايست ها کرده. ۱۸ بعد پتا از وشون که وه اسم گئوپاس بييه، عيسي جواب باته: «ت، تينا غريبه اي هسي که اورشليم دله اون چيزا چم که اين روزا اتفاق دكته بي خوري؟» ۱۹ عيسي پرسيه: «چه چيزايي؟» باتنه: «اونچي که عيسي. ناصري سر بييموئه. وه پتا پيغمبر بييه که خدا پلي و تموم مردم پلي، هم عمل دله قوي بييه و هم كلام دله. ۲۰ ولي آمه معبد گت گت كاهنون و رئيسون وه ره تسليم ها کرده تا مرگ محكوم بووه و وه ره مصلوب ها کرده. ۲۱ ولي اما اميد داشتيمي وه هموني بوئه که ونه اسرائيل نجات هاده. از اين گذشته، در حقيقت آلن سه روز اين جريان چم گذرده. ۲۲ بعضي زن ها هم که آمه ميون درنه، اما ره مات و مبهوت ها کرده. وشون امروز صواحي مقبره سر بُورده، ۲۳ وختي جسد پي دا نکارده، بردگرسنه و باتنه فرشته ها ره رويابي دله بدينه که وشون باتنه وه زنده هسه. ۲۴ بعضي از اونايي که اونجه آمه همراه دينه مقبره بُورده و اوضاع ره همون جور که زن ها باوته بينه، بدينه، ولي وه ره ندينه.» ۲۵ بعد عيسي. وشون باته: «اي بي عقلون چه آنده شمه وسه سخت تموم اونچي که پيغمبرون باوته ره باور هاكانين! ۲۶ مگه نوسه مسيح موعود اين رنجه ره بوينه و بعد به شه جلال برسه؟» ۲۷ عيسي. از موسي و تموم پيغمبرون شروع ها کرده و اونچي که تموم مقدس نوشته ها دله وه خوري با اوته بييه ره وشون وسه توضي هدا.

۲۸ وختی به اون روستایي که وشون مقصد بيهه نزيک بينه، عیسی- وانمود هاکارده که خوانه دورتر بوره. ۲۹ وشون خله اصرار هاکارده و باتنه: «آمه همراه بمون، چون روز دَره تيموم بونه و نزيک شو بووه.» پس عیسی- دله بوره تا وشون پلي بمونه. ۳۰ وختی وشون همراه سيفره سر نيشته بيهه، نون بيته، شکر هاکارده، تیکه هاکارده و وشون هدا. ۳۱ همون لحظه، وشون چش واز بيهه و وه ره بشناسينه، ولی عیسی- وشون چش پلي غيب بيهه. ۳۲ وشون همديهه ره باتنه: «وختی راه دله آمه همراه گب زونه و مقدس نوشته ها ره آمه وسه توی دائه، مگه آمه دل تپ تپ نژوئه؟» ۳۳ وشون بلند بينه و اورشليم بردگردسینه. اونجه اون یازده رسول پی دا هاکارده که شه رفقون همراه جم بينه ۳۴ گائنه: «حييقتن عیسی خداوند زنده بيهه، و شه ره شمعون سراغ هدا.» ۳۵ اون وخت، اون دتا هم باونته که راه دله چه اتفاق دکته و چی طی عیسی ره وختی داشته نون تیکه کارده بشناسينه.

عیسی شاگردون ظاهر بونه

۳۶ همتی داشتنه این گبا ره زونه که عیسی شه، وشون میون ایست هاکارده و باته: «سلام بر شما!» ۳۷ ولی همه جیرون و پریشون بينه، خیال هاکارده روح ویندنه. ۳۸ عیسی- وشون باته: «چه آنده پریشونتی؟ چه شه دل دله شک و تردید راه دینی؟» ۳۹ م دس و لینگ هارشین. شه ميمه! م ره دس هاکانین و بویین؛ روح، گوشت و استکا ندارنه، ولی همون جور که ویندنی من دارمه!» ۴۰ این باته و شه دس و لینگ وشون سراغ هدا. ۴۱ وشون خشالی و بهت جم نتونسینه باور هاکانین. پس وشون باته: «بخردنه وسه چی دارینی؟» ۴۲ پتا تیکه بیته ماهی وه ره هدا. ۴۳ اون ره بیته و وشون چش پلي بخرده.

۴۴ بعد وشون باته: «این همون که وختی شمه همراه دیمه، گایمه؛ اسا تيموم اونچی موسی تورات و پیغمرون کتاب و مزامیر دله م خوری بنوشته بيهه هسه، ونه انجام برسه.» ۴۵ بعد، وشون فکر واز هاکارده تا بتونن مقدس نوشته ها ره بفهمن. ۴۶ و وشون باته: «بنوشته بيهه که مسیح موعود رنج گشنه و سومین روز مرده ها جم بلند بونه ۴۷ و این که وه اسم همراه تووبه و آمرزش گناهن، تيموم قومها ره هدا بونه، که وه شروع اورشليم جم هسه. ۴۸ شما این چیزا شاهیدی. ۴۹ اسا من اونچی ره که م آسمونی بیپر شما ره وعده هدا بيهه ره شمه وسه رسندمبه؛ ولی این شهر دله بمونین تا موقه ای که خدا قوت از اعلی، شه تن دکنین.»

عیسی آسمون شونه

۵۰ بعد عیسی وشون تا بیت عثیا نزيکی، شهر جم بیرون بوره و شه دسا ره آسمون سمت بلند هاکارده و وشون برکت هدا؛ ۵۱ و همون جور که وشون برکت دائه، وشون جم سیوا بيهه و آسمون سمت بوره بيهه. ۵۲ وشون وه ره پرسش هاکارده و گت خشالی همراه اورشليم بردگردسینه. ۵۳ اونجه یه سره معبد دله موندسینه و خدا ره پرسش کاردنه.